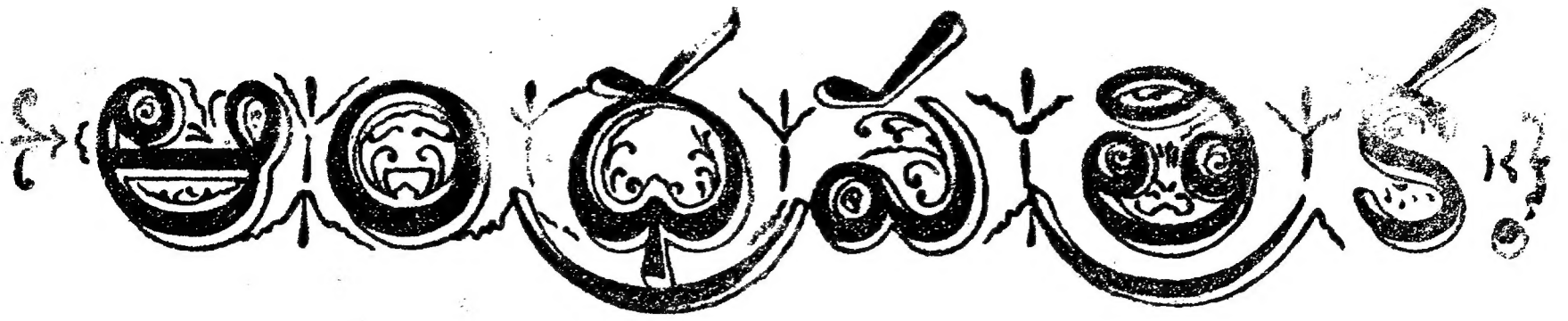

కాంగ్రెసు సంచిక

Register No M. 1118 చందా నం|| 1-కి 24-0-0. పి డి వ త్రి క 1-కి 0-1-6

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ నం|| డిసెంబరు నెల 27-వ తేది స్వామవారము } No. 226
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనందతర మార్గశిరమాన బహుళ అష్టమి. } సంచిక ౨౨౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితే వేలకువేలు యోగ్యతావత్తములు వాందియున్నది. మంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెగుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటచే శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి సిహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

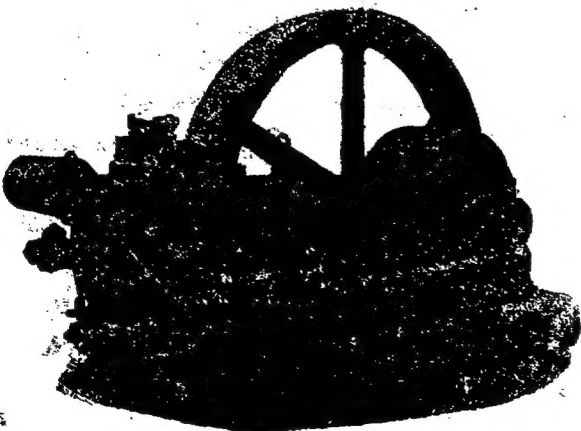

చక్కనిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండును.

అమృతాంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మ ద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

యింపీరియల్ కోల్డు స్టార్లింగు క్రాడు ఆయిలు యింజను

ఇతర ఆయిలు
యింజనుల కంటె
బలమైనవి. చాలత
క్కువ ఆయిలు
ఖర్చును.
యిండియాలో
అన్ని స్థలములలో
పనిచేయుచున్నవి.

12 మొదలు 75
గుట్టముల వరకు
స్టాకులో వున్నవి.
ధరలు చాల
సరసము.

మావద్ద వైటుపేరు బెల్లింగు, బెలుబేరింగులు మిల్లులకు కావలసిన అన్ని సామానులు
చాలసరసమైన ధరలకు దొరుకును.

వలయువారు మాకు వ్రాసి అన్ని విషయములు తెలుసుకొనవచ్చును.
స్టాల్ యేజింటు

ఆంధ్రా యింజనీరింగు కంపెనీ, బెజివాడ
ప్రావయిటరు, చుండూరు పెంకటరెడ్డి. డి.వి

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3106
Apply to:—

Imperial Telegraph Collage, Delhi

ఆయుర్వేదావధ రత్నా కరము
చరకచికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
0884 చాక్లెట్ శ్రీసాధ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, శివనగర

ఆరూఢము

భర్తవ్యాయంబు ప్రశ్నలును, తేలి ప్రాముఖ్యము
లో సహా, పంపించిన, బదులంపడును. 1 చుక్క 5. ప్రశ్న
లకు రూ. 1-0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకు రు. 0-4-0. వి.
భిక్షులు ప్రశ్నకము. బాలకృతిహరియము,
Vengapet, Sholinghur (P. O.)

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భారతదేశమునందు భగవద్గీతను అభ్యసించు
ప్రాసంగికములను బదులు ప్రాసంగికములను ప్రశ్న
ప్రాయశాలము లేక బాకక సఖియైనను తెలుపవలెను, 5 ప్రశ్న
లకు రు. 1-0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకు రు. 0-4-0. వి.

భగవద్గీతను అభ్యసించు ప్రాసంగికములను బదులు ప్రాసంగికములను ప్రశ్న

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు ఏ. వి. యస్. ఏ. యం. బి. గారి

జీవామృతము

జీవామృతము - నరముల యొక్క బలహీనుల కలిగియున్న రోగముల కిది యమోఘమైన యావధి రాజము. మరియు బలహీనము ధాతుక్షయము, రక్తక్షయము, వీర్యనష్టము, మెదడు యొక్క బలహీనము మున్నగు రోగములకు ఇది 80 సంవత్సరములకు ప్రసిద్ధిచెందిన రసాయనరాజము. వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 8-4-0 క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

151 గోవిందపునామాలిపిఠి, మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమం పొస్టు బాక్సు, 297. మదరాసు.

నేటితో 6 దినములు వరకు మాత్రమే

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారి వలన

చెన్నపురి ఎస్టేట్స్ థియేటర్ లో

దశావతారము ప్రదర్శించబడును

రాత్రి నాటకములు: - ప్రతి మంగళవారము, శుభవారము, శనివారములలోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు
తగటి నాటకములు: - ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములలోనున్న సాయంత్రము 5 గంటలకు
నాలుగు యుగములలోనున్న శ్రీమన్నారాయణుడు ఆనతిచెందిన పది అవతారములను నాలుగు సంవత్సరములగా అక్షయమైతల రూపాలులు ఖచ్చితముగా తయారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును.

టిక్కెట్ల ధరలు వివరము: - రు. 3, 2, 1, అణాలు 8.

ముద్రపడిచెందిన లాహోరు చిత్రకారుడు హుస్సేన్ బహ్మగారిచే వ్రాయబడిన కర్తవ్యము, సీనులు మొదలగునవి విక్రయించుచును. మహాభారతము, శ్రీకృష్ణలీల మొదలగునవిలోని ప్రత్యేక సీనులు కూడ విక్రయించబడును. వీటిని కొనుటకు యిష్టము గలవారు ముద్రాను, ఎస్టేట్స్ నాటకశాలకు 8-1-1927 తేదీనుండి 13-1-1927 తేదీవరకు వచ్చి చూడవచ్చును. 2-1-1927 తేదీన తులసీదాస్ యాజమాన్యముక్రింద ఎస్టేట్స్ నాటకశాలయందు శ్రీమతి సరస్వతి బాయిగారిచే "నాటకము చరిత్ర" కాలక్షేపము చేయబడును.

C. CUNNIAH, Proprietor.

1927 ఆమృతాంజనము డిపోవారి 1927

దమైన రంగుల క్యాలెండరు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన మోహిని, మహాలాగాంధీ, త్రివర్ణచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ. 1-4-0; 100-కి రూ. 9-12-0.

చిన్నపైజు లక్ష్మీ, మహాలాగాంధీ

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-0; 12-కి రూ. 0-8-0, 100-కి రూ. 3-8-0.

వ్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బొంబాయి - ఆమృతాంజనము డిపో - మదరాసు

కుదుర్పట్టకంటే ఆటంకపరచుట మేలు

ఈ ప్రకారము చేయుటకు లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను

Regd TradeMark

జప్తియందుంచుకొనుడు

ప్రతిదినము తాంబూలముతోగాని, విడిగాగాని లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను 1-2 ను నేవించుచుండిన జీర్ణశక్తిని క్రమపరచి గాలి, నీళ్ల చెడుపును అంటనియక కాపాడును. అనుపానపత్రము మేరకు ఇచ్చుట వలన పిల్లలపడికము, దస్త్రప్రక్కలకాళ్ళు, అశీర్ణము, అశీర్ణశ్లేధి, జ్వరము, చలిజ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుఎంజా, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, పెద్ద గారిదగ్గు, జలుబు, అగ్నిగుండ్యము, మలబద్దము, అశీర్ణచే గలుగుకడుపునొప్పి, శీత సారమువల్ల గలుగుసంక్లివాతము మొదలగువ్యాధులను సిద్ధామృతము. బాలింతలకు కస్తూరికిబదులు దీనిని వాడవచ్చును. సంబోధనమానమైనది. వ్యాధులను లేనట్టి స్థూలము అశీర్ణవృద్ధకారి. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1 కి పోస్టుఖర్చుతో 0-8-0, 6 కి రూ. 1-8-0, 12 కి రూ. 2-13-0, 25 కి రూ. 5-8-0. 8 శబ్దరూపయబడిన మావర్తకగరుతును గమనించితిమి మోసముండదు. అన్ని దుకాణములందును దొరకును.

పాళ్ళపు వెంకటాచలపండితులు ప్రాప్రేటరు.

శ్రీ సీతారాఘవవెద్యశాల, మైసూరు.

ముద్రానులో నెం 6, బందరువిధిలోనున్న స్వాంశంపెనీవారివద్ద దొరకును.

తెలుగుసమాచార-బొంబాయి

ఒకవిన్నపము

పశ్చిమ భారతఖండమున తెలుగుసమాచార అను బొంబాయిలో ప్రకటింపబడు ప్రతిక శ్రీయుత శంకరాచార్యగారిచే ఇదివరకు చాలకాలమునుండి మరాఠీభాషలో నడుపబడుచు ఆంగ్లోద్యమమునకు పాటుబడుచున్నది. క్రిందటిసంవత్సరము ప్రకటింపబడిన సంచికయందు మరాఠీవ్యాసములేగాక ఇంగ్లీషు ఆంగ్లవ్యాసములును చేర్చబడినవి. ఈసంవత్సరముగూడ అట్లే సంవత్సరాదిపండుగకు మూడుభాషలలోను వెలువడబోవు సంచికకు ఆంగ్లములనుగూర్చిన వీనియముపైసై నను వ్యాసములు గాని చిత్రపటముల భావలనుగాని ఆంగ్లముహాకేయులు పంక్తి నచో వందన పూర్వకముగా నంగీకరించి ఉపయోగించెదము. పంపదలచుకొన్నవి జనవరి 1927 మొదటివారం లోపుగా పంప ప్రార్థితులు. ముందుగా దేనినిగూర్చి వ్రాయదలచుకొన్నదియు త్వరగా వ్యాసకర్తలు మాకు తెలియపరచుట యుక్తము.

యస్.సి. నరసింహ ఆచార్య బి.ఎ.యల్.యల్.బి.
20 భోమాజి శాంతిభవనములు
మిలిటరీకోడ్లు, సాంఘికరాజు బొంబాయి

విటిషు లెగేషను తగులపెట్టుట

ఎవరును మరణింపలేదు

ధిల్లి, డిసెంబరు 28: - 25 వ తేదీ రాత్రి కాబూలు లోని విటిషు లెగేషను తగులపెట్టబడెననియు, మంత్రి, పరివార సహితముగ క్రొత్త భవనమునకు మార్చబడిననియు తెలియుచున్నది. కాబూలుగవర్నరును విదేశీమంత్రిగారి పరివార సైన్యములు చాల సహాయపడెను. ఎవరును హతలు గాలేదు. అవి తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

పూనా, డిసెంబరు 25: - మహారాష్ట్రముందలి కర్ర స్పీగీగు తరపున ప్రాధేసరు కాలు దివాకరుగార్లు అహమదునగరు వచ్చి; రావుబహదరు చిట్టిగారిఅధ్యక్షత క్రింద ఉపన్యసించిరి. సప్తర్షి ఖీరోడియాగా ద్వవన్యసించిరి. 16 పెన్సిల్ మారకమును సాపింపవలెననియు బంగారు నాణెములుండవలెననియు తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రాతమంత్రులనే తిరిగి నియమించుట

లక్నో, డిసెంబరు 28: - రాయ రాజేశ్వరబలివనాబు, యూఫో, కున్వారు రాజేంద్ర సింగుగార్లు, గవర్నరు, మంత్రులుగ తిరిగి నియమించెను. ఒక దాకము క్రిందట వీరు మంత్రి పదవులకు రాజీనామాలు నిచ్చిరి. వారిరాజీనామాలు సేచే యంగీకరింపబడెను. తిరిగివారినే సేచు గవర్నరు మంత్రులుగ నియమించెను. (అ. ప్రె.)

గుంటూరు జిల్లా ఖడ్గరు దీక్షా సంఘము

ఈ జిల్లాలోని కాంగ్రెస్ నాయకుల పాటు ఇతర ప్రముఖులలో కొంతమందికూడా 1927 సం॥ జనవరి 1 నుంచి 15 తేదీవరకు గ్రామాదులలో తిరిగి ఖడ్గరు విక్రయించుటకు వాగ్దానము చేసినందుకు వందనయులు. ఈ సంవత్సరము వర్షములు బొత్తుగా లేనందువల్ల మెట్ట తాలూకా గ్రామాదులలో పంటలులేక పశువులకు మేతలేకన కొన్ని తావులను త్రాగుటకు వీళ్లు లేకను ఇనుములు ప్రారంభమయినవి. ఇట్టి సమయములో ఖడ్గరు ప్రచారము విరివిగా చేసినందువల్ల కరవు బాధల నొందు జనులకు కొంతభుక్తినిగూడ కలుగజేసినవారయ్యెదరు. మన జిల్లా రకపున కానడసభకు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షియగు శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారున్న తెనాలి తాలూకాలో ద్వి అధ్యక్షులగు శ్రీయుత కొసరాజు రామయ్యచాదరిగారున్న శ్రీయుత గోగిసేని రంగనాయకులుచాదరి (ఆకృష్ణధర్మ) గారున్న ప్రచారము సలుపుటకు వాగ్దానమిచ్చియున్నారు. ముద్రాను కానన సభ్యులగు మన జిల్లా ప్రతినిధులగు శ్రీయుత జాగర్లమాడి కుప్పుస్వామి చాదరిగారున్న శ్రీయుత పి. సి. యస్. ఎలిరాజులునాయకుగారున్న ఖడ్గరుప్రచారములో పాల్గొని జిల్లాలోని కరవుబాధలనివారణకు పూనుకొందురని తెలుచుచున్నాను. 1926 సం॥ డిసెంబరు 21 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు ఖడ్గరు ప్రచారమునకు కార్యము ముగైరాలు నిర్ణయించుటకై మహాసభ ఏర్పాటుచేయు కాబట్టి ఖడ్గరు ప్రచారమునకు సహాయము చేయదలచినవారెల్లరు సభకు విచ్చేసి పాల్గొనగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

25-12-1926, గుంటూరు. } మద్ది వెంకటరంగయ్య, గుంటూరు ఖడ్గరుసమితియవీరెట్టు

స్వామి శ్రద్ధానందుని ఆంధ్రక్రియలు

స్వామివై వేయబడిన పువ్వులచే రోడ్లన్నియు పుష్పమయమై పోవుట. ఒక లక్ష జనము ఊరేగింపుతో వెడలుట

మంచి గండపుచెక్కలతో దహనసంస్కారము జరుపుట

స్వల్పమైన అల్లరులు - అరెస్టులు

ఇతరపట్టణములలో ప్రజల సంతాపము

ధీల్లీ, డిసెం 25:— స్వామికి ఆంధ్రక్రియలు జరుపుటకై బరన్ జేస్టియన్. రోడ్డుమీద నున్న వారిగృహమునుండి ఊరేగింపు సరిగా 11 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. అచ్చటనున్న వారందఱును వాద్యములను వాయించుటయందో వేవవనము గావించుటయందో, దిగ్గరగా ప్రార్థించుటయందో నిమగ్నులై స్వామియొడల తమకుగల భక్తిని జాపుట కారుతర పడిరి. సుమారుక లక్షజనము ఊరేగింపువెంట నడచెను. రోడ్లెక్కడ బాట కిరుచక్కలనున్న మిదలైమేడలును ఇంటికప్పులును జనులతో నిండియుండెను. వలంటీకులు ఆశ్చర్యార్థులై వెంటనడిచిరి. వీరువారనక అస్పృశ్యులతోసహ ఊరేగింపులో హిందువులందరును. పాల్గొనిరి. స్వామికిరకు మిక్కిలి దుఖించును నంట బోయిన వారిలో స్వామిజీవహరుడు ప్రాసెసరు ఇంద్రాగారును బక్టీ లేక్చరుడు (లాహూరు) లాలాహంసరాజ్ (జలందరు) దేశబంధు గుప్త (లేడీపత్రికా సంపాదకులు)గారును ముఖ్యులు.

మైన నొక కాశ్మీరకాలవ చాండినీగా నుండ స్వామి శవము చేతులుగల కుర్చీలోనుఖ్యముపై కప్పబడకుండ గొంపోబడెను. స్వామిపై విసరి వేయబడిన పువ్వులతో రోడ్లన్నియు గప్పివేయబడెను.

అల్లరులు

ఊరేగింపు నాయకానామక శాంతముగానే జెల్లెను. కాని లాల్కువాన్ పోలీసు ప్రేమనువదలకు వచ్చునప్పటికి కొందరు మహమ్మదీయ తుంటరులు రాళ్లు విసరుటచే ఒకనికి మొగముమీదను మరియొకనికి చేతులమీదను గుండెమీదను దెబ్బలు తగిలెను. కాని పోలీసు డిప్యూటీ నూపరిం పెండెంటు మాలిక్ శ్రీధరయాళుగారి నాయకత్వముక్రింద పోలీసువారు సమయమునకు జాగ్రత్తపడి పెద్దదొమ్మి గావలసిన అల్లరిని 5 నిమిషములలో నడచివేసిరి. డిప్యూటీ నూపర్మెంటు 5 మహమ్మదీయుల నరెస్టుచేసెను గాని ఊరేగింపు నేర్పరచినవారు వేడుకొనుటచే నడచివేసెను. లాల్కువాన్ శవము మహమ్మదీయులు నివసించుచుంటు. అచ్చట నిదివరకెన్నియో హత్యలు జరిగెను. ఊరేగింపు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకుసరికి శ్మశానవాటికకు పోవలసియుండెను. కాని అప్పటి కంటులో సగముదూరమైన పోలేరు. చాండినీచావులో మరియొకమారు రాళ్లు విసరబడెను. జిట్టు విసరుచున్నట్టి మహమ్మదీయునే పోలీసువారచ్చట పట్టుకొనిరి.

శ్మశానవాటిక

చాండినీచావు చాటగానే ఊరేగింపు వడివడిగా యము నానదీతీరమునకు బోయెను. అచ్చట నొకచోట స్వామికిరకు ప్రత్యేక కుముగా నొక చిలియేర్పాటు చేయబడెను. అప్పటికి రెండు గంటలకు పూర్వమే వెంట నున్న జనమంతయు శ్మశానవాటికకు బోయి స్వామిని మరియొకమారు చూడవలెనని గాచుకొనియుండిరి. అచ్చట వలంటీరు లెంత ప్రయత్నించినను జన మలవిగాకుండనుండెను. అంతయు నొక మానససమద్రుమనలై కనుపించెను. సరియైన ప్రదేశము దొరకక వేనకు వేల జనులు తిరిగిపోవలసివచ్చెను.

దహనము

మొట్టమొదట ఆర్యసామాజిక సాంప్రదాయము ననుసరించి హోమము జరిగినవెనుక ఆర్యసామాజికమును హిందువులుకును స్వామిశవమును మంచిగండపుచెక్కలతో పేర్చబడిన చితిపైకి గొంపోయిరి. హోమము ముగియగానే జనులు వెడలిపోయిరి.

హారతాళము

పరగరము రెండు దినములనుండి హారతాళము జరుపుచున్న జనులు సంయుక్తరాష్ట్రములనుండి చాలమంది వచ్చిరి.

లజపతిరాయిగారి సభ ఆదితారము

లాల్బజపతిరాయిగారు స్నేహితులతో కలకత్తానుండి నేటి రాత్రికి రానున్నారు. అందువలన నేడు సాయంకాలము ఒరుగవలసిన బహిరంగసభచేపటికి నిలిపివేయబడెను.

ఇంతవరకంతయు శాంతముగానే నడచిపోయినది. హిందువులలో ఆంధ్రోళన హెచ్చుగానున్నది. అశ్చర్యార్థులైన పోలీసువారిలో ఏర్పాటు సంతృప్తికరముగనున్నది.

ఫిలిము లీయుట

స్వామిజీనిశ్మశానవాటికను గొంపోవు సినీమా ఫిలిములో తీయబడెను. గురువారమునా డిచ్చట సినీమాలో చూపబడును. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు

ధీల్లీ, డిసెంబరు 25:— నిన్నటి సాయంకాలము కలకత్తానుండి హోరా-అగ్రా ఎక్స్ప్రెసులో నిచ్చటికి ఆఖరి భారత మహమ్మదీయ విద్యార్థుల కథ్యక్షత వహించుటకు వచ్చిన సర్ అబ్దుల్ రహీంగారికి స్వామిమరణవార్త తెలియగానే నిశ్చేస్తులై యెంతో నేపు విచారించిరి. ఇట్టి దుండగములు జరుగుచున్నట్లయిన హిందూదేశములో ప్రజాపితాజీవనమే కష్టమనిచెప్పిరి. అన్నియుక్రమక్రమముగా శాంతించి చక్కబడుచున్నచిగా హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమును స్థాపించవలెనని గంపెదాసలతో నిచ్చటికి వచ్చితినినియు నిట్టి వివరీతపు దుండగములు జరుగుట మన దురదృష్టమనియు అతివిశేషముగా దీనిని ఖండింపవలసి యున్నదనియు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

శ్రద్ధానంద మిమోరియల్ నిధి

ధీల్లీ, డిసెం 25:— నేటియందుమున మీర్జాపూరు పోరునందు శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైన 6 వేలప్రజలు బహిరంగసభలో స్వామిజీప్రాణము సతినీరముగా హరించిన మహమ్మదీయునివర్ణము ఖండించుచు హిందువులందరును భారతజాతికి గలిగిననష్టమును సాంప్రదాయానుసిద్ధముగ వచ్చుచున్న ఓషితో భరింపవలెనని హిందువులను కోరుచు శుద్ధిసంఘటనోద్యమములను పూర్ణమైన దీక్షతో సాగింపవలెనని తెలియజేయుచు తీర్మానములు గావించబడెను. శుద్ధిసంఘటనోద్యమముల ప్రాచుర్య శ్రద్ధానంద మిమోరియల్ నిధియను నొకనిధిని స్థాపింపవలెననియు ఆంధ్రక మొదట చేయవలసిన పనులను సర్ పి. సి. రే, శ్యామసుందర చక్రవర్తి జి. జి. వీర్గాకర్ చేయవలెనని వేడుచు మరియొకతీర్మానము గావించబడెను.

కుట్రను బయటికి తీయవలెను

ఈహత్యకు కేసుకనున్నకుట్రను బయటికి తీయవలెనని అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీవారిని హిందూమహాసభ విచారణ సంఘమువారిని కోరుచు కడపటితీర్మానము గావించబడెను.

పర్యరాజ్ జైన, మనిటోషురాయిచావర్, లలితమోహన్ దాసు, పంజీర్ దేవేంద్ర సిద్ధాంతరత్న (స్వామి శిష్యులలోనొకరు) గార్లుపాల్గొనిరి.

మహమ్మదీయులుకూడ మాట్లాడుట

హత్యసంఘటించుచు శుద్ధి సంఘటనోద్యమములను బలపరచుచు ఇద్దరు మహమ్మదీయ పెద్దమునుష్యులును పిరాజీ యిస్లాముగారి కుమారుడొకడును మాట్లాడిరి.

స్వామిపోవుట భారతజాతికి గొప్పనష్టమనియు ఆతడు పూనుకొన్నపనిని మనము దీక్షతో సాగించుటవల్లనే వారియాత్య శాంతికాగనదనియు అధ్యక్షతవహించిన శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు చెప్పిరి. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

కలకత్తా

కలకత్తా, డిసెం 25:— కలకత్తా పరిసరపట్టణములలో స్వామి మరణమునుగూర్చి మిగల విచారించిరి. నాఖా లీ హిందూసభ వారి దారుణకృత్యమును ఖండించుచు భారతీయులందరును ఏదోయొక నాడు విచారమును చూపవలెనని శిఫారుతు చేసిరి. వర్తకులు తమంతట తామే రేపు హారతాళమును జేసెదరు.

ఉత్తర కలకత్తాలో నిన్నటితీర్మానము ననుసరించి కొంతవరకు హారతాళము జరిగెను. హరిసర్కార్, బుర్రాబజారు చిట్టూరుబోర్డు కాటక్ షిధులలో హిందూసాములు చాలవరకు మూయబడెను. బుర్రాబజారును మార్కెట్ వ్యాపారమును పూర్తిగా కట్టివేయ బడెను. అంతయు పాడుబడిన ట్టుండెను.

రవీంద్రుడు

అతినీరముగ నొక మహమ్మదీయుడు స్వామి శ్రద్ధానందుని చంపెనను వార్తనా హృదయమును దుఃఖపూరితము చేసినది. ఆతిహేయముగ నా అనూనమునకు సిగ్గుపడవలసియున్నది. హిందువులును మహమ్మదీయులునుకలసి దుఃఖపడవలసిననష్టము వాటిల్లినది. అని డాక్టరు రవీంద్రనాథటాగూరుగారు చెప్పిరి. స్వామి హత్య అని నీరమును అతిహేయమును నైనవని ఖండించుచు ఇండియన్ అసోసియేషన్ కార్యదర్శి లెంత నంపెను.

సరళాదేవి

ధీల్లీ హిందూసంఘటనను కార్యదర్శికి సరళాదేవి ఈ దిగువ లెఱునంపె — కుద్ది సంగుట నో ద్యమముల పోషించుచుండి స్వామి శ్రద్ధానందు శోకమహమ్మదీయ పాంతుకుచే వ్యజేయబడుచు మనభారతజాతీయ నిర్భాగమున కాటంకముగ నిలువరాదు. మనము క్రోధోద్రేకులము కారాదు. భారతజాతీయందు మనమొక భాగమై యుండుటచే మన కోపతాపములను మనము స్వాధీనముచేసుకొనవలెను. సోదరులారా! కష్టములను దైర్ఘ్యముతో సహించుము. మిత్తలకర్షించుము. చెడుకోమంచి దనును. దుఃఖమునుండియే సుఖమును శాంతియు చేకూరును. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

కాశీపట్టణము

బనారసు, డిసెంబరు 25:— కాశీనగరముందు నేడు హిందువులు వారిగౌరవార్థమైహారతాళమునుజరిపిరి. అందరును మైదానములో కలుసుకొని ఊరేగింపుగా గంగాపవిత్రతీర్థములలో స్నానమాడుటకై బోయిరి. సాయంకాలము బహిరంగసభలో స్వామిశవమును దలంచుకొని భాత్యయెడల అనూహ్యమును క్రోధమును దుఃఖమును తెలుపబడెను. హిందూదేశమహామహమ్మదీయుడు తనవర్ణవలన యిస్లాము మరయునకు నష్టము జేసెనని ఆక్షోభము చెప్పిరి. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

బొంబాయిలో సంచలనము

హారతాళము

బొంబాయి, డిసెంబరు 25:— స్వామి శ్రద్ధానందునిమరణమునకు విచారమును నూచించుటకు అన్ని సంఘములు మతములవారను ఆవివారము హారతాళము గావించురు. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా

పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: కోహటు, కలకత్తా మరియితర నలుములు అల్లరులు జరిగిన భాగములే. శ్రద్ధానందునిమరణ విధాన కథ జదివిన వారికి ఏ విధముగా చంపబడెనను యులో ఎన వక్కి 'ఎంతటి నాయకుడు' యను నాలోచన బోవును. కావున నిప్పుడైనను ప్రజలు సంఘర్షణకుల నాలోచించుట గాన. సంఘర్షణమునకు మంచి ఏ వైపునులేదు. ఒక సంఘము తాత్కాలికముగ సంపాదించగలిగిన జయములు జాత్యాభివృద్ధికి అడ్డంకరములని గ్రహించుటగాక. అ. ప్రె. శ్రద్ధానందుని గౌరవార్థముధాన్యపుకొట్టన్నియుమాయబడును. (అ. ప్రె.)

పూర్వాలో హారతాళము

పూనా, డిసెంబరు 25:— శ్రద్ధానందుని హత్య విషయగానే సగరమంతయు సంభించిపోయెను. సంపూర్ణముగ హారతాళము ప్రారంభించిరి. కేల్కాదుగారు తిరిగి వచ్చిరి. నేడు సాయంకాలము బహిరంగసభ యుండెను. (అ. ప్రె.)

అహమదాబాదు దుఃఖము

సంపూర్ణమైన హారతాళము చేయుచున్నారు. బట్టల వర్తకులు దుకాణములు మూసివేసిరి. సాయంకాలము సభ జరుగను. (అ. ప్రె.)

రూక్మి, డిసెంబరు 25:— రూక్మి ప్రజలు హారతాళము చేసిరి. సగరమంతయు యూరేగింపు జరిగెను. దుకాణములు గట్టి వేయబడెను. లాలా భగీరథ లాల్బాగారి యధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగెను. సానుభూతి తీర్మాన మహిమింపబడెను. అ. ప్రె.

సత్రి కాభిప్రాయములు

“ట్రీబ్యూను”

ట్రీబ్యూను పత్రిక ఇట్లు వ్రాసినది:— “క్రిందటి 10 15 ఏండ్లనుండి అనేక విధముల చేతము అధోగతి పాలనచున్నది. కాని ఇట్టి భారతహత్య ఇదివరలో నెన్నడును జరుగలేదు. స్వామిమరణము మరచి నిష్కల్మషముగా చేకూర్చుకొని తనవర్ణమునకు సేవచేయుచున్న హిందూ సన్యాసి మహమ్మదీయునిచే చంపబడెను” (అ. ప్రె.)

“హిందూ హెరల్డు”

“అలాచనపై జంకులేక వేయబడిన ఈ భూగరహత్యయే భారతదేశమున మహమ్మదీయమత విచ్చికి ఆఖరుగాక”

“మస్తిము బొట్టుకు”

ఈ హాస్య అద్భుత రసీదనవారు చేసినది. ఇది రుజువైన యెడల మహమ్మదీయ ప్రపంచమంతయు ఈహాస్య బాధ్యులముకారని చాటింపవలెను. అట్టి హాంతుని యందు మహమ్మదీయులకు సానుభూతిలేదు. ఇస్లామునందు హింసలేదు. వ్యక్తి బాధ్యతతో చేయబడిన యెడల మేము నవము హింసపులతో బాటుగ విచారించుచున్నాము. ఉద్దేశము వారి పైన యెడల మనమందరమును దానిని నిరసించ నలెను”

“ప్రతాప”

“ఆర్యసమాజము శ్రద్ధానందుని మరణమువలన తీరని బాధక వాటిల్లినది.”

“మైలాపి”

ఈ అమర దుఃఖమునకు గాని కష్టిటికిగాని కారణము గాక తత్సహాయకులు దైత్యులనకును కారణమయ్యెను.

(అ. ప్రె.)

“పంజాబు మస్తిలీను”

లాహోరు, డిసెంబరు 20:— లీసంఘమువారి ఆవ సర సమావేశమందు హాస్యను నిరసించుచు హిందువులకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచు తీర్మానించిరి.

యువకసంఘము

అవసర సమావేశము గావించి యువక మండలివారు శ్రద్ధానందుని హాస్యకు వగచుచు అట్టి హాస్యను నిరసించుచు యువకులు దేశసంపదకు కనీదీర్చుకొన చూడక సంఘైక మత్యమునకు చూడవలెను. స్వామివారి త్యాగమును దేశభక్తిని ప్రశంసించిరి. వైర్య సాహస, త్యాగ, భక్తులు ఆయన ముఖ్య గుణములని పొగడిరి. తరువాత సానుభూతి తీర్మాన మామోడిం పబడినది.

“రంగూను డెయిలీ న్యూస్”

ఆంధ్రులకు నిరసన చేసవలసిన ఈహాస్య ఒక పిచ్చివా నినే జేయబడినది. సరియైన మహమ్మదీయుల డెవడును ఇట్టిచర్య ప్రవృత్తింపడు. ఇస్లాము, హాస్య కంగీరింపదు. (అ. ప్రె.) మద్రాస్ మహాసభయందు క్యాబాకమాలద్వీపగారు “కు రానులో మద్రాస్ భేరములకు హాస్య గావింప వనుజ్ఞ ఇచ్చి యుండలేదు.”

మేకు అద్దాల్ ఖాదిరుగారు

అధిలభావర మస్తిము సంఘమువారి యధ్యక్షులు ఖాను బహదరు మేకు అద్దాల్ ఖాదరుగారు పత్రికావిలేఖరి కిట్లు తెలిపిరి. “అట్టి నీనహాస్య గావించబడిన శ్రద్ధానందుని గూర్చి విన్నపుడు స్పష్టమైనది. అన్ని జాతులవారును నిరసించుదు. మ హమ్మదీయులు దీనిని నిరసించుటలో హిందువులకు తీసిపోరు. హిందువులందు క్రోధవిపాదములు గలుగును. కాని వాటిని కాంతి భంగమునకు కారణములుగా చేయరాదు. భారతదేశము న చాల సమస్యలు పరిష్కరింపబడవచ్చును. ద్రోహి తక్షణము పట్టుబడెను. అందువలన ఇతరులపై యనుమానమున కాస్తదము లేదు. హిందువులకు మహమ్మదీయులు సానుభూతి తెలుపుచు ఈ చ ర్య ను దేశ మం తట ను నిరసిం చు చున్నారు. కావున హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమునకు ఆటంకములు గలుగనీయరాదు. నా ఉపన్యాసమందు కాంతికి యంతవరకు ఆవసరమున్నదో తెలిపెను.

బాంబి బారు

బాంబి బారు, ఈహాస్యవిన్న తరువాత నొక బహిరంగసభ చేసి హాస్యను నిరసించి ఆర్యకు కాంతిగలుగుటకు ప్రార్థనలు స లిపిరి. హిందువులు పనులను కట్టిపెట్టిరి. (అ. ప్రె.)

నెల్లూరు

నిన్న మధ్యాహ్నము (24-12-26) 12 గంటలకు కీర్తి శేఖరైన స్వామి శ్రద్ధానంద ఒక మహమ్మదీయునిచేత చంప బడినట్లు లెంతివార్త వచ్చినది. ఆ లెంతివార్త పూరంతయు తూకాలములో దుఃఖముద్రములో ముంచివేసెను. అట్టిసమ యమున క్రియుకులు ఒంగోలు వెంటటరంగయ్య పంతులుగారు దుఃఖముద్రములో రెంతివార్త నందిరి. స్వామి నిర్మాణము తెలి యుటతో ఉదే కిట్టి సాఫులు మాయబడినది. (విలేఖరి)

భిక్షువు ప్రదర్శనము

25 వ తేది మధ్యాహ్నము 2 గం|| గాంధీమహాత్ముడు భిక్షుప్రదర్శనమును ప్రారంభించును. (అ. ప్రె. స్వెములు)

బొంబాయి విషాదము

జిన్నా గారి విచారము

జిన్నా గారు ఇట్లు నుడిచిరి. “స్వామి శ్రద్ధానందుని ప్రాణము తీసినకథ వదిలిన తరువాత నాకు గుండెలో పగిలిన ట్లయ్యెను. మహమ్మదీయులును దేశమందలి అన్ని సంఘముల వారివలెనే సంతాపమును తెలుపుచు నిర్ణయతో అట్టి చర్యను గర్హించురని నమ్ముచున్నాను. ఏలనన, ఇట్టిచర్యలవలన స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యములును జాతీయతయు నుడుగగలవు. నేను స్వామివారిని స్వయముగ నెరుగుదును. ఆయన మనలకు విడిచి నందుల కంతయు చింతించుచున్నాను. వారి కుటుంబమునకు నాసానుభూతి నందచేయు చున్నాను.”

బొంబాయి శ్రానికలు

బొంబాయి శ్రానికలు పత్రిక యిట్లెఱిపాయ పడుచు న్నది. “ఇట్టి హాంతుహాస్య మస్తిము మతమునకును సంఘమునకు నుద్రోహము” పత్రికావివర నిట్లు వ్రాసినది. “శ్రద్ధానందులు తమవివర సందేశమును, వారిని కాంగ్రెసుకు రాగోరుచు ఆహ్వాద మంప దానికీచ్చిన ప్రత్యక్ష తర మందు గలదు. అంతయు ఒక మాటయందున్నది. ‘సంఘభావము’ కాంతిసఖ్యుల వృద్ధిపొందు చుండుటయే యాయన యభిమతము ఆదేశము”

“నేనువలు హెరాలు”

గౌరవప్రేరేప విచారమును ఏసంఘముగాని ఏమతము వారుగాని తమపక్షమునకు బలము చేపూర్చుటకు ప్రయత్నింప రాదు. దెబ్బకుదెబ్బ యనుమాట మరువవలెను. ఆయన నిత్యకాంతియుతుడగు భగవంతుని హౌరపరిశీతులలోనే చేరెను. ఆహ్వానిన వాయకుని మరణమునకు విచారించుసమయమున ఎట్టిదు రాగరమైనను జరిగినయెడల అది దేశగౌరవమునకు ఆయన కీర్తి కిని కళంకము.” అని వ్రాసెను. (ప్రె. ప్రెసు.)

ఉదయమున ప్రచురింపబడిన పత్రికలన్నియు హాస్యను నిరసించెను. (ప్రె. ప్రెసు.)

ఇండియన్ డెయిలీ స్టేమెయిలు

పత్రిక ఇట్లు వ్రాసినది. “జాతీయ హాస్య” యను పీర్తిక క్రింద ఇట్టి విషాదకరమున హాస్యలవలన ఉభయ సంఘములును సంఘవైమర్యములవలన గలిగెడు నష్టములు తెలి పి కొనదగును. గౌహరి కాంగ్రెసునకు సందేశమంపుచు జాతీ యైక్యతాధర్యము వారియెదుట నుంచిరి. అదియే యవసరమనిరి. ఆ సందేశము వ్రాయునపుడు ఆయన చావు బ్రదుకులలోనుండె ను. ఆయన తన జీవితమువిడిచిన తరువాత ఆయన సందేశమే యాజ్ఞ యగును. కావున దేశీయులందరును దానికి తగు అగుకవ చూపవలెను.” (ప్రె. ప్రెసు.)

బ రూ చా గారు

బొంబాయి, డిసెంబరు 24:—“స్వామి శ్రద్ధానందుడు హరి ద్వార గురుకులము స్థాపించిన ధీరుడు. 1919 డిల్లీని రక్షించిన మహానీయుడు. నిమ్నజాతుల రక్షకుడు. వారిని బెన్నత్యము నకు తీసికొనివచ్చిన మణి. తన మరణము నందెను. హిందూ దేశీయులారా, కాంతిహింపుడు. నేడే స్వామివారి జాతీయ ఆర్యమును కోరిక సఫలీకృతము చేయుటకు బద్ధకంబులుగండు. కాంగ్రెసులో సంఘభావము. భారతదేశములో సంఘభావము అస్పృశులతో సోదరత్వము, అదియే స్వామివారియందు గౌరవ, మనకు మనము నిర్మింపగల స్వార్థక చిహ్నము.” (ప్రె. ప్రెసు.)

నేడు జరుగబోవు సానుభూతి సభకు పోలీసువారు అ త్యధికగాగ్ర తరీసికొని రోడ్లుకాయుచున్నారు. (ప్రె. ప్రెసు.)

ఇతర ప్రదేశములు

అమృతసరమునందు స్వామిజీ మరణవార్త విని ప్రజలు మిగుల దుఃఖించిరి. ఆర్యసమాజ మందిరములో సాయంకాలమున హిందువుల సభ జరిగెను. లాలారతన్చండు, సర్ గోపాల కాసు భండారి, పండితులు రాజేంద్రమిత్ర, గౌరీశంకరు, హర రామగారు, రావు బహదూర్ ఆత్మారామగార్లు వచ్చిరి. స్వామి మరణమునకు విచారమును తెలుపుచు ఉపన్యాసించి ఆ ప్రశంసకార్యమును ఖండించుచు తీర్మానములు గావించ బడినది. చివరకు పంజాబు హిందూసభవా కేమి చెప్పుదురో విస వలెననియు మొదట రేపు జరుపవలెనన్న వారతాళము ప్రస్తు తము నిలిపివేయువలెననియు నిశ్చయంపబడినది.

అ. భా. మస్తిలీను కాన్సిలు సభ్యుడు మిర్జామహ్మద్ మహమ్మద్ గారి ప్రోత్సారకార్యమును ఖండించిరి.

కాకిలో నీవార్త విని సాయంకాలముసభలో సానుభూతి తీర్మానములు గావించబడినది.

అలహాబాదు లో రెండు సే సాఫు లన్నియు మాసికేయబడినది. రీడరు పయిసికపత్రిక తీర్మానం కృత్యమును ఖండించెను. (ప్రె. ప్రెసు)

బొంబాయిలో బహిరంగసానుభూతి మహాసభ

బొంబాయి, డిసెంబరు 24:—భాపరి మైదానములందు జరిగిన మహాసభయందలి యుపన్యాస సారాంశమేమన “నా యకుడు విడచినపనిని పూర్తిచేయుడు. భారతదేశమును మీ హిందూమతము పూర్వపుబెన్నత్యమునకు గొనిరండు.” ఈస భ హిందూమహాసభ ఆర్యసమాజముల యాధిపత్యమునజరిగెను. సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. “బ్రతికిన హిందువులతో గొప్పవాడు. జీవితమంతయు హిందూమత ప్ర చారమునకును నిమ్నజాతుల యుద్ధరణమునకును ప్రయత్నిం చెను. హిందూమతము తర్రఫున సత్యగ్రహి. ఎంతటిత్యాగము వలెనను సిద్ధుడు. మహాత్యాగి. హిందూమతమును ఈత్రురాగదేశ మందు కార్యకర్తగానుండ జేయగోరెను.

శ్రీవలరాజుగారి రీతిరూపము మహాపాదించిరి. “పి చ్చిమహమ్మదీయుడు గావించిన ఈహాస్య నిరసించు చు వారిమరణమువలన దేశమునకు అసరిమిలేనష్టమును, పాప రమును గలిగవనియు అందు హిందువులకిది తీరనదియనియు అందువలన స్వామివారియందుగల తమభక్తిని ఆనరణలోబెట్టి వాజు విడిచినకార్యమును సఫలీకృతము చేయగోరుచున్నాను.”

దేశమునంతటను ఈహాస్య వినికి రక్తము ఘనీభూతము చేసెను. ఇదిసంఘర్షముగాదు. పొరపాటున హంతకుడు తుర కయ్యెను. అట్టిరు చంపకరణు కారదగారు, టిర్పి, నారిమాను, శివార్పూరు, బరూచాగా ర్లుపన్నసించిరి. నల్ల జెండాలు సభయం తటను యుండెను. నిత్యబ్రతుగా సభ్యులందరునురేచి తీర్మాన మామోడించిరి. (ప్రె. ప్రెసు)

పోలీసువారి జాగ్రత్త

నేడు క్రిష్టమును అగుటవలన బహులు మూయబడినవి. మారకపు చావడులలో సందడిలేదు. ఏవిధమున అల్లరినూచన లేకున్నను పోలీసువారు జాగరూకులయ్యెన్నారు. అధికారవర్గమువారు పోలీసు వారి కి ఇట్లు పం పిరి. “ఫిల్లీలో శ్రద్ధానందునిహాస్య ఇక్కడ విసవచ్చినది. దేశ మంతటను ఈహాస్యవలన ప్రమాదము గలుగవచ్చును. కావున పోలీసు నూపరెట్లు బొంబాయిలో నేడియు గలుగకుండ చూ తుడుగాక.” (ప్రె. ప్రెసు.)

“ఈవినింగున్నాను”

పత్రిక ఇట్లువ్రాయుచున్నది. “రానున్న వారమందు ఫిల్లీలో మస్తిములీను మొదలగు మహమ్మదీయ సంఘములు సమా వేశమగును. వారు బెద్దవ్యము హాస్యయు మతవైమర్యములు ఆపుటకు ఉపయోగింప జనదని తీర్మానింతురుగాక” (ప్రె. ప్రెసు.)

హిందూమహాసభాధ్యక్షులు

లాహోరు, డిసెంబరు 24:— హిందూమహా సభాధ్యక్షుడు రాజా సరేంద్రదాసుగారు ఇట్లుచెప్పిరి. తానుతలపెట్టిన యుద్ధమునునకు శ్రద్ధానందులతమజీవితమునర్పించెను. హిందూ జాతికి ఆయనహావులవలన తీరనినష్టము వాటిల్లినది, దయానంద అంగ్లేవేదికుకారేజీ అధ్యక్షుడు భక్తి తేష్పందుగారు ఇట్లుచె ప్పిరి. “తనయుద్ధమునునకే బలియయ్యెను. శ్రద్ధానందులు తనదేశీయులచే మరువబడబారు. పంజాబులో జాతీయత నెల కొల్పెను. అమృతసర కాంగ్రెసు జయప్రదమగుటకు ఆయన యే కారకుడు.” (అ. ప్రె)

గొకల్చందు నారంగుగారు

పంజాబు హిందూమహా సభాధ్యక్షులు ఇట్లుచెప్పిరి. “శ్రద్ధానం దుడు బ్రతికియున్నప్పటికంటే మరణించిన తరువాత ఎక్కు వ క్తిమంతుడు. ఆయన మరణము వలన గలిగిన నష్టము అపారముగాని ఉద్ధమునునకు గలిగిన ప్రోత్సాహమును అపారమే. (అ. ప్రె.)

మాలానా జఫరాబి

మాలానా జఫరాబిగారు పంజాబు భిలాఫతు సభాధ్యక్షులు వారిట్లనిరి. “ఇట్టి హాంతుహాస్య విసరే నైలని. మహమ్మదీ యులు కాంతియుతులుగ నుండవలెను. హిందువులకు క్రోధము గలిగించు పనుల చేయరాదు. ఇదియొక వ్యక్తిచేసినదిగాని మహా మ్మదీయులు చేసినదిగాదు. ఈసభమును హిందువులు మహమ్మ దీయులపై చేయకుండురుగాక.” (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు, డిసెం 25:— శ్రద్ధానందుని మరణ స్మారకముగను విచారనూచకముగను సాఫులు మూసికేయబ డినవి. హార్దలాగూడ జరుగును. నల్లజెండాలు హిందూమహా సభ ఆర్యసమాజములపై ఎగురవేయబ డెను. సాయంకాలము సభ జరుగగలదు. (అ. ప్రె.)

41-వ భారతజాతీయమహాసభ

గాంధీమహాత్ముడు జాతీయపతాకోత్సవమును జరుపుట

విషయనిర్ణయసంఘసభలో చర్చ ప్రారంభమగుట

మహాత్ముడు ఖద్దరు ప్రదర్శనమును తెరచుట

శ్రద్ధానందస్వామిమరణమునుగూర్చి ఎంగుయిండియాలో మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసము

స్వామిమరణమునుగూర్చి ప్రొఫెసరు యింద్రాగారు మహాత్మునకు పంపినతంతివార్త

స్వామిమరణమునుగూర్చి దేశమునందంతటను సభలు జరుగుట

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షునకు బ్రిటిషులేబరు కొన్నిలువారును బ్రిటిషుయిండిపెండంటు

లేబరుపార్టీ వారును పంపిన తంతివార్తలు

విషయనిర్ణయసభలో నామోదించబడిన తీర్మానములు

ప్రతినిధిరునుము

ఈ సంవత్సరమునకు మాత్రము ప్రతినిధిరునుము 5 రూపాయలుగా నుండవలెను.

ఆమొత్తమును సన్మానసంఘమున కిచ్చివేయవలెను.

“నేషనలు డిమాండుకు సరియగు ప్రత్యుత్తరమును ప్రభుత్వమువారి సంగువరకును

శాసనసభ్యులు మంత్రిత్వములు మున్నగుపదవులను స్వీకరింపగూడదు.”

విషయ నిర్ణయసభ

శాసనసభలలో జరుగవలసినవనిగూర్చి

కాన్ఫరెన్సు తీర్మానమునే మరల స్థిరపరచుట

25 వ లేదీ ఉదయమున ధ్వజారోహణోత్సవము జరిగిన

పిమ్మట గాంధీమహాత్ముడు ఖద్దరు ప్రదర్శనమును ప్రారంభించెను.

అటుపిమ్మట విషయనిర్ణయసభ జరిగినది. ఆసభకు

పాల్గొను లాభదాయకములు గూడ సుప్రసిద్ధ ప్రేక్షకులుగ

వచ్చియుండిరి. ఈ దంపతులుపురుషులు వి. జె. పటిల్, జమ్నదాసు మెహతా, సి. ఎస్. రంగయ్యగారు, మాలవ్యా, బి.

రాఘవేంద్రరావుగారును మరీ పెక్కుమంది ప్రముఖులును

వేదికపై నుండిరి.

ప్రతినిధిరునుము తీర్మానము

ఈ తీర్మానమును కార్యదర్శి ఏ. రంగస్వామి అత్యంత

గాఢ ఉపపాదించిరి. గోపాలి కాంగ్రెసుసభకు ప్రతినిధిరునుము

రూ. 10 లుగ యేర్పరుపవలెనని అత్యంతగా కోరిరి. జె. ఎం.

నేను సుప్రకారు యీ తీర్మానమును అనుమతించిరి—

“నిరుడు కాన్ఫరెన్సులో సన్మాన సంఘమువారికి చాల

ధననష్టము కలిగినది. ఇప్పుడు గోపాలి సన్మానసంఘమువారికి

చాల కష్టములు లేటప్పించియున్నవి. కాంగ్రెసు పని బాగుగ

జరుగుటయే ప్రధానముగ సభ్యులందరును ఆలోచించవలెను.

కాని నిబంధనలు మున్నగువానిని ఆధారముగగొని తీర్చిదిద్దవలెను.

“గోపాలి సభకు మాత్రము యీ రూ. 5 ను రూ. 10 గా

యేర్పరుపవలెను. అందువలన సన్మానసంఘమువారికి నష్టము వచ్చినచో

ఆ నష్టమును కాంగ్రెసు మహాసభవారు పూర్తిజేయవలెను.

1927 సం॥నుండి ప్రతినిధిరునుమును రూ. 10 జేయవచ్చును.”

అని బులును సాంబమూర్తిగారు నడిపిరి.

“బీదవారుగూడ కాంగ్రెసుకు వచ్చుటకు వీలుగనుండు

నట్లు ఎప్పటికి రూ. 1 ప్రతినిధి రునుముగ నుండవలెను. తీసి

నెంతమాత్రము పోచ్చింపగూడదు.” అని మజుందారుగారు గంభీరముగ

సూచించిరి. అటు పిమ్మట చాలచందీ మాట్లాడిరి.

ప్రతినిధులు రూ. 10 యిచ్చుటకు వెనుకదీపించి కాంగ్రెసు

జరుగుటకే వీలులేకుండ పోవునని చెప్పుచు మహాత్మువారి

గారు బాగుగ నుపసన్నులైరి.

సాంబమూర్తిగారి సవరణపై ఓట్లు పుచ్చుకొనగ అను

కూలురుకన్న ప్రతికూలురు 8 గరు యొక్కవ నుంటేనే సవరణ

వీగిపోయినది.

రూ. 5 లుంచుమని సవరణ

“ఈసంవత్సరముమాత్రము ప్రతినిధిరునుము రూ. 5

లుగ నుండవలెను. ఆమొత్తమునంతను సన్మానసంఘమువారికి

కొచ్చివేయవలెను.” అను సవరణను శ్రీయుత గాంధీగారు హాసోన్మా

త్తరూపాత్త ఎం.ఎ. ఎం.ఎల్.సి గారుపాడించగ ఆమోదించబడినది.

కాన్ఫరెన్సు తీర్మానము స్థిరపరచబడుట

భారతకాంగ్రెసు కార్య సంఘముపక్షమున పండిత నె

హ్రూగారు ప్రతిపాదించిన శాసనసభాకార్యక్రమముగూర్చిన

తీర్మానముపై (కాన్ఫరెన్సుసభా తీర్మానము) చర్చ ప్రారంభము

కాగానే గాంధీమహాత్ముడు సభనుండి చెడలిపోయెను. చాల

మంది సవరణలను ఉపపాదించెదమని తెలియజేసిరి.

తీర్మానము

(1) ప్రజాప్రతినిధుల కోర్కెలకు (నేషనలు డిమాండు)

దొరతనమువారు సరియగు ప్రత్యుత్తరమొసగు వరకును అసగా

ఆయుత్తరము సంప్రేక్షిరముగ నున్నదని కాంగ్రెసుమహాసభ

వారుగాని, భా. కాం. సంఘమువారుగాని నిర్ణయించవరకును

మంత్రిపదవులను దొరతనమువారియగల ఇతర ఉద్యోగములను

వేసిని గూడ శాసనసభలలోని కాంగ్రెసువారు స్వీకరింప

గూడదు.

(2) దొరతనమువారి రక్షితప్రత్యుత్తరము నిచ్చువరకుగాని

కాంగ్రెసుకార్యసంఘమువారు మరొకవిధముగ నిర్ణయించవరకు

గాని, యీదిగవ వార్తనకాజులలోని మినహాయింపులకు లోబడి

శాసనసభలలోని కాంగ్రెసువారు సప్లయలను నిరాకరించుచుండ

వలెను. జైలులను నిరాకరించుచుండవలెను.

(3) నిరంకుశోద్యోగులు తమఅధికారములను బలపరచు

కొనుటకు ఉపపాదించెడి చట్టములన్నింటిని తీరస్కరించు

చుండవలెను.

(4) జాతీయత సరియగుపడతి నభివృద్ధి నొందుటకును

అధిక వ్యవసాయక పారిశ్రామిక వాణిజ్యాది విషయముల

అభివృద్ధికిని సాధనములను చట్టములను తీర్మానములను ఉపపా

దించుచు బలపరచుచు నుండవలెను.

(5) భూస్వాముల హక్కులకు భంగముకలుగకుండ వ్యవ

సాయమున రయతుల వీరిని బాగుజేయుటకును పెర్మిటెంట్లు

పెట్టిల్పెమెంటు మున్నగువానిని జేయుటకును తన ప్రయత్న

ములు చేయుచుండవలెను.

(6) భూస్వాములకును రయతులకును పరిశ్రమల యజ

మానలకును పరిపూర్ణమున పరస్పరము సద్భావమును కలిగి

చుచు మొత్తముమీద వ్యవసాయపుపనుల జేయు పనివాండ్ర

యొక్కయు యెల్లత్రకాలలలో పనిజేయు కార్మికులయొక్క

యు హక్కులను కాపాడుచుండవలెను.

బులును సాంబమూర్తిగారు

“కాంగ్రెసువారు శాసనసభలలోనికివెళ్లి ప్రమాదముజేసి

సభనుండి లేచిపోవలెను. వారు నియమముప్రకారము శాసనస

భలకు రావందున వారిసాసములు ఖాళియైనవి అని దొరతనము

వారు బ్రకటిం చుటకు వీలులేనట్లుగ మాత్రమే

వారు శాసన సభలకు వెళ్ళుచుండవలెను.

మరియును భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు నిర్ణయించిన పనుల

నిమిత్తముగ వారు శాసనసభలకు వెళ్ళుచుండవలెను. కలేన్సీ

బిల్లుమున్ను ముఖ్యచట్టములు చర్చింపబడుచున్నపుడు మాత్రమే

వారు చర్చలో పాల్గొనుచుండవలెను. దేశబంధు దాసుగారిలో

బాటు నిజమగు స్వరాజ్యోత్సవ మంతరించుచున్నది. ఇప్పుడు

మితవాదులు నిరోధపడతినే స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ నవి
లంబించుచున్నారు. పండిత నెహ్రూగారికిని వారిపక్షమునకు
ను బులును కలిగించుటకు యిప్పుడు మనము దృఢమును విధాన
ము చేర్చుట చేయవలెను. దీక్షతో ప్రతిఘటనము చేయవలె
నని తీర్మానము చేసినంత మాత్రమున లాభములేదు. అటుల ప్ర
తిఘటనము చేయుటకు తన కట్టుబాటునుగూడ జేయవలెను.”
అను భావముతో సాంబమూర్తిగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి.

సి. ఎస్. రంగయ్యగారు ఎం. ఎల్. సి. “ఈసవరణ
ను నేను బలపరచుచున్నాను. భారత దేశమునందు మహాత్ము
డియ రాజ్యము నేర్పాటు జేయుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు
అప్పుని సాసముతో కుట్ర జేయుచున్నారని ఇండి
పెండెంటు కాంగ్రెసుపక్షము వారు కోం
దరు లేనిపోని నిందల నారోపించుచున్నారు. కావున మతా
వేక్షముగల ప్రత్యేక సంఘ ప్రతినిధులే శాసన సభలలో తనివి
దీక్ష పోట్లాడుకొనునట్లు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులందరును శాసన
సభల వీడి రావలెను. శాసన సభలను నిర్మూలము జేయవలెనని
యే నేను కోరెదను. ఈక్షణ్ణులో జాతీయవాదులు మిల్చురుసంఘ
మును బహిష్కరించినట్లు సంస్కరణముల విచారణ సంఘ
మును (స్టాచ్యూట్ కమిషను) భారతీయులు బహిష్కరింపగల
వని నేనాంశించెను. (వినుతు నీమను అని రంగయ్యగారు గారు
నుడిపిరి.

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు—మనకు కలుగుచున్న యిబ్బం
దులను ప్రకటించుటయే మన సంకల్పమునయినచో నేనుగూడ
సాంబమూర్తిగారిలో నేకీభవించియే యుండును. శాసనసభలు
నిచ్చియోజకములని జహిష్కరణవాదులు నమ్ముచున్నారని
నేను పూర్తిగ నెరిగి యున్నాను. కాని దేశహితముకొరకు
లాభకరమైన కొంత పనిని శాసన సభలో జేయ నవకావము
గలదని స్వరాజ్యపక్షమువారు నమ్ముచున్నారు. మాడునెలలు
మాత్రము శాసన సభలలో ముక్కులను పనిజేయనీయుడు. దాని
ఫలితమును పరీక్షింపుడు. సంస్కరణముల విచారణ సంఘవిష
యమును రంగయ్యగారు తెచ్చిపెట్టి నైపుణ్యముతో సభ్యుల
పూర్వాయములను ఆక్రమింపగల్గిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి ఆలో
చించుటకు యింకను చాల వ్యవధిగలదు. మనలో నాలోచింప
కుండ వారట్టి విచారణ సంఘము నేర్పరచినచో దానిని బహి
ష్కరింపవలెననువాదమును నేనుగూడబలపరచెదను. ఇప్పుడుదాని
గూర్చి చర్చప్రస్తుతము. శాసనసభనుండిలేచిపోవు తాత్కాలి
కచర్చమాత్రమే. శాసనసభల విధానమింకను పూర్తిగపరీక్షింపబ
డి యుండలేదు. శాసనసభలను కాంగ్రెసుకు వశపరచుటకే కాం
గ్రెసుసభ్యులు యెన్నికకు నిలువలెనని కాన్ఫరెన్సుసభవారు తీ
ర్మానించి యున్నారు. మతవివాదాలవలన కలిగిన నిరాశలననే
రంగయ్యగారుగట్లు నడిపిరి. కాని స్వరాజ్యపక్షము వారట్లుచే
యగూడదు. మతద్వేషమును అడచివేయుటకు కాంగ్రెసువారు
గట్టిప్రయత్నములను చేయవలెను. శాసనసభలను ఉద్రే
కులను మతాభిమానులను వదలివేసి స్వరాజ్యపక్షమువారు
జేచినచ్చినచో వారు ముందువెనుక లారయకుండ తీక్రో
పవ్యాసముల నొసంగగలరు. అందువలన దేశములో ఉద్రే
కమధికమై రక్తనదులు ప్రవహింపగలవు. ఎన్నికల ప్రచారము
వలన కాంగ్రెసుయొక్క విఖ్యాతి కుగ్రామములకు గూడ వ్యా
పించియున్నది. కోట్లకొలది కుటుంబములవారు కాంగ్రెసుఆశ
యమును గ్రహింపగలిగిరి. నియోజక కాంగ్రెసు పరిశీలనమునకు
లోబడినది. ఇది కాంగ్రెసుయొక్క అభివృద్ధిజయముని జెప్ప
లేనది. స్వరాజ్యము త్వరగాలభించుటకీది ముఖ్యాధారముకా
గలదు. నేడు మనముజేచినచ్చినచో నిర్దితకాలముదాటగనే మా
సభ్యులే రద్దజేయబడును.మరలనింతలో ఎన్నికలకు మనముపోటీ
జేయ గల్గుదుమా?సాంబమూర్తిగారి సవరణ భావోద్రేక ప్రధా
నమైనది. ఉపమానము సరియైనదికాదు. శాసనసభ్యులు లేచివ
చ్చినచో వారు వోటరులకుచేసిన వాగ్దానములను భంగపరచినవా
రగుదురు.” అని సత్యమూర్తిగారు నడిపిరి.

జె. ఎం. నేనుసుప్రకారు—“దేశబంధు దాసుగారు
వాగ్దానము జేసినట్లు శాసనసభలలో మాపని ముగియగనే మే
ము వానిని వదలివేయుట నిశ్చయము. ప్రస్తుతము శాసనసభల
లో మేము చేయవలసిన పనియందు అగృహ్యముమాత్రమే నెర
వేరినది. వంగరాష్ట్రమున ద్వంద్వ విధానమును నిర్మూలించు
టకు మేముకపక్షమునకును మరీయొకపక్షమునకును పోటీని
కలిగించితిమి. ఈసారిగూడ ద్వంద్వపరిపాలనమును సాగనియ
కుండుటకు గట్టిప్రయత్నముజేసెదము. ఈసారిగూడ పెగ్గలు
మని సాకాశగలదు. ఇప్పుడు మేము శాసనసభలను వదలివేసిన
చో వెనుకటివలె కాంగ్రెసువారిని కఠినశిక్షపాలు జేయుటకే
శాసనసభలు దొరతనమువారికి సహాయకరములని మాలావా
మహాత్మువారిగారు యెటుల గ్రహింపకలుగుదురు. మంత్రుల
జీతములను గూర్చిన తీర్మానములను త్రోసివేయుటకు చెన్నపురి
శాసనసభలో కాంగ్రెసువారికి అధికముగ అవకాశముగలదు. బీహారు
శాసనసభలో యితరులుగూడ 50 రు కాంగ్రెసుపక్ష
ములో కలియునట్టి నూచనలుగలవు. మతకలహము అంతటేలు
టకు ఉద్రేకులగు మతాభిమానులు తీవ్రముగ పోరాడుటకు నా
కట్టి యాత్రేపణయునులేదు. కాని కాంగ్రెసువారు శాసన
సభలను వదలివేసినచో శాసన సభలలో ను

ను మతాధిపతులు కాంగ్రెసువారిని రూపుమాపుటకు దొరతనమువారితో కలియుదురు. 1925 మార్చిలో తరుచుగా కాసనసభలో మా తీర్మానములు ఓడింపబడుచుండుటచేత మేమపుడు లేచివచ్చితిమి. ఈ సారి మూడునెలల మాత్రము కాసనసభలో పక్ష తేయనిండు. వంగరాష్ట్రమున మా కెట్టినిరోధమును కల్గింపకుడు. మేమెప్పుడు కాసనసభల విడిచివేయలేనో నిర్ణయించుటకు అధికమైన స్వేచ్ఛ త మాకేగలదు." అని సేను సుబ్బగారు నుడివెరి.

మాలానా మహమ్మదాల్ గారు:— "స్వరాజ్యపక్షమువారు ఏదోయొక పనిని అనుసరింపవలెను. ఎల్లప్పుడు సోకపక్షాని అనుసరించుట గాడితకు ముఖ్యులగునందురు. అదియే నిజమునా జంతువులన్నింటిలోగాడిత మంచునుగూడము గల జంతుననియే చెప్పవలెను. తాము ఓటరులకు వాగ్దానము చేసి తినుని స్వరాజ్యపక్షమువారు చెప్పుచున్నారు. అంతకు పూర్వమే మీరు కాంగ్రెసువారికి వాగ్దానము చేసియుండలేదా? ఆవాగ్దానమును మీరు చెల్లించినట్లయితేదా? లేదు. తామే సంచించుకొనకుండ మీరుండజాలనిచో నితరులను వీరెటు సంచించుకుండగలరు? కాసనసభలోనుండి దేశమునకు లేకమైన మేలుజేయ ననకాశమున్నచో మీరు కాసనసభలను వెళ్లుట కెట్టి యాశ్చర్యములేదు. కాని యిది వట్టిభ్రాంతి. కాసనసభలు వేట కాని వలల వంటివి. వాని యందున్నది ఆకర్షణమాత్రమే. ఆకర్షణ బలవత్తయినది. కాసనసభలను ప్రయోజనములేదని తాము వెంటనే వెలుపలకువచ్చెదమని వారు చెప్పినమాటల నమ్ముట చాలకష్టము. కాసనసభలను ఎన్నుకొనబడుట చాలకష్టముని కొందరుగిరిగాని అది నిజముగాదు. కాసనసభలోనున్నవారిని బహిష్కరించునట్లు చేయుటే మిక్కిలి కష్టము. సభలోనికి ప్రవేశనిష్కర్మములను నిర్దుష్టము నూనూడుటకంటె పూర్తిగా వానిని బహిష్కరించుటయే ముఖ్యకర్తవ్యము. కాసనసభలోనుండు మతోద్రేకులు ఒకరి నొకరు నరకుకొననచో దేశమున నశాంతిలుగను. నాయకులు శాంతిని దొరతనమువారిచేతముజేయుటలననే దేశములో శాంతి లేకున్నది" అని మహమ్మదాల్ గారు నుడివెరి.

ప్రకాశం గారు

"సేను భారతకాసనసభకు అధ్యక్షులుగ నిలుచుటకు ముఖ్యకారకులను సాంబమూర్తిగారి యీ సవరణను ప్రతిపాదించుట నాకు చాల ఆశ్చర్యముగ నున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు కాసనసభలను ఎన్నికల విజయము కలుగుటకు అధికమైన కృషిచేసినవారిలో సాంబమూర్తిగారివారు. కాంగ్రెసువారు చెప్పిన రాష్ట్రమున మతాధిపతులను రూపుమాపియుండ, వారేమియు జేయలేదనుట నిజముగ ఆ న్యాయమే యగును. కాంగ్రెసు సందేశమును బాగుగా వ్యాపింపజేయుటలననే చెప్పిన రాష్ట్రముందు ప్రత్యేకసంఘప్రతినిధులుగ, ఎన్నికలను నిలువబడినవారిని ఓడించుటకవకాశము కలిగినది. కాసనసభలను ప్రవేశనిర్దుష్టములు చెందుమాత్రమేగాక అవటుజేయదగ్గవను లింకను హెచ్చుగనున్నవి. కాంగ్రెసువారు కొన్ని వాగ్దానములను చేసిన మాటలనే దేశీయులు వారిని ఎన్నుకొనిరి. ఆవాగ్దానములను సవరించుటకుయును ఆసతిగ కొంతకాలము కాసనసభలో పని జేయబడియున్నది. ఇప్పుడు కాంగ్రెసువారు కాసనసభలను బహిష్కరించుట ప్రజలను మోసగించుటయే యగును. అటులే జరిగినచో కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ బూడికలసిపోవును. కాసనసభలందు నమ్మకములేనివారు గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించిన నిర్మాణ కార్యమును సాగించుచుండవచ్చును." అని ప్రకాశం గారు నుడివెరి.

క్షౌరకాలిగారు:— "సాంబమూర్తి, రంగయ్యగార్లుగారో సేను యేకీభవించుచున్నాను. ఈదేశమున ఆత్మప్రశంస చేసికొనువారు గౌరవాత్ములుగ నెంచబడరు. నేనీవిషయమును జిన్నాగారికి చెబువగ, అది పరిహాసాత్మకమని వారు నవ్వుసాగిరి. ప్రభుత్వవిధానము ప్రతాపవిధానమని నాయధిప్తాయము. కాని జేతనుండుగాన చాలయంది ధైర్యవిహీనులుగలరు. ఇప్పుడు బహిష్కరణ పక్షమువారు మరల కాంగ్రెసును వశపరచుకొని బహిష్కరణవిధానములు మరల అమలులో చేపట్టినచో సేను వారితో నేకీభవించెదనని కాని స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమే అమలులో నుండవలెనన్నచో సేను దాని నాక్షేపించి వారికి ప్రతిహతుడగు నుండుట కంగీకరింపదు. ఇప్పు డీసభవారు గూడ ప్రతిహతులవలె నవలంబించగూడవని సేను కోరెను. గావున సాంబమూర్తిగారు యీ సవరణను రద్దుపరచుకొనవలె ననియే సేను కోరెను" అని క్షౌరకాలిగారు రిరి.

హరిసర్వోత్తమరావుగారు

"భారతదేశ ప్రధాన ప్రజాప్రతినిధిసభ యగు యీ కాంగ్రెసుసభ తన ప్రతిష్ఠను విస్మరించి కాసనసభలను నియోజకుల కొసంగిన వాగ్దానములను రద్దుపరచుట కెటులంగీకరింపగలదు? కాసనసభలను బహిష్కరింపవలెనని కాంగ్రెసువారిని కోరుట ఎంతమాత్రము విచేతము కాజాలదు. కాసనసభలనుండి లేచిపోవుట తాత్కాలికమైన కార్యముగాని అది విధానములో చేరిన

భాగ మెంతమాత్రమునుగాదు. దేశమునందెప్పుడు వేరొకవిధానము లేనేలేదు. వెనుక సేను బహిష్కరణవాదినిగనుండి చేయుటకు పనియేదీయు లేకుండుచేతనే స్వరాజ్యపక్షమున చేరితిని" అని గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు నుడివెరి.

పండిత నెహ్రూగారు

"కాసనసభలందు మహమ్మదాల్ గారి కెట్టియధికారము గలదో నాకు గూడ సంతమాత్రమే గలదు. దేశమునందు చేయవలసిన పని గలిగిన పుడు కాంగ్రెసు వారు కాసనసభలలోనుండు రేమసభ్యులు లేచిరావలెనని కోరినచో తక్షణమే వారుసభలనుదలి వచ్చెదరు. జాహులో మహాత్మునితో సేను దాసుగారు సంభాషించి జేసిన ప్రకటనను మీరు చదివేయుండురు. ఇప్పుడుపాదింపబడిన తీర్మానము దానిపైనే ఆధారపడియున్నది. కాసనసభలో పని జేయవలెనను సంగల్పము మొదట నాకును దాసుగారికిగూడ కలిగినది. మొదటిసారి కాంగ్రెసువారు కాసనసభల బహిష్కరించుటలన కాంగ్రెసువారిని కారాగృహములకంపుటకే కాసనసభల దొరతనమున కుపయోగపడినవి. అందువలననే వాసనసభలను వశపరచుకొనవలెనని దాసుగారును సేనును నిశ్చయపరచిరి. కాసనసభలో జరిగినపని అల్పముని భావించుకుడు. మొదటి భారత కాసనసభలో గాంధీ మహాత్ముని విడుదలను గూర్చి తీర్మానముపాదింపబడినపుడా తీర్మానము నెగ్గలేదు. రెండవ కాసనసభలో ఆతీర్మానము చర్చజరగకముందే దొరతనమువారు విడుదల కుత్తరువొసంగిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారే తనవిడుదలకు కారకులని మహాత్ముడుగూడ స్పష్టముగ అప్పుడు ప్రకటించియుండెను. దేశమునందును కాసనసభలందును జరుగు పనికి సన్నిహిత సంబంధముండవలెననిసేనుగీకరించెదను. స్వరాజ్యపక్షమువారు కాసనసభ్యుల భావములలో పరివర్తనమును కలుగజేయ గల్గిరి. దేశములో లగిన పని జరుగకుండ మాడొడ్ల పాటు కాసనసభలలో కూర్చుండుటకు వానిపై నాకేమియు మమతలేదు. దేశమునందు లగిన పని యెవరైన జూపినచో తక్షణమే వదిలి వచ్చెదను. కాని అట్టి పని నాకేమియు కనబడుట లేదు.

"హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయ గూర్చి కలకత్తా నుండి గౌహతికి స్టీవరులో వచ్చునపుడు 11 కోజులును సేను అలాచించుచుంటిని. కాని నాకు సాసనమేమియు కనుపడలేదు. ఎవరైన నట్టి సాధనమును మాపించి యీతిగ పనిజేయుమని చెప్పకలిగినచో వెంటనే సేనుటలజేయుట కెట్టి యభ్యంతరము లేదు. కాని అట్టి విధానము మరియొకటి కనబడువరకు కాసనసభలో పనిజేయుటయే కర్తవ్యము. కాన్పురు మహాసభలో ఆహ్వానింపబడిన యీతీర్మానమును మరల నిరవరపవలెననియే యిప్పుడు కోరుచున్నాము. తన పక్షము కాసనసభలో అధిక సంఖ్యాకముగ నుండకపోయినపుడే దేశబంధు దాసుగారు ద్వంద్వ విధానమును రూపుమాపగలిగిరి. ఇప్పుడు ప్రతి కాసనసభలోనూకాంగ్రెసుపక్షమువారే అధికసంఖ్యాకముగ నున్నారు కావున యీసారి దొరతనమువారిని సామాన్యముగ వదిలిపెట్టుమని మాత్రమే సేనుపుడు చెప్పగలను. అంతకంటె హెచ్చుగా సేమియు వాగ్దానము జేయజాలను. దొరతనమువారి యెత్తులను బట్టియే మాయెత్తులు గూడ యేర్పడుచుండును. రాజకీయములందు రెండు నెలలు లేరువారే యీతిగ జరుగునని యిప్పుడు చెప్పినచో అతడు పిచ్చివాడనియే భావించురని యొకరనిరి. వినినగూర్చి కఠిననియమమేదియును లేదు. అవకాశము కలిగినపుడెల్ల దేశమునకు మేలుజేయుటయే మాసంగల్పము కాని, మేములేచిరావలెనని కాంగ్రెసువారు యెప్పుడైన ఆజ్ఞాపించుచో మేమువారియజ్ఞను తప్పక శిరసావహించెదము.

సేన్, కేప్ రాయలుకమిషను రాకమానదు. ఆకమిషనువచ్చునదికే ప్రతికాసనసభలోను తీవ్రమగుప్రతిఘటనముజరుగుచున్నదని వారికి తెలియవలెను. అందునండి యిప్పటినుండియు కాసనసభలో నిరోధము ఆందోళనము ప్రతిఘటనము మున్నగువాని కేక్రించన లేకుండ మనము కలుకజేయవలెను. అటులగాక దేశమున మతకలహములు మరల మొదై వారిదేశమున నున్నపుడే కొన్నిచోట్ల కొట్లాటులుగూడ జరిగినచో భారతీయుల మధ్య ట్టి సంస్కరణములను యిమ్ముగూడవని నిశేధకలో వారుప్రాయుటకు అంతకంటె ప్రబలనిదర్శనము యింకేమి కావలెను. కాసనసభలో దొరతనమువారికి తోడ్పడి పనిజేసినంతమాత్రమున రాయలుకమిషను వారు మనకేమియును అనుకూలముగ వారురాయబోరు. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారు కాసనసభలోనున్నచో దొరతనమువారిని ప్రతిఘటించుచు మరెవ్వరమును అణచుటకు నిలుగును. రాయలు కమిషనువచ్చినపుడు వారికనుకూలభావము కలుగుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు ముఠిరిపదవులను స్వీకరింపవలెనని కొందరునుచించిరి. దేశీయుల అభిప్రాయములను దేశీయులు అనునదిందు కాలము వచ్చినగాని అట్టిదేదియును జరుగదు" సేను రంగయ్యగారు జెప్పిన వాక్యములువివగనాకు చాలవలె తగలిగినది.

ఎన్నికలలో రంగయ్యగారుకి వోట్లీయవలెనని ఒకసభలో సేను మాట్లాడినపుడు స్వరాజ్యపక్షమువారిని నమ్ముగూడదు. వారు అసిరులు సేను సభలను వెళ్లెదరు లేవు మరల బహిష్కరించెదరు. పోస్టిలనన్ ఫీజుపుచ్చుకొని విచారణనాటికి కోర్టుకు హాజరుగాని స్టేడరులవలె స్వరాజ్యపక్షమువారు ఓట్లు పుచ్చుకొని ప్రజలహక్కులను సంబంధించిన తీర్మానములు చర్చింపబడినపుడు కాసనసభలను బహిష్కరించెదరు. కావున స్వరాజ్యపక్షమువారికి ఓట్లనీయగూడదు. అని మాటవ్యాగారు నుడివెరి. "కాసనసభలో రిస్కాన్నిపు పక్షవారు క్రిందటి మార్చిలోవలె మోసము జేయకుండ మాతో కలసియున్నయెడల మే మపుడు జడలినామ్మని రంగయ్యగారే నుడివి యుండిరి. కావున యీ తీర్మానమును ఆహ్వానింపవలెననియే సేను గోరెదను. గత్యంతర మేదియులేదు. కాసనసభలో ప్రమాణముజేయుటకు ఆక్షేపణ కలదని కొందరునిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందు మనమున్నంత కాలము వారి నియమములకు బద్ధులము గాకనచ్చదు. అని పండిత నెహ్రూగారు నుడివెరి.

బులుసు సాంబమూర్తిగారు

"నాసవరణ ముపసంహరించుకొనవలె నని స్వరాజ్యపక్షమువారును, కూడవని రిస్కాన్నిపుపక్షమువారునున్నట్లొందర జేయుచున్నారు." అని యిటుల సాంబమూర్తిగారు చెబువగ, జబాబు జెప్పటకు ఆసీగారు లేచిరి. రిస్కాన్నిపుపక్షము వారుగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారితో కాసనసభలనువదిలెచ్చెదమని వాగ్దానము చేసినచో సేను సవరణను వదిలకుండనందును. అప్పుడు ఓట్లవలన నెట్లులైనను సరే కాని వాటలుల వాగ్దానములేదు గాన సవరణ నుపసంహరించుకొనుచున్నాను.

తీర్మానము నెగుట

పండిత నెహ్రూగారు పాపాదించిన తీర్మానము సవరణ నుపసంహరించుకొనుటచే నెగ్గినది.

అధ్యక్షపదవులనుగూడ స్వీకరింపగూడదు

రాజకుమారచక్రవర్తిగారి తీర్మానము "అధ్యక్షుని కాసనసభ్యులే యెన్నుకొనినను ఆయన్నికను స్థిరపరుచవలెనను ఆధికారము గవర్నరులకును గవర్నరు-జనరలులకును నీయబడియున్నది. ఈసభయందున్న వి. కె. పటేలుగారు భారత కాసనసభాధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనబడుటలన దేశము ఒకగొప్ప నాయకుని సహాయమును గోల్పోవలసి వచ్చినదిగావున కాంగ్రెసువారు అధ్యక్షపదవులనుగూడ స్వీకరింపగూడదు"ను తీర్మానమును చక్రవర్తిగారుపాదించిరి. వి. కె. మజుందారుగారు దీని ననుమించిరి.

జె. ఎం. సేనుగుప్తగారు

"అవకాశము గలిగినపుడెల్ల కాసనసభలోని కాంగ్రెసువారు దేశమునకు సేనజేయుటకు నిలుగనుండవలెను. అధ్యక్షపదవి దొరతనమువారి అధీనమునందలిది కాదు. అధ్యక్షపదవిని మంత్రిపదవిని హస్తేతుకాంతమున్నది. మంత్రిని గవర్నరే నియమించును. మంత్రి కార్యనిర్వాహక సంఘముపై నాధారపడియుండక తప్పదు. అధ్యక్షుడు సర్వస్వతంత్రుడు. కాంగ్రెసుసభ్యుడే అధ్యక్షుడైనచో అతడు పక్షపాతములేకుండ పనిజేయును." అని సేనుగుప్తగారు నుడివెరి.

మంత్రివర్గము లేర్పడకుండ జేయుట

"కాంగ్రెసువారు కాసనసభలో మంత్రిపదవులను స్వీకరింపకుండుటయే గాక సేనను డిమాండుకు ప్రభుత్వమువారు సరియగు ప్రత్యుత్తర మిచ్చువరకును యితరులు మంత్రివర్గము లేర్పరచకుండగూడ జేయవలెను." అనుతీర్మానమును ప్రతాపనంద్ర గుహరాయగారు ప్రతిపాదించిరి.

కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవుల స్వీకరింపకపోయినను కొన్ని పరిస్థితులలో మంత్రివర్గములకు సహాయము జేయవలసిన అవసరము తీసిగొంచుచుండును. ఇప్పుడీ తీర్మానమును ఆహ్వానించినచో కాంగ్రెసువారు అటుల మంత్రివర్గములకు సహాయము జేయుటకుగూడ నిలుండదుగాన యీ తీర్మాన మాహ్వానింపగోరెదను. అని సేనుగుప్తగారు నుడివెరి.

తీర్మాన మాహ్వానింపబడెను.

గౌహతి, డిసెంబరు 27

డాక్టరు వట్టాభిసేనారామయ్యగారు

మున్నగువారి ప్రశ్నలు పండిత మాలిలూ నెహ్రూగారు పాపాదించిన తీర్మానమునందలి నాలుగవ క్లాజునుబట్టి కాసనసభలో కాంగ్రెసు వారు తమ విధానము నింకను మాట్లాడుకవకాశములేనైన నుండునెహ్రూ దానిని బట్టి వారు రిస్కాన్నినిట్టి పద్ధతికి మార్చెదరేమో యను సంశయములన

డాక్టరు పట్టాభిసేతారామయ్య పి. ముత్తయ్యమొదలగు టి. విశ్వనాథమగార్లు ప్రశ్నించిరి.

“నాల్గవ నిబంధనకు లోబడి సజైలను నిరాకరింపవలె నని రెండవ నిబంధనలోనున్నది. జాతీయాభివృద్ధికి సాధకము లగు తీర్మానముల నుపపాదించవలెననిరి. బడ్జెటును దొరతనము వారు పాపించెదరు. దానిని గూర్చి రెండుకోజాలు చర్చజరు గును. అప్పుడు కొన్ని చట్టము లామోదించబడును. పిమ్మట మొత్తముమీద బడ్జెటుపై వోటు పుచ్చుకొందురు. అప్పుడు కాంగ్రెసువారు మొత్తముమీద ప్రతికూలముగానే వోటు చేసెదరా?” అని ముత్తయ్యమొదలగు గారడిగిరి.

“మిరొకతీర్మానము నామోదించినపుడు అది ఆమో దించబడినచో దానిని మినహాయించి తక్కిన సజైలను నిరాక రించుట కెట్టి అభ్యంతరమునలేదు. ఇప్పుడు నిరంతర ప్రతిఘటన పద్ధతి రేపియును లేదు.” అని శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడివిరి.

“బడ్జెటులో అన్నికాఖిల వ్యయమునకు చేరియుండు ను. ధోవత్యమునుగూర్చి నేనొకచట్టము నుపపాదించితిని. నియు దొరతనమువారు దానినామోదించిరనియు భావించుడు. అపు డు ఆసనమునొసంగుటకు సేనంగీకరించుట తప్పనిసరియేయగు ను” అని పండిత మోతీలాలుగారు నుడివిరి.

“మీరు యేతీర్మానమునైన నుపపాదించవచ్చును. అట్టి చో మిరిక ప్రోసేషేయుటకు మీగులునదేమున్నది. కావున యాయనకాశము వొసంగినచో స్వరాజ్యపక్షమువారు బడ్జెటు నంతను ఆమోదించవలసియే యుండును” అని పట్టాభి సేతా రామయ్యగారు నుడివిరి.

“దేశాభివృద్ధి కేవలశక్తిమైనచో నిర్ణయించుటకు కాసన సభలోని కాంగ్రెసుసభ్యుల కవకాశ మొసంగకతప్పదు. పిల్లె న పు డు భార త కాంగ్రెసు సంఘమువారి తో నా లో చిం చి యే ప ని చే యు చుం దురు. ఈక్లాజా ఢిల్లీతీర్మానముగానే యున్నది. కాని నేడు దీనిని క్రొత్తగాచేర్చలేదు. కాసనసభలోని కాంగ్రెసువారిని మనము విశ్వసించకతప్పదు” అని శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడివిరి.

“కడపటి మాడుక్లాజులను రద్దుపరచవలెను. లేనిచో కాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమునకును, రిస్పాన్సి బిల్టుపక్షమునకును యెట్టిభేదమునండదు. నైహూ, ఆయ్యం గార్లు తెలిపిన విషయమునలన నాకటులే తోచుచున్నది.” అను భావముగల సవరణ విశ్వనాథంగారు పపాదించిరి.

“ఆతీర్మానమును ప్రకటించియే మాపక్షమువా రెన్న కొనబడిరి” అని ఎ. రంగసామయ్యంగారు నుడివిరి.

“మంత్రుల జేతములను తిరస్కరింపవలెనని తీర్మానము మొదటిభాగములోనున్నది. ముసనాడు మిరొకమంత్రిని బల పరచుచుండురు. ఆత్యవిశ్వాసమును దీక్షతోగూడిన ప్రతిఘట నమును సాగింప వలె నని తీర్మానము నందున్నది. ఈపద్ధతి నవలంబించినచో వానిని మీ రెటుల సా గింపగలుగుదురు. అని విశ్వనాథంగారు నుడివిరి.

మా పద్ధతికిని రిస్పాన్సిబిల్టుల పద్ధతికిని భేదమేలేనిచో బారు విడిపోవుటకు కారణమే లేదు కావున మీరు లేనిపోనిఅను మానములను పెట్టుకొనక కాసన సభలోని కాంగ్రెసువారి యందు నమ్మకమును కలిగియుండ గోరెదను అని సత్యనూర్తి గారు నుడివిరి.

దేశబంధు దాసుగారు గతించిన పిమ్మట స్వరాజ్యవాది అను నామ మెవ్వరియందును అన్వర్థ మగుటయేలేదు. కాన నేను స్వరాజ్యవాదులను నమ్ముజాలను అని ముజందాదుగారు నుడివిరి.

సవరణ వీగిపోవుట

చివర మాడు క్లాజులను రద్దుచేయవలెనని విశ్వనాథం గారు పపాదించిన సవరణ వీగిపోయినది.

మజీదుగారి సవరణ నెగుట

5 వ క్లాజులో “భూస్వాముల హక్కులకు భంగము లేకుండ” అను సవరణను ఆజ్ఞుల మజీదుగారు ఉపపాదిం చిరి. జొగలేకరుగారు దీనిని బలపరచిరి. “భూస్వాములు ధనవంతులు. వారికి దొరతనమువారి సహాయము గూడ గలదు. భూస్వాముల హక్కులను తిరస్కరింపవలెననియు రయితులు భూస్వాములకు పన్నులను చెల్లింపరాదనియు నేను వాదించుట లేదు. కాని రయితులు పేద వారు. గావున కాంగ్రెసు వారు రయితుల హక్కులను చూత్రమే కాపాడవలెను. రయితుల హక్కులను కాపాడవలె స్వరాజ్య పక్షమువారు నాల్గొకసంవడి తెచ్చుచున్నారే గాని మనకన్నూర్తిగ తెప్పలేదు. వ్యవహారము వచ్చినపుడు భూ స్వాములకే సహాయము జేయుచున్నారు.” అని జొగలేకరు గారు నుడివిరి.

మజీదుగారి సవరణ హేచ్చువడిచే నామోదించ బడినది.

6 వ క్లాజుకు సవరణ

“5 వ క్లాజులో జేయబడినట్లే 6 వ క్లాజులోగూడ స వరణజేయవలెను. కాంగ్రెసువారు ఎల్ల పుడును. పనివాండ్లకే సహాయముజేయవలెను. పనివాండ్లకును యజమానులకును సా మరస్యము కలిగింపవలెను.” అను సవరణను ఉపేంద్రనాథ ముఖర్జీ గారు పపాదించిరి.

“యజమానులను పనివాండ్లనుగూడ భారతీయులే గాని వారికి సామరస్యము కలిగించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. రెండు తెగలవారిహక్కులను గాపాడుట కాంగ్రెసువారిముఖ్య ధర్మమని” నిర్మలచంద్ర ఇంద్రగారునుడివిరి. కాంగ్రెసు మహా సభను కార్మిక పక్షముగాజేయుటక్రమమని రాజకుమారు ధ్రువర్తిగారునుడివిరి. “కార్మికులవాదము ఆన్యాయముగనుం డినను కాంగ్రెసువారు కార్మికులకే సహాయము జేయవలెనని కొందరుకోరుదున్నటు లున్నది. కాంగ్రెసు ప్రజాప్రతి నిధిసభగానికముఖ్యనిష్ఠ సంఘమునుపోషింప సంఘమునుగాదు. ఎన్నికలలో భూస్వాములను కార్మికులనుగూడ కాంగ్రెసు వారికి ఓటు యిచ్చిరని మీరు మరచగూడదు. కావున యిరు పక్షములకును న్యాయముజేయుట ముఖ్యకర్తవ్యమని” మోతీ లాలు నైహూగారు నుడివిరి. “కార్మికులకేగాని భూస్వాము లకు సహాయము చేయగూడవని కందస్వామి చెట్టిగారునుడివిరి.

జమిందారుల సహాయము లేనిచో నింతమంది నాంగ్రె సు సభ్యులెన్నుకొనబడుట అసంభవము నిరంకుశోద్యోగులతో జరుగుచున్న పోరాటములో మనమందరము కలసిమొదటివిజయ మును బడయవలెను. వంగరాష్ట్రమున భూస్వాములకును రయితు లకు వివాదములు కలిగించుటకు దొరతనము వారు పెనవేసిట్లు నుపపాదించగ, స్వరాజ్యపక్షమువారు సామ రస్యము కలగజేసిరి. అందువలన దొరతనమువారు రాజిలును పద లుకొనిరి.” అని సేనుగుప్తగారు నుడివిరి.

పండితమాలవ్యాగారు

“స్వరాజ్యపక్షమువారు తమవిధానమును సవరించుకొని నను నాకది సంతృప్తికరముగలేదు. నేను వికమత్తేయును ముఖ్యముగ కోరుచున్నాను.” అని మాలవ్యాగారు గంటసేపు ఉపన్యసించిరి.

25 వ లేదీ రాత్రి 10 గంటలకు విషయనిర్ణయసభలో చర్చతాత్కాలికముగ విరమింపబడినది. 26 వ లేదీన కాంగ్రెసు మహాసభ జరిగినపిమ్మట మరల విషయనిర్ణయసంఘసభ జరు గును. అప్పుడు పండిత నైహూగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినమీద ట ఓట్లతీసుకొనబడును.

మహాసభలో ప్రవేశపెట్టబడు తీర్మానములు

ఈదినకు తీర్మానములకు మహాసభలో ఉపపాదించుట కు విషయనిర్ణయసభవారు అనుమతి వొసంగిరి:—

దక్షిణాఫ్రికాలో కన్యాలో దొరతనమువారు యిటీవల భారతీయులు చెల్లింపవలసిన తలపన్నును హెచ్చించిరి అది మొదట 20 పిల్లింగులుండెను. తరువాదనాజెముల మారకపు విషయో 80 పిల్లింగులుచేసిరి. ఇప్పుడది ౯0 పిల్లింగులు యుచే టకు చట్టముజేసిరి. ఈరీతిగా వారు పాశ్చాత్యుల అభిమతాను సారము భారతీయుల లాభమును స్వాతంత్ర్యమును వాంఛన ను భంగపరచుచున్నారు. ఇప్పుడు అచటి భారతీయుల సౌకర్యము లనుగూర్చి అలోచించుటకు నాయకులసభ జరుగుటకు కాంగ్రెసు వారు ఆమోదించుచున్నారు. భగవంతుడు వారికి మంచిప్రేరణ జేయుగాక యని ప్రార్థించుచున్నారు. ఈవిషయమున అధికమగ్రతద్ద బూనుచున్నట్టియు అచట కాంతిసెలకొల్పుచు న్నట్టియు సాధుపుంపుడును ఆంగ్లప్రముఖుడునుఅగు సి. ఎఫ్ ఆండ్రూసుగారికి ఈ సభ వారు మరల యొకసారి వందనము లర్పించుచున్నారు” అను నీ తీర్మా నము ప్రతులను హెర్బాగు నేనాని, సర్ హబీబుల్లా, సి. ఎఫ్. ఆండ్రూసుగార్లుకు తంజివారలనంపుటకు యానభవారు అధ్యక్షునకు అనుమతి వొసంగుచున్నారు.

2. శ్రీ శ్రీధానందస్వాములవారిని వందనతోను పిరికితన మతోను ఒకహంతుడు హత్య జేసినందులకు కాంగ్రెసువారు తమ హాహాకారమును ఆగ్రహమును వెల్లడించుచున్నారు. స్వా మిజి దారుమరణమువలన భారత దేశమునకు అపార మగునష్టము సంభవించినది. ధీరుడును ఉదారుడును దేశభక్తు డును ఆగస్వామిజి ఘనముగ తనపాండిత్యమును జీవితమునుగూడ దేశమాతకు సమర్పించి పతితులను బరిహీనులను ఉద్ధరించుటకు అసమానధైర్యముతోగూడిన ప్రేమతో ఘనముగనేవ జేసెను అని యామహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

3. ఆసహాయోద్యమము ప్రబలముగ నున్నకోజులలో కాంగ్రెసునకును దేశమునకు ఆసమానముగ నేవను జేసిన ఒ మూర్ సాభానిగారి మరణమునకు యామహాసభవారు సాను భూతిని దెలుపుచున్నారు. (అ. ప్రె. స్పెషలు)

జాతీయపతాకోత్సవము

26 లేదీ ఉదయమున గాంధీమహాత్ముడు జరిపెను

కాంగ్రెసుశాలకు యెదుటనున్న బహిరంగ ప్రదేశమునం దు ధ్వజారోహణముకొరకు ప్రత్యేకముగ కట్టబడిన వేదికపైని ఒకదారుమయ ధ్వజస్థంభాగ్రమున పతాకముమర్చబడినది. భారతజాతీయనైన్యాధిపతియగు డా. హార్దికరుగారి నాయకత్వ ముక్రింద హిందూస్థానుసేవాదళమువారు రందరును బారులుదీరి ధ్వజస్థంభముచుట్టును నిలిచియుండిరి. నూర్మోదయాత్మూర్వము నుండియు కాన్పూరుకాంగ్రెసు బ్యాండుపాల్గివారు ధ్వజముచుట్టును ప్రదక్షిణముల గావించుచుండిరి. ఆపృథ్వీయు పరమగంధీ రమై క్రమపద్ధతి యిట్టిదని వెల్లడియేగెనను. మహాత్మునితో గూడ శ్రీమాను శ్రీనివాసయ్యంగారు, శ్రీమతి సరోజినీదేవి హార్దికము, పాత్రికలులను దంపతులు మున్నగువారు పెక్కు మందిచ్చి ధ్వజస్థంభమునకు చేరుచగ నిలిచియుండిరి. మహాత్ము డు వేదికచెంతిలించి వందేమాతరస్థనులు చెలరేగుచుండ రజ్జుబం ధమును తొలగించగనే జాతీయపతాకము వాయుమండలమున స్వేచ్ఛా విహారము కావించసాగెను. “భారతీయులందరును యీ జాతీయపతాకము యెల్లప్పుడును యిటుల యెగురుచుండునటులు దీనిని కాపాడుచుండురుగాక! మా యు జ్యము ము నె ర జే రు ట్టు పర షేక్త్యు డనుగ్రహించుగాక అను నర్థముగల గేయములు రెండు, ఒకటిహిందీలోను ఒకటి అసాము భాషలోను ఆ యవసరమునకు అక్కరకు వచ్చునట్లు ప్రత్యేకముగ వ్రాయ జడించున కాంతి సైనికులందరును మనోహర స్వరముతోవాని ని పాడిరి.

పిమ్మట మహాత్ముడు యిట్లు నుడిచెను— డా|| హార్ది కరుగారు, ఓ కాంతి యోధులారా, నేడుదయము మిమ్ముయిచ్చట చూడగలిగినందుకు నేను చాల సంతసించు చున్నాను. నేడు నాచే నెగురవేయబడిన జాతీయపతాకము కాశ్యేతముగ నెల్ల కాలము అనిర్వంధముగ నిలు తెగురుచుండునటుల దేశీయులు కాపాడుచుండురుగాక. విఖ్యాతమును యీ పతాకముయొక్క గౌరవమునకు తగినరీతిని మీరు నడచుకొనుచుండురుగాక. మాతృ దేశమునకు మీరు జేయుచున్న సేవను నేను మిహ్యోర్వరదించు చున్నాను. పిమ్మట అందరును కలసి నిలిచి వందేమాతర గీత మును భక్తిపూర్ణ భావములతో నైక కంఠముగ గానముచేసిరి. (ప్రీప్రెసు.)

ఖద్దరు ప్రదర్శనము

గాంధీ మహాత్ముడు 26 లేదీ మధ్యాహ్నము

ప్రారంభించుట

మహాత్ముడు ప్రవక్తమునుప్రారంభించునని వెల్లడియగు టచే చాల వ్యవధి యుండగనే వేలకొలది ప్రజలుచ్చి మార్గ మున కిరుప్రక్కలను బారులదీరి నిలిచియుండిరి. మహాత్ముడు వచ్చుచున్నాడని తెలియగనే వారందరును చాలసేపు జయజయ ధ్వానముల గావించిరి. ప్రవక్తకాల యాచరణము లోపల గూడ ప్రజలుక్రిక్కిరిసియుండిరి. అచటవేదికపైనిమహాత్ముగాంధీ, పండితమాలవ్య, సరోజినీ, శ్రీనివాసయ్యంగారు డా|| మోజి, పండిత నైహూ, అబ్దులకలాముజుడు, హార్దికము, గొ|| వి. జె. పటేలు, మహమ్మదాళి, స్వామినత్యదేవు, ఆసి, హాజి, లాలా గిరిధరలాలుగార్లు మున్నగు నాయకులు కూర్చొనియుండిరి.

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

“రాట్టముపై నాకుగల విశ్వాసము వృధాతమము. అదిక్ మక్రమముగ మరింత ప్రబలముగుచున్నది. స్వరాజ్యమునకు దేశీ యులను సన్నద్ధులను జేయుటకురాటమే ముఖ్యసాధనము. కా పున దానినిగూర్చి ప్రచారము జేయుటకు నాకు యెట్టిఅవకా శము కలిగినను నేను సంతోష పూర్వకముగ పాల్గొనుచుండును. స్వరాజ్యము లభించుటకు నేను యాడుమర తుల విధించితిని. వానిలో ముఖ్యతమము రాట్టము. రాట్టము నుగూర్చి అపక్షము యీపక్షమును భేదములేక కాంగ్రెసువా రందరును యేకీభవించి పనిజేయ సవకాశముగలదు. పురుషులు స్త్రీలు బాలురు బాలికలు వృద్ధులు నను భేదములేక భారతీ యులందరును యభాకక్షిని సాయము జేయుటకు అవకాశ మున్నది. జాతీయోద్యమముగ స్వరాజ్యసంపాదనకు తోడ్పడ గోరెడి స్త్రీలకు ముఖ్యముగ రాట్టము ఉత్తమ సాధనమై యున్నది.

“రెండవది హిందూమహమ్మదీయతైత్రి. దేశమునందు రాట్టము పరిపూర్ణముగ చ్యాపించినచో హిందూమహమ్మదీయ

బ్రాహ్మణేతర మహాసభ

25-వ తేదిని మధురలో సమావేశమగుట

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు, అధ్యక్షోపన్యాసములు

సన్మానసంఘాధ్యక్షుల
స్వాగతోపన్యాసము

కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యక్రమమును బలపరచుట

బ్రాహ్మణేతర మహాసభ పరిషత్ సమావేశము కడచిన తరువాత మధురలో ప్రారంభమయ్యెను. సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు యం. టి. సుబ్రహ్మణ్యమొదలగు ప్రతినిధులకు స్వాగతమును ఇట్లు చెప్పిరి:

దేశభక్తాశ్రయము కీ॥ శే॥ రాజ్యము నాయకులు, సర్వోపాధ్యక్షులు, రాజ్యమునకు పరిపాలనములను కలిగియున్న ఈ ఉద్యమము ప్రారంభించిరి. ఈ ఉద్యమమును ఉత్సాహముతో జాతీయోద్యమములలో నొకటిగా చేర్చవచ్చును. వేలకొలది సంవత్సరములనుండి వెనుక చిక్కియున్న బ్రాహ్మణేతర సంఘములను సుతంత్రముగా రాజకీయ సాంఘిక పరిణామము కలగజేసి ప్రజాహిత్యవిధమున వారు తమకు అన్నియును సాధ్యమగునట్లు చేయ ఈ ఉద్యమము ప్రారంభించబడినది. ఒక సంఘమువారిపై ద్వేషము ఏర్పడుటయే ఈ ఉద్యమ ప్రారంభమునకు కారణమని తలచుట పొరపాటు. దక్షిణాసియానునందు బ్రాహ్మణేతరుల సాంఘిక రాజకీయభివృద్ధికి ఈ ఉద్యమము ఏర్పడినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము నందుండి స్వాతంత్ర్యము పొందుటకై సాంప్రదాయబద్ధమగు విధానముల ననుసరించి కృషిచేయుటయే ఈ ఉద్యమముయొక్క ఆదర్శము. అన్ని సంఘములవారు అభివృద్ధిగాంచుటకు సమానముగ అవకాశముల సేర్పరచుటయే ఉద్యమప్రారంభము ఉద్దేశముగ నుండెను.

సాంఘికవాదము

సంస్కరణముల సంగీతించి జన్మింపజేయువారు ప్రపంచ నీయమగువిధమున పనిచేయువారు. మనపక్షము సాంఘిక దురభివృద్ధిని తగ్గించుచున్నదని మన ప్రతిపక్షముల ఎన్నికల సంవత్సరమున తీవ్రముగ ఆందోళనము జరిపియున్నారు. ఈ నిందాశోభా శేషము నిరాధారమైనది. ఈ పక్షమునకు ఏ సంఘమువారి పట్లను ద్వేషభావము లేదు. వేలకొలదిసంవత్సరముల నుండి అణగారిన ప్రజలను సంఘములకు సామాన్యహక్కులను కలగజేయుటకై ఈ ఉద్యమము ఏర్పడినది. ఇంతకాలము అధికారమును అనుభవించుచున్నవారు ఒక్కపెట్టిన తమ అధికారమును వదులుకొనజాలరు. అధికారమంతయు బ్రాహ్మణులే అనుభవించవలయునను అభిప్రాయము ఆసంఘమువారి కున్నంతకాలము ఈ ఉద్యమము వ్యాపించుచునే యుండగలదు. బ్రాహ్మణులు తమ అధికారమును వదులుకొనగూడదని విశ్వప్రయత్నములు గావించుచున్నారు. ఈ ఎన్నికలలో సాంఘికపితామహుల పాతద్రోహదీపని మన ప్రతిపక్షముల ఆర్థికములు పలుకుచున్నారు. నిజముగ భార్యమున్న ఇప్పుడే సాంఘిక అభివృద్ధి అధికముగ నున్నదని చెప్పవచ్చును. సాంఘికాభివృద్ధి ననుసరించియే ఈ ఎన్నికలలో వోటులు వోట్లు నిచ్చిరి. పది సంవత్సరములక్రింద బ్రాహ్మణేతరులు ఎన్నికలలో విజయముగాంచుట ఆసాధ్యమగు విషయముగ నుండెను. కాంగ్రెసు పక్షమువారు అధికసంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణేతరులను అభ్యర్థించి నిలుపుట వల్లనే సాంఘికాభివృద్ధి ను బలపరచునని చెప్పుటకు ప్రబల నిదర్శనము. ప్రాతమంత్రవర్గము సాంఘికవాదమునకు నిదర్శనమనియు అది అంతరింపవలయుననియు మన ప్రతిపక్షముల గొప్ప ప్రయత్నముచేసిరి. మారక హత్యవర్గము మాత్రము సాంఘికవాదప్రాబల్యమును నిదర్శించుట లేదా!

బ్రాహ్మణుల యెడల ద్వేషములేదు

బ్రాహ్మణుల పట్ల ఈ పక్షమువారి కెంతమాత్రము ద్వేషము లేదు. కాని బ్రాహ్మణసంఘమువారి ఉద్యోగములు అధికారములు అనుభవించుట సహించగూడదు. కాని దేశవిముక్తికి అన్ని సంఘములవారు కలసి పనిచేయవలయును. ఈఎన్నికలలో మనపక్షమువారికి అపజయము కలిగినది. తగు నిర్మాణ

మును లేనందున మన కిట్టి ఓటము సంభవించినది. కావున మనము పక్షపు పునర్నిర్మాణము విషయమై ప్రభుత్వమున ఆలోచించవలయును. రాష్ట్రమునంతయు ఉపసంఘములను స్థాపించవలయును. నియోజకవర్గములందు గొప్పప్రచారము సలుపవలయును. రాజ్యపు ఎన్నికలయందు మన అభ్యర్థులందరూ విజయము గాంచునట్లు ఇప్పటినుండియే పని చేయవలయును.

నిర్మాణకార్యక్రమము

కడచిన పది సంవత్సరములనుండి దేశనాయకులందరు రాజకీయ విషయముల గురించియే ఎక్కువగా శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుచు ఇతర విషయముల పట్ల అశ్రద్ధ చూపుచుండిరి. ఆర్థికసాంఘిక విషయములగురించి పనిచేయుట అత్యవసరము. అస్పృశ్యతా నివారణము మధ్యపాననిషేధప్రచారము గ్రామపరిశ్రమల నభివృద్ధికి తెచ్చుట మిగుల ముఖ్యమగు పనులని గుర్తుగవలయును.

అస్పృశ్యత హిందుసంఘమునకు కళంకము కలుగజేయుచున్నది. ఈ దుష్టసాంప్రదాయము అంతరించినగాని హిందుసంఘమునకు గౌరవ మేర్పడదు. జాతీయక్షేమము కొరవారందరు ఈవిషయమై పట్టుదలతో పనిచేయవలసియున్నది. పాతకాలములందు అన్నిసంఘముల బాలలలో పంచమబాలరను కూడ చేర్చుకొని విద్యకరచేసి, కొంతకాలమునకు ఈఅక్రమము అంతమొందునని నమ్ముచున్నాను. పంచమబాలరను చేర్చుకొని పాకాలలకు కళాకాలలకు ప్రభుత్వమువారు గ్రామముల నివృత్తాడరు. ప్రతి సత్రమునందును పంచమము ప్రవేశించు విషయమై ఎట్టిఆక్షేపణ యుండగూడదు.

ఖిద్దరు

గ్రామపరిశ్రమల నభివృద్ధికి తెచ్చినగాని దేశము ఆర్థికముగ వృద్ధిచెందజాలదు. అన్ని ప్రాథమిక పాకాలలయందును వడుకుటను నిర్బంధమునకువలయును. నాడారులు దేవాలయములలోనికి రాగూడదను నిర్బంధము అంతమొందవలయును.

మన ప్రతిపక్షముల మన ఉద్యమమును నిర్మూలన మొనర్చి ప్రయత్నించుచున్నారు. కావున బ్రాహ్మణేతర సంఘముల వారందరుకలసి సాంఘిక ఆర్థిక రాజకీయవిషయములందు బ్రాహ్మణేతరులు తమకు అర్హమగు స్థానము నాక్రమించుకొనునట్లు పాటుపడుట అవసరము. కావున బ్రాహ్మణేతరులందరు అల్పముగ కేవలములకు మరచి బ్రాహ్మణేతరుల గౌరవమును నిలుపజెట్టుటకై కలసి పనిచేయుట ఉచితము.

అధ్యక్షోపన్యాసము

మధురలో ఈనెల 25 తేది సమావేశమైన బ్రాహ్మణేతర మహాసభకు అధ్యక్షతవహించిన సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారోసగి ఉపన్యాసమునందలి ముఖ్యమగు భాగముల నీదిగున ప్రకటింపుచున్నాము.

నిజ సమస్య

జాతీయజీవిత పునర్నిర్మాణమున జన్మింపజేయుచున్న కలిగిన లాభములు, సాంఘిక రాజకీయ విజ్ఞానవ్యాప్తి సందర్భమున మన ఉద్యమమువల్ల ఏర్పడిన అనుభూతిపరిణామమును గురించి కొంత గమనించుట అవసరము. స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నములయందు మన ఉద్యమమువల్ల గొప్పలాభముకలిగినది. కాంతమును నిష్పక్షపాతబుద్ధితో ఆలోచించిన ఈ సత్యమును గుర్తుగట సులభము, దురుద్దేశముతో కొందరు మన ఉద్యమమును తూలనాడుచున్నారేగాని ఈ సత్యమును గుర్తించిన ప్రతిపక్షముల ఆందోళనము బూటకమని స్పష్టమగును.

సాంఘికవాదము

భారతదేశమునందలి అన్ని రాష్ట్రములందును సాంఘికాభివృద్ధి నున్నది. మనసాంఘికవిధానమే సాంఘికాభివృద్ధి నున్నది. మన ప్రజాదీప్తియున్నది. ఒకసంఘమువారికి ఎక్కువలకు కలిగిన ఇతరసంఘములవారి బలము క్షీణించుట సహజము. మద్రాసు రాజధానిలో విద్యార్థికులందరు ఒక సంఘమునకు చేరిన వారుగ నేయున్నారు. అన్ని ఉద్యోగపదవులను ఒకసంఘము వారికి అనుభవించుచున్నారు. బ్రాహ్మణేతరులు అధికసంఖ్యాకులగునన్నను ఏమియుచేయజాలక సాంఘిక రాజకీయ విషయములందు బ్రాహ్మణసంఘమునకు లోబడియుండవలసిన దుర్భ

వస్థ ఏర్పడినది. బ్రాహ్మణేతరులు మాత్రం ప్రజాహిత్య జీవితమున తమకు అర్హమగుస్థానమును ఆక్రమించుకొనవలయునను ఉద్దేశముతో ఈ ఉద్యమము ప్రారంభింపబడినది. ప్రతిభాశాలురగు న జీ క్షుం గ పు లు భూ స్వా ము లు, రై తు లు కార్మి కు లు ఈ యు ద్య మ ము న ం దు చేయున్నారు. దేశసాభాగ్యము వీరిపై ఆధారపడియున్నది. వీరందరు వికమత్యముతో కలసి తమతమసంఘములను అభివృద్ధికి తెచ్చుటకై పాటుపడుట దేశమున కెంతలాభకరమో వేరుగ చెప్పుట అవసరము. ఒకసంఘమువారి ఆధిక్యతను అంతమొందించుటకై ఈ ఉద్యమమేర్పడినది.

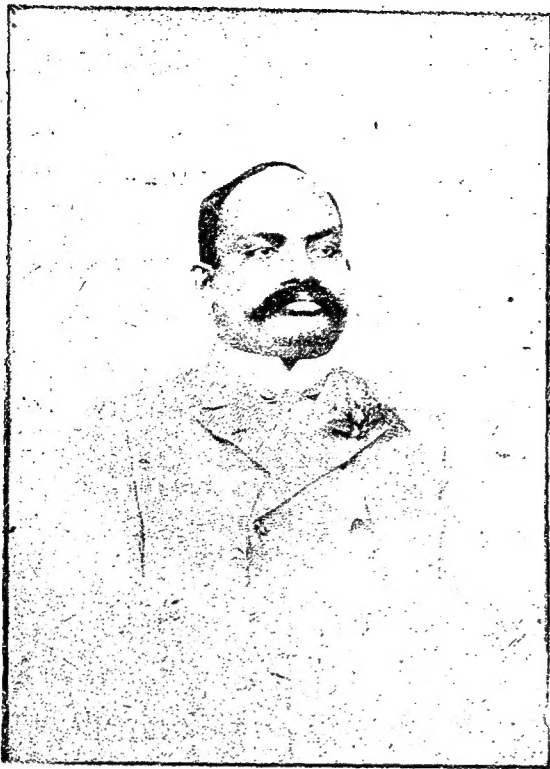
నిర్మాణకార్యక్రమము

సంస్కరణముల ననుసరించి దేశమునకు లాభకరమగు విధమున నిర్మాణకార్యములను జరుపుట సాధ్యమైనవిషయము. విద్యార్థికులు యంతవరకు తమస్థితిని వృద్ధిచేసికొను విషయమై ఆలోచించుచుండిరి గాని ప్రజలక్షేమముకొరకు పాటుపడు ప్రయత్నించలేదనియు, ఈసంస్కరణములను ఆధారముగైకొని ప్రజాసేవకు విద్యార్థికులు గడంగవలయునని సంస్కరణముల వివేదికమున వ్రాయబడినది. కావున సంస్కరణముల ననుసరించి దేశమునకు లాభకరమగువిధమున చేయవలసిన పని ఎంతయోయున్నది. కాని సదుద్దేశము ఉత్సాహముగలవారిసంఖ్య మాత్రము స్వల్పముగనున్నది. నిమ్మజాతుల నుద్ధరించుట, ప్రాథమికవిద్యను వ్యాపింపజేయుట, సహకారోద్యమమును, జయప్రదముగ కొనసాగించుట, రైతులఆర్థిక ఆర్థికపరిస్థితుల జక్కపరచుట, సాంకేతికశాస్త్రవిద్యను వ్యాపింపజేయుట, వివిధసంఘములకు వికమత్యము కుదుర్చుట మున్నగుపనులెన్నియోయున్నవి. గ్రామములకు మరలిన చేయవలసినపని ఎంతయోయున్నది. రైతులయందు విజ్ఞానము స్వాతంత్ర్యత్యాగిలాష నృద్ధిచెందువిషయమై పట్టుదలతో పనిచేయవచ్చును. సాంఘిక మరళేదములు అంతమొంది స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు మనకు అర్హతలుగనట్లు పనిచేయవలసియున్నది. ఈ పనులు చేయుట విద్యావంతుల బాధ్యత. ఇందులకు నిజముగ దేశభక్త స్వాధ్యాయము గల నాయకులు అవసరము. 1925 సంవత్సరమున కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుడు ఈవిషయమై ఇట్లు చెప్పెను:— “దేశభంధు వాసుగారు నూచించిన విధమున గ్రామపునర్నిర్మాణ విధమున సేర్పరచి ఉత్సాహము పట్టుదల గల యువకుల నీవనికి నియమించవలయును. ఈపని చేయువారికితర చింతలేకుండునట్లు వారిని సరక్షించు బాధ్యతను ధనికులు వహించవలయును. ఉత్సాహపూరితులగు దైవభక్తులూక జేరియందు రాలము మరయుక చేరియందు నాగరి ధరించి గ్రామములపై దాడివేదలి గొప్ప ప్రచారము సలిపి దారిద్ర్యమును అజ్ఞానమును గ్రామములనుండి పారవోలిన గాని లాభము కలుగదు”

జన్మింపజేయుచారి విధానము

జన్మింపజేయు అదర్శముల విషయమై పలువురు దురభిప్రాయపడుచున్నారు. 1925 సంవత్సరము దిసంబరు 27 వ తేదీన ఈపక్షపు నాయకుడు అమరావతీయం ది విషయమై ఇట్లు చెప్పిరి:—

“ఒక సంఘమువారిని ద్వేషించి ఆసంఘమును అణగారొక్కచేయుననుదుడదేశముతో యీ ఉద్యమము ప్రారంభమైనది కొందరు దురభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈవిధమున తలచుట కిట్టి ఆధారములేదు. ప్రాచీన సాంప్రదాయముల ననుసరించి ఒకే సంఘమువారు అన్ని విషయములందును అనుభవించుచున్న ప్రత్యేక సౌకర్యములు, అంతమొందవలయుననియు, ఒక్కసంఘమువారి ఆధిక్యత నశించి అన్నిసంఘములవారు అభివృద్ధి చెందుటకు సమానముగ అవకాశము ం డ వ ల యు న ని యు మేము కోరుచున్నాము. బ్రాహ్మణులు ప్రాచీన సాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగ తీవ్రసాంఘిక దురభివృద్ధి ననుసరించి, పరసంఘములపట్ల అసహనమును ప్రకటింపుచున్నారు. ఈ పరిస్థితి సంతమొందింపవలయునని మేము పనిచేయుచున్నాము. ఇంతకాలము అధికారము అనుభవించినవారు ఇప్పుడు అధికారమును తమంతట తామే వదులుకొనుట అసంభవము. కావున వీరు దురుద్దేశముతో మన ఉద్యమమునకు అపారములు కల్పించుచున్నారు. అల్పసంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణులను అధికసంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణేతరులు ఈవిధమున నీడించుట సరికాదని వీరు చెప్పుచున్నారు. కాని ఇది కేవలము మోసము. నిజమేమనగా అల్పసంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణుల చేరియందే అన్ని అధికారములు నున్నవి. అన్ని ఉద్యోగ పదవులను వారి ఆక్రమించుకొనుచున్నారు. ఇతర సంఘములవారు దేశకాలపరిస్థితుల నను

నర్. పాత్రో గారు

మధురలో జరిగిన బ్రాహ్మణేతరసభ కథ్యక్షత వహించిరి.

సరించి కొంత త్యాగము ప్రకటించుచు తమ ఆధికారములను వదులుకొని ఇతర సంఘములను కూడ అభివృద్ధికి తెచ్చుటకు మై పాటుపడుచుండ బ్రాహ్మణులు మాత్రము తమ ఆధికారమును విడనాడ నెంతమాత్రము సమ్మతించుటలేదు. అన్ని సంఘములవారు అభివృద్ధిగాంచుటకు సమానముగ ఆకాశము లుండ వలయునను సిద్ధాంతమే జస్టిసు పక్షమువారి ఆవశ్యమైయున్నది. వివిధ సంఘములకు వికాసము కలుగజేయుచు సంస్కరణములనల్ల సంపూర్ణలాభము కలుగునట్లు పనిచేయుట పాస్టి విధానమై యున్నది. ఈవిధమున సామాన్యజనుల నుద్ధరించుటయే ఈపక్షమువారి ప్రధానోద్దేశము. జస్టిసు పక్షమువారు ఉద్యోగములకై దేవులను మన్నారని చెప్పటం అసత్యము. బ్రాహ్మణులే ఉద్యోగముల నాశించుచు ఇతరసంఘముల అభివృద్ధిని సహింపజాలరున్నారు. నిజముగ జస్టిసుపక్షము నిజముగ ప్రజాప్రబోధమునకు సాధనముని గుర్తెగువలయును. ఇది ఉత్కృష్టమగు జాతీయోద్యమము.

ఎన్నికలు-తదనంతరము

ఈరాష్ట్రమున మొన్నజరిగిన ఎన్నికల ప్రజలకు స్వరాజ్యపక్షాభిమాన మున్నదని తెలుపుచున్నట్లు ప్రతిపక్షులు చెప్పుచున్నారు. కాని కొంతకాలముగ ఆలోచించిన నిజమును గుర్తెగువచ్చును. బ్రాహ్మణేతర్యమున కీవిజయము కలిగినదని చెప్పవచ్చును. కాంగ్రెసుఅధ్యక్షులలో పలువురు బ్రాహ్మణేతరులుగ నున్నారు. అన్ని సంఘములవారికి భర్త్యులుజరుగ వలయుననియే విరుకొందున్నారు. కాననసభలో వానపక్షము నకు చేరినవారిసంఖ్య తగ్గిపోవుటకు కారణమేమని ప్రశ్నింపవచ్చును. నిష్పక్షపాతిబుద్ధితో ఎన్నికల ఫలితములను పరిశీలించిన ప్రతినియోజకవర్గమునందును అధికసంఖ్యాకులను వోటుగల మన ఉద్యమముపట్లనే సానుభూతిచూపినది స్పష్టమునను. కాంగ్రెసుపక్షమువారి ఏజెంట్లు ఎన్నికలకు కొన్ని కలలత్వమునుండి పాపభీతిలేక అక్రమముగ అసత్యప్రచారము గావించిరి. అందుచే ఎన్నికలలో మనఅధ్యక్షులు ఓడిపోయిరి మననాయకుడు కడచినసంవత్సరము ఇట్లుచెప్పెను— “మనము అశ్రద్ధ వహించుట అసద్ధదాయకము. ఆకాశమునందలి నక్షత్రములవలె మనశత్రువులు అసంఖ్యాకులేయెన్నుదురు. ముయోచల దురభిప్రాయ మేర్పడునట్లు అసత్యప్రచారము నలుపుచుందు మీరు కడు సమర్థులు. వారై పత్రికలన్నియు విరిచేయిండున్నవి. కావున మనము జాగరూకతతో మెలగవలయును.” మన నాయకుని హెచ్చరిక మనము పాటించలేదు. మనలో మనకు ఏర్పడిన భేదములన్న వనశత్రువులు సంపూర్ణముగ లాభము పొందిరి. మనకేమియు భయములేదని మనము తలచుచుంటిమి. మనము అధికారమునందుండుటచే ప్రభుత్వపులూపముల కన్నిటికి మనమే కారకులమని మన ప్రతిపక్షులు ప్రచారము సచేసిరి. అంతే కాని ప్రజలు సాంఘికవాదమును తిరస్కరించుచున్నారని చెప్పటం అవిచేకము. సాంఘికవాదము ఎన్నికలలో ప్రధాన సమస్యగ ఏపక్షమువారు గైకొనలేదు. రాష్ట్రమునందలి పరిస్థితులు చక్కగ గుర్తెగువలక, ఎవరికి తోచినట్లు వారు, ఎన్నికల ఫలితమును

లను గరించి వ్యాఖ్యాన మొనర్చుచున్నారు. మన అవజయము నకు మరియొకకారణ మేమనిన మన ప్రతిపక్షులు చక్కని నిర్మాణము గావించి కలసి పనిచేసిరి. స్వరాజ్య పక్షమువారికి భనము అధికముగ నుండెను. అసత్యపు ప్రకటనలు గావించి ఓరు భనమును ప్రోత్సహింప రాష్ట్రమునందంతయు విరివిగ ప్రచారములను నియమించిరి. మన పక్షమువారు ప్రచారము ప్రారంభించుటకు కొన్ని మాసములకు పూర్వమే మన ప్రతిపక్షులు గొప్ప ప్రచారము నలుపుచుండిరి. వారు వ్యాపింపజేసిన అసత్యములకు అంతములేకుండెను. చెన్నరాజధానిలో జస్టిసు పక్షము వారు ఓడిపోవుటకు ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమే కారణమని చెప్పవచ్చును. వానలు కురియకుండుట పంటలు పండకుండుటకు మాత్రం జస్టిసు పక్షమువారే కారకులని ప్రచారము జరుపబడెను. పండిత మోతీలాలు ప్రభుగారు సంయుక్తరాష్ట్రము నందలి స్వరాజ్య పక్షమువారి పరాజయము గరించి వ్యాఖ్యానము గావించుచు ప్రతిపక్షులు తీవ్ర సాంఘిక దురభిమానమును ప్రకృతికముగ ప్రచారము కొనసాగించి భనమును వెనజ్జి స్వరాజ్య పక్షమువారి నోడగొట్టి రుచిచెప్పిరి. ఇదేవిధమున (1) పోస్టు టెలిగ్రాఫు చాణీలు అధికముగ (2) రైల్వే చాణీలు అధికముగ (3) స్వముపడక పంటలు నశించుట (4) స్టాంపుమ్యాటి కోట్లకొట్టి అధికముగ (5) నీటిపన్ను అధికముగ (6) నృత్తిపన్ను అధికముగ (7) పోలీసు స్టేషనులు తగ్గుట (8) మద్యపానము అధికముగ మొదలగు అన్ని తప్పులములకు మద్రాసు మంత్రివర్గమువారే కారకులని ప్రచారము జరుపబడెను. ఇంకేకాక స్వరాజ్యపక్షము వారు ప్రజలకు లేనిపోని ఆశలను చూపిరి. పర్యేంటు సెటిల్మెంటు చట్టము తగ్గుచుపోయెననియు, పన్నులు తగ్గుననియు వాదనముగావించిరి. ఈ అసత్యప్రచారమును ప్రతిఘటించుట కష్టమయ్యెను. పండితమోతీలాలు నెహ్రుగారు సంయుక్తరాష్ట్రములందు తన ప్రతిపక్షులపై గావించిన నేరారోపాల కన్నిటికిని ఈరాష్ట్రమునందలి స్వరాజ్యపక్షమువారు పాత్రులగుచున్నారు.

కర్తవ్యము

గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకై మనము పనిచేయుట అవసరము. ప్రచారముల నియమించి గ్రామములకు పండి గ్రామజనుల సద్ధరింప బూనుకొనవలెను. ప్రతిజిల్లాయందును మనపక్షపు సంఘము లుండవలెను. ప్రతివోటును యువకులసమితిలను ఏర్పరుపవలయును. మన ప్రతిపక్షుల దౌర్జన్యము నకు లొంగి పోక పనిచేయుకొరవలెనని మనందుకు రావలయును. ప్రతి గ్రామమునందును హుంకెపెట్టెల నుంచి భనమును ప్రోత్సహించవలయును. చక్కని వార్తాపత్రికలే నేర్పరచి ప్రచారము నలుపవలయును. జస్టిసుపత్రికను వృద్ధిచేయవలయును. దేశభావలయందు కూడ పత్రికలను ప్రకటింపవలయును. తన నిర్మాణము గావించి రాబోవు ఎన్నికలకు ఇప్పటినుండియే పనిచేయ ప్రారంభింపవలయును.

ముగింపు

ఏసంఘమువారిని కూడ బహిష్కరింపవలయునని మాకు దేశము లేదు. సాంఘికభర్త్యమును స్థాపించుటయే ఈపక్షపు

ప. రంగస్వామిఅయ్యంగారు

అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి.

దక్షిణయిండియా వైశ్యసంఘాంధ్ర

గ్రంథాలయము, చెన్నపురి

వైగ్రంథాలయము తిరుపున 25-12-26 వ తేదీన ప్రకటించిన ప్రకారము శ్రీకాశిపెట్టిపేడి (1/19) కోపు వెంటాచల అయ్యర్ పేడిలోని హజారసాధమునందు 25-12-25 సాయం కాలము 4 గంటలకు కె. ఎన్. గుప్తగారి సూచనాన్యాయము, జి. వరదరాజులు పెట్టిగారు “ఆంధ్రగ్రంథాలయముల” నుగూర్చి ఉపన్యాసమునదివిరి. ఈసభకు కె. ఆర్. కృష్ణయ్య పెట్టిపేడి, ఏ. బి. ఎల్. గారు, కంఠర్ల రామమూర్తిపేడి, ఎ. ఎల్. టి. గారు, మిడియు అనేకవిద్యార్థులు సభనలంకరించిరి. వ్యాసముడు చాలశ్రమతోకొని ముఖ్యమైన అంశములను కొన్ని సాత్రముల నుండికూడ వ్రాసివదిలెను. సభకు విచ్చేయుండిన సభ్యులలో కొందఱు విషయమును గూర్చి చర్చించిరి.

తదనంతరము అగ్రాసనాధిపతి అన్యదేశ గ్రంథాలయమునుగూర్చియు, హిందూదేశగ్రంథాలయములను గూర్చియు చర్చించి ఆంధ్రగ్రంథాలయములను ప్రతియంధ్రుడు స్థాపించి ఆంధ్రమును అభివృద్ధిపరుపవలసినదని చెప్పి ఉపన్యాసము ముగించిరి.

పిమ్మట గౌరవకార్యదర్శి యీక్రిందజెప్పిన పద్యపూర్వకముగా అగ్రాసనాధిపతికి నందనము లానర్పిరి:—

ఉ. ఆర్యనరేంద్ర మాదై నప్రార్థన సత్కృత నాదరించి ధీవర్మనులేబుగా నిలు సభాంతరనాయకత్వ వహించి చారుర్యముతోడ మేలు నిడుత్రోవలు పెక్కులు గాంపజేసి సత్కార్యము నిర్వహించితి గావున నిదై నమస్కరించెదన్.

కడపట సభ మంగూతాననములతో ముగిసెనని గౌరవకార్యదర్శి డి. ఎల్. జి. పెట్టిగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఒక సవరణ

22-12-25 తేదీ పత్రికలో “పేదలసహాయసంఘ” అనే శీర్షిక క్రింద ప్రకటించిన ప్రకటనలో చెరి 100-0-0 రూపాయలకు బదులు చెరి అయిదురూపాయలు అని పొరపాటున ప్రకటించబడినది.

ఆవర్యము. పూర్వము శాస్త్రములను ప్రమాణముగ గైకొని ఒక సంఘమువారు అభివృద్ధియు మరియొక సంఘమువారు తక్కువ వారనియు ప్రజలు తలచుచుండిరి. నాగరికత వ్యాపించుకొనిది ఈఅభిప్రాయములు మారిపోయినవి. అన్ని విషయములందును పురోహితుల అభిప్రాయమే ప్రమాణముగ గైకొనబడుచుండెను. ఇప్పుడు క్రమముగ వ్యక్తిత్వాంతర్వ్యము స్థిరపడుచున్నది. ఆ దర్శనములు మారినవి. జీవితము సూతనపరిణామము దాల్చుచున్నది. జాతిభేదములు అంతమొందినగాని జాతీయత ఏర్పడదు. నిన్ను జాత్యుద్ధరము ప్రధానకర్తవ్యము. బ్రాహ్మణేతరులు కూడ నిన్ను జాత్యుద్ధరములమై అశ్రద్ధ వహించుట విచారకరము. అన్ని సంఘములవారు అభివృద్ధి గాంచుటకు అవకాశము లేర్పడవలెను.

భిక్షు ప్రదర్శనము

భిక్షుప్రదర్శనమును గౌహతిలో ప్రారంభించుచు, గాంధీమహాత్ముడు కద్దర మాహాత్మ్యమును మరి యొక మారు తేటపరచెదరు. కద్దరు స్వరాజ్యము నకు మూలసాధనమని చెప్పుటయగాక, హిందూ సహాయము సఖ్యమునకుగూడ ఇయ్యది ప్రధానాధారమగునని వచించెను. గ్రామములు శిశుల మగుటకు ముఖ్యకారణము చేతికరిత్రమ లడుగం టుటయే. ప్రజాసామాన్యమునందు పలువురకు చాలి వంత తిండి దొరకుట లేదు. మహాత్ముడు సూచించినట్లు, గ్రామముల సంక్షయంతయు పట్టణము లకు చేరి అక్కడనుండి విదేశములకు ప్రవహించుచున్నది. ఇంతకాలమునుండియు నగరవాస్తవ్యులు పొందిన లాభములకుగాను, గ్రామములకు నేవయైన దుప్పట యనసరముగాదా? తదర్థమై రాటమును చేపట్టి కద్దరును ధరించి, కద్దరు నిర్మాణమునకు చేయూత నొసగి, గ్రామముల ఋణము దీర్చుకొన వలయునని, మహాత్ముడు నాగరికు లనుకొనువారిని వేడుచున్నాడు. అఖిలభారత తంతుకారకసంఘ మును ఏర్పరచినప్పటికీ, కాంగ్రెసు సభవారు దీనికి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మిచ్చిరి. గాంధీమహాత్ముని యాజమాన్యముక్రింద ఈ సంఘము అ ద్భుత మగు కృషి నలుపుచున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమాభివృద్ధి స్వరాజ్యమున కత్యవసరమని, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులును ఇతర నాయకులును గూడ సూచించిరి. ప్రజాశక్తి వృద్ధిజెందనిది, శాసనసభల లో జరిగెడి సంచలనమువలన శాశ్వతప్రయోజన ముండదను నమ్మకము సర్వత్ర వ్యాపించినది.

ఇట్టిస్థితిలో రాజోపునవత్సరమంతయు నిర్మాణాభివృద్ధికి తడేకీకృత్యో కృషిసలిపి సత్వరస్వరాజ్య సంపాదనకు మార్గము జూపుట భారతీయుల ధర్మముగాదా? కొంతకాలమునుండియు కద్దరు విషయమై దేశమునందు విశేషోత్సాహము గనుపింప కున్నను, సక్రమాభివృద్ధి జరుగుచునే యున్నదని, 1925-26 సంవత్సరపు భిక్షునివేదిక బట్టి గ్రహింపవచ్చును. అఖిల భారత తంతుకారకసంఘములకు సంబంధించిన ఆరువందలమంది ప్రచారకులు పాటు బడుచున్నారు. నిపుణులను తయారు జేయుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఇంతకుపూర్వము కద్దరు నిర్మాణమునందు వెనుకబడియున్న బెంగాలు, గంజరాతు, ఉత్కళ, మహారాష్ట్ర భాగములు, ఆంధ్ర తమిళ దేశములనుండి భిక్షు సంఘములకు, స్వయముగ భిక్షును తయారు జేయ దొడగినవి. 1924-25 సంవత్సరమునందు దేశపు మొత్తమున 1903034 రూపాయల భిక్షు ఉత్పత్తియైయుండ, 1925-26

సంవత్సరమున 2376670 రూపాయల భిక్షు ఉత్పత్తియయ్యెను. ఉత్పత్తియందు గుజరాతు ప్రధమ స్థానమును, తమిళనాడు రెండవస్థానమును, బెంగాలు మూడవస్థానమును, ఆంధ్ర దేశము నాగవస్థానమును ఆక్రమించుచున్నవి. ఇకముందయినను ఆంధ్రదేశము మరల తొంటి స్థానము నాక్రమింప బ్రయత్నింపవలయును. కద్దరును ఊహారకు గొంపోయి విక్రయించుటకు తమిళనాడునందును, ఆంధ్రరాష్ట్రమునందును తగు ప్రయత్నములు జరిగెను. ఆంధ్రదేశమునందు 69768 రూపాయల భిక్షును తమిళనాడునందు 50882 రూపాయల భిక్షును ఈరీతిని విక్రయమయ్యెను. అమ్మిన వారికి కమీషను లీయబడెను. రాజోపు సంవత్సరము యిట్టి విక్రయ మధికముగ జరుగుట లాభకరము. గృహములకు కద్దరును గొంపోయి అమ్ముకొలదియు ఇదివరకు కొనుటకు పాల్పడనివారు గూడ తప్పక కొన నిచ్చగింతురు.

ఇంతవరకు చెలిసిన సమాచారము బట్టి 1925-మంది ఏకులు దీయువారును 42969 మంది నూలువడుకువారును 3407 మంది నేయువారును పని జేసినట్లు ప్రచురింపబడెను. 150 ఉత్పత్తి స్థానము లేర్పడెను. పదునైదువందల గ్రామములకు పైగ కద్దరుసంఘము లుపయోగపడుచున్నట్లు అంచనా వేయబడినది. ఇయ్యది సముద్రమనం దొక నీటిబిందు వయినను, సరియగుకృషి జరుగుచో గ్రామ పునర్నిర్మాణమున కీ సంఘములు తోడ్పడగలవని యాశించి చెప్పవచ్చును. కద్దరు ఉత్పత్తి యధికమగుటయగాక నాణెముగల వస్తువులు తయారగుట గొప్పవిశేషము. మోటువారలకు కద్దరు ప్రీతి కర వ కా శ ము త గ్గి పో యి నది. నవనాగరికులును, అందమునే ప్రధానముగ జరిగించెడివారికిగూడ సరిపోయెడి వస్తువులు తయారగుచున్నవి. ఇంతియగాక, కద్దరు ధరకూడ తగ్గినట్లు, నివేదిక తెలుపుచున్నది. ఆంధ్ర, తమిళ వంగ, పాంచాల, ఉత్కళరాష్ట్రములందుభిక్షు ధర చాలవరకు తగ్గినది. మంచినూలు తయారగుటచే, నేతనివారలు చేతినూలుతో బట్టలు నేయుటకు వెనుకటివలె అభ్యంతరము జూపుటలేదు. లెక్కి కల్ శాఖవారు ఏకుల విషయమునను, నూలు విషయమునను, ఇదివరకున్న లోపములను బోగొట్ట ప్రయత్నించుచున్నారు. అఖిలభారత తంతుకారక సంఘమునందు ఏ-క్లాసులో 3472 మంది సభ్యులును, బి-క్లాసులో 942 సభ్యులుగలరు. పీరిసంఖ్యలను బెంచుటకు, కృషిజరుగుట యనసరము. కాంగ్రెసు సభ్యులు నూలుచందా నీయవలసినవిధి లేకున్నను వీలగునంతవరకు నూలు చందా నిచ్చునట్లు నాయకులు ప్రోత్సాహపరచి, నూలుదీయు అభ్యాసమును పునరుద్ధరించుట ముఖ్యము. నూలుచందా నిచ్చువారియొద్దనుండి నివేదనసం వత్సరమున 2708 రతుల నూలు చేరెనని తెలియుచున్నది. 1926 సంవత్సరము 30 వ సెప్టెంబరు నాటికి 3200 రతుల నూలు వసూలయ్యెను. తక్కువసంఖ్యల నూలే అధికముగ నున్నది. అభ్యాసమయినకొలది, ఎక్కువ సంఖ్యల దారమును తీయవీలగును. పెక్కు-ముఖ్యవిషయపాఠశాలలలో నూలువడుకుటను నేర్పుచున్నారు. బెజవాడ మున్సిసిపలు పాఠశాల లీవిషయమున విశేషాభివృద్ధి గనుబటచెను. కాని

జస్తిసుమంత్రుల దయవలన నిట్టియభివృద్ధికి భంగము గలిగిననంగతిని చదవరు లెఁంగుదురు. పాఠశాలలలో రాటములకన్నను తక్కినబడు చేతికరులను బాలురుపయోగించునట్లు చేయుటభావ్యమని అఖిలభారత తంతుకారక సంఘమువారి యుద్దేశ్యము. తక్కిలవలన ఖర్చు తగ్గును. రాటములకన్న నివి కొలదిస్థల మాక్రమించును. కద్దరువిషయమున జరుగవలసినంత అభివృద్ధిగలుగకున్నను సర్వజనులకుపయోగపడు రెండవరిశ్రమగ రాటమును మించిన దింకొకటిలేదని హిందూదేశమందంతటను గుర్తింపబడుచున్నది. స్వదేశసంస్థానములు గూడ రాటమునకు ప్రోత్సాహమొసగుచున్నవి. ఇంతవరకు గలిగిన యనుభవములబట్టి, సంతతకృషి జరుగునెడల కద్దరునిర్మాణము సులభసాధ్యమనియు బీదలకుఁకాంతి గలిగించి స్వరాజ్యము నిది చేరువకు తేగలుగుననియు యాశించి జెప్పవచ్చును.

మితవాదుల సమావేశము

మితవాదులు కొత్తసంగతులను నేర్చుకొనరు. కాలప్రవాహ మెటుబరుగిడుచున్నను వారిదృష్టి దానిపై ప్రసరింపదు. 'చిన్ననా' పొట్టకు శ్రీరామ రక్షయనురీతిని తాము పదిమందియు ఏమూలనో గూడి ఇతరుల నందరను నిరసించి తమను తాము పొగడుకొనుట యాచారమయినది. ఈకాలమున మితవాదులమని బహిరంగముగ చెప్పకొనువారే గనుపింపరు. అటుల జెప్పకొనువారలను ప్రేళ్లతో లెక్కింపవచ్చును. ఆకోలాయందు మితవాదులు నేడు సమావేశమయిరి. సర్ పి. యన్. శివస్వామిఅయ్యరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. పాప మీ బ్రాహ్మణునికి కొంతకాలమునుండియు ప్రపంచ మెటుల నడుచుచున్నదో తెలిసినట్లు గనుపింపదు. మితవాదపక్షము ఊచించుచున్నను ఇటీవల బయలుదేరిన రిస్సాసీపు మున్నగు పక్షములకు తామే గురువులమని వీరు భావించుచున్నట్లు దోచును. స్వరాజ్యపక్షమును నిరసించుటకు మాత్రము శివస్వామి అయ్యరుగారు తమ చాకచక్యము సంతను వినియోగించిరి. చెన్నపురిలో స్వరాజ్యపక్షము గెలుచుటకు సాంఘిక సమస్య కారణముగాని సంస్కరణసమస్య గాదని అయ్యరుగారు తెలుప సాహసించిరి. కాని, సర్ పాత్రోగారు మధుర బ్రాహ్మణేతర సమావేశమునందు ముచ్చటించుచు సాంఘికసమస్య కారణము గాదనియు సంస్కరణవిధానపు లోపములే స్వరాజ్య పక్షవిజయమునకు కారణము లనియు పలికిరి. విజయమైన చెన్నరాజధానిప్రజలు సాంఘికవైషమ్యమును ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునుగూడ నిరసించి యుండిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు కేవలము బెదరింపువలన బ్రిటీషు ప్రజలను మోసగింపజూచుచున్నారని, అయ్యరుగారు పలికిరి. ఇంతకన్నను అసత్యము వేరుండదు. కాని, తామవలంబించు భైత్యకమార్గములవలన, స్వరాజ్యమెటుల లభించునో శివస్వామి అయ్యరుగారు ప్రపంచమునకు తెలియజెప్పట లాభకరము. మితవాదము ప్రజలకు రుచింపకబోవుటచేతను, తాము బడాయిలను చెప్పుకొనక బోవుటచేతను మితవాదులను దేశము ఏనగించుచున్నదని, అయ్యరుగారు సమాధానము చెప్పచున్నారు. ప్రజల వివేకమునుగూర్చి వీరి

కెంతటి నిరసన గలదు. శివస్వామి అయ్యరు ప్రభుత్వము తామే సర్వజ్ఞులమనియు, మిగిలినవారందరును జ్ఞానలేకులనియు భావించుటచే, ప్రజాభిప్రాయమును వారు గ్రహించజాలకున్నారు. నూతన పరిణామములను నూతన దృక్పథములను పాటింపజాలకున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు తలపెట్టిన కార్యక్రమము నంతను నిర్వహించగలిగిరనిగాని, ఇకముందయిననుతప్పక నిర్వహించగలరనిగాని, ఎవరును చెప్పటలేదు. కాని, ఏకాగ్రము నైనను ప్రారంభింపకుండుటకంటె, ప్రారంభించి యోడిపోవుట యయినను మేలుగద. అందుచే మితవాదులు అచంచలులుగ నుండిరనియు, కాంగ్రెసుపక్షమువారే మార్పుచెందుచున్నారనియు, శివస్వామి అయ్యరుగారు పలికి సంతసింప నక్కరలేదు. కాంగ్రెసు సంచలనమువలన దేశమునకు భాభము చేకూరుటకు మార్గ, అనర్థము వాటిల్లనని చెప్పటబట్టి, శివస్వామి అయ్యరుగారి పరిశీలన సామర్థ్యమును గ్రహించవచ్చును. ఆ సేతుపిమాచలమును జనసామాన్యమునందు రాజకీయ జ్ఞానమును వ్యాపింపజేసినందుల కయినను, వీరు కాంగ్రెసును స్థాపింపజేసినది. ప్రభుత్వముపట్ల అవిశ్వాసమును లా ఆర్థరులకు భంగమును కలిగించుటకు కాంగ్రెసు తోడ్పడెనని అయ్యరుగారు చిలుకపలుకులు బలుకుచున్నారు. వీరు అధికారులకు ప్రక్కతాళము వాయించుచు, సత్యాసత్య గ్రహణశక్తిని విడనాడిరి. మితవాదులు అడుగున బడినందులకు, కాంగ్రెసుపక్షప్రచారము కారణమయినది పలుకుచు, వీరుకాంగ్రెసుపై నీ తీరున పగ సాధించుచున్నారు. వీరికి స్వయంనిర్ణయము, కాండుటేబిలు సమావేశము, బాత్తుగ బనికిరావు. ఇంగ్లండు అనుగ్రహమునకై వేచియుండునది వీరు హితమొనగుటయగాక, సంస్కరణములను బట్టు ఫలప్రాప్తిగడిరి. సంస్కరణాభివృద్ధిగూర్చి భారతశాసన సభలు మిగుల తొందరపడెననియు, సంస్కరణముల నికను చాలకాలము నిర్వహించవలయుననియు, అయ్యరుగారు డెలుపుట మితను పురిగొల్పక మానదు. సంస్కరణాభివృద్ధికి సమయము రాలేదని ఇతర మితవాదప్రముఖు లయినను అంగీకరింతురనితోచదు. మడ్డిమెను కమిటీలో, అయ్యరుగారు సభ్యులు. మైనారిటీ రిపోర్టులో వీరు సంతకముజేసిరి. అప్పుడు వీరు చెప్పినవిషయమేమి? “ప్రస్తుతసంస్కరణవిధానము విఫలమయ్యెను. ఇకముందిది అనుకూలఫలము నొనగుట దుర్లభ”మని, శివస్వామి అయ్యరు ప్రభుత్వము ఖండితముగ బలికిరి. అజయకారణములను వీరు పేర్కొనుచు సంస్కరణవిధానము లోపభూయిష్టమనియు మంత్రులకు నిజమగుభాధ్యత లేదనియు, సూచించిరి. తండ్రిగారి శాసనచట్టమునందు మూసికలను వ్రేచుటవలన ప్రయోజన ముండ దనియు తాత్కాలికవిధానమును సూచించుట కయినను వీలులేదనియు శివస్వామి అయ్యరు ప్రభుత్వము వ్రాసి నేడు మాత్రము సంస్కరణములను నిర్వహించుచో ముక్తిగలుగునని చెప్పినమాత్రాన వీరి వాక్యముల వరు నమ్మగలరు? శివస్వామి అయ్యరుగారికి మిలిటరీ సమన్వయవిషయమై పట్టుదల గల దని తలచితిమి. వీరి యహస్వాసమునందు ఆదియు గనుపించదు. భారతీయులకు సైన్యమునందు తగిన ప్రవే

శమును నొసగకుండుటకు ప్రభుత్వమునానికి తగిన కారణము గలదని అయ్యరుగారు తెలుపుచున్నారు. భారతీయనాయకు లందరును పిల్లింగు నాలుగు పెన్నీల రూపాయ మారకము నామోదించుచుండ అయ్యరుగారుమాత్రము పిల్లింగు ఆరుపెన్నీల మారకము నామోదించుట కడు విచిత్రము. ఇదియు మితవాదమునకు ఫలమే గాబోలు! మితవాదుల యభిప్రాయము కిదివరకే విలువలేకున్నచో, శివస్వామి అయ్యరుగారి ప్రసంగమువలన మితవాదుల ప్రతిష్ఠ పూర్తిగ నడుగుండుకమానదు.

క్రీస్తునందనము: మహాత్ముని సందేశము
క్రీస్తు జన్మదినోత్సవ సమయమున అహమ్మదాబాదునకు గాంధీ మహాత్ముని అగ్ర్యక్షులుగ నుండవలయునని కోరగ తమకు వీలులేనందుకు చింతించుచు మహాత్ముడీక్రిందిసందేశము నంపెను.

“నీవు ప్రభువువని చెప్పవారందరును స్వగ్రరాజ్యమున బ్రవేశించరు. స్వగ్రమునం దుండెడి నా తండ్రియిచ్చను నెరవేర్చువారలే, స్వగ్రరాజ్యమున బ్రవేశించెదరు.”

పై వాక్యములు మహాత్మునిస్వంతములు గావు. క్రీస్తువెనుక జెప్పిన వాక్యములనే మహాత్ముడు తిరిగి యుదాహరించుటచేత, వానికి మరల ప్రాముఖ్యము గలిగినది. ఐరమేశ్వరుని యిచ్చను నెరవేర్చువారలే ఆముష్మికానందము బడయగలరు. క్రైస్తవులమని పేరుబెట్టుకొనినంతమాత్రాన, స్వగ్రమున బ్రవేశించగలరనియు, శీలము ప్రధానము గాదనియు, క్రైస్తవ మతసిద్ధాంతములను నమ్మనివారలందరును శాశ్వత నరక కూపమున బడెదరనియు, జెప్ప నభిప్రాయములు మూఢవిశ్వాసములు దప్పవేరుగావు. క్రీస్తుసంబోధనలను ఆచరణలో బెట్టుటకు కృషిసలుపుచున్న గాంధీమహాత్ముడందు చేతనే, క్రైస్తవులనిజధర్మమును తెలుపుటకు పైవాక్యముల నుదాహరించెను. ఈ వాక్యరత్నములు క్రైస్తవుల ధర్మమునే గాక, అన్యమతముల నవలంబించెడి వారిధర్మమునుగూడ డెలుపుచున్నవి. హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును, క్రైస్తవులకును, జౌద్ధులకును, పార్శీలకునుఇంకను ఇతరమతస్థులకునుగూడఆత్మపారిశుధ్యము ముఖ్యము. దీనినిబట్టియే భగవత్సామిష్య మేర్పడును. బాహ్యచారములు, బాహ్యవేషములవలననే, ముక్తి లభించుననియు, అంతఃకరణము ప్రధానము గాదని, ఏమతమును తెలుపుటలేదు. కాని, నేడు వివిధమతములవారును, మతసారమును గమనింపక బాహ్యచిహ్నములకొరకు పోరాడుచు ప్రేమను నీట గలుపుట, ఎంతశోచనీయమో యూహింపవచ్చును.

జాతీయపతాకము
జాతీయపతాకమును, గౌహతి కాంగ్రెసు పండిరి యెదుట గాంధీమహాత్ముడు స్థాపించెను. జాతీయపతాకమును సంతత మెగురుచుండునట్లుజేసి, పతాకగౌరవమును నిలుపవలెనని, మహాత్ముడు పాచ్చరించెను. జాతీయపతాకము దేనికి చిహ్నము? అహింసకును, జాతీయసఖ్యమునకును చిహ్నమైన రాముడున్నది. ఇతర దేశములు హింసాచిహ్నములను ప్రకటించియుండ, హిందూదేశము శాంతిసఖ్య

చిహ్నములను ప్రకటించుచున్నది. కాని, హిందూదేశమునందలి ఉక్రష్ట ప్రాచీన చిహ్నములు పెక్కులు అర్థశూన్యమైనిలిచియున్నటులే, నూతనముగ నిర్మింపబడిన జాతీయపతాకము గూడ నామమాత్రాపశ్చి మగుచున్నందుకు, ఏభారతీయునికి విచారము గలుగకుండును? హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు, ఎవ్వరికి మరశ్శాంతి నిచ్చును? జాతీయపతాకము సంతత మెగురుచుండవలయు ననిన, పతాకగౌరవమును రక్షింపటకు ఎల్లరును పూనుకొనవలయును. జాతీయపతాకము నామమాత్రము గాకుండ జూడవలయును.

శ్రద్ధానందస్వామి మరణము

హైదరాబాదు (సింధు) డిసెంబరు 24— ఉదయమున స్వామివారి మరణవార్త తెలిసినది. బహు షాపులు మూసేవేయబడెను. సాయంకాలము ఒక పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. చోతిరాముగారధ్యక్షత వహించిరి. ఉద్దేశములో నుపన్యసించిరి. శాంతరాజుగారు ఈ దినుష తీర్మానము నుపసాదించిరి. శ్రద్ధానందునివంటి ధీరత్వాని గన్నందులకు హిందువులునుతర్క సమాజమువారు నున్నందు మహమ్మదీయులలో ఈ నాగరక కాలమందు ఇట్టి పిచ్చివాడు పుట్టినందులకు సంఘమునకు కళంకము గలిగినదని తీర్మానించిరి. హత్యకారణమునుజేతము నిష్కల మగునట్లు స్వామివారి మరణమునలన గడిగిన యుద్దేయత్యాహములు చేయగలిగి హిందూమతమునకు వన్నె పెట్టును. హత్యకారకులు వెనుకనుండురు. కాన ప్రభుత్వమువారు హానికారణము గనుగొందురుగాక. శాంత ముద్రితులై ఈ తీర్మానము నంగీకరించిరి. స్మారక చిహ్నముకై ద్రవ్యముగగా వేయి రూపాయలు పోసబడెను. (ఫీ.పె.సు.)

కరాచీ, డిసెంబరు 24— కరాచీ లో ఈ వార్త రాత్రి 10 గంటల వు చేరెను. ఉదయమున సింధుదువులు హతాళము ప్రారంభించిరి. షాపులన్నియు మూసివేయబడెను. తలకుగాని పాదములకుగాని రక్షులకేయే పెద్ద యూరేసింపు యూరంతటను యూరేగెను. 4 గంటలకు సభజరుగును. నగరమంతటను ఉద్దేశపూరితముగవన్నది. స్వామివారి ధర్మశీలమును సత్కరింపగూర్చి అన్ని ప్రత్రీకులును వ్యాఖ్యానములుగావించెను. (అ. ప్రె.)

బహిరంగసభ
రంగూను, డిసెంబరు 24— ఒకబహిరంగసభ రావుబహదరు రెడ్డిమారుగారి అగ్ర్యక్షతక్రింద జరిగినది. హత్యను నిరసించుచు సానుభూతి తెలిపిరి. (ఫీ.పె.సు.)

శ్రీ శే. యం. బ. పార్థసారథి అయ్యంగారు
దీనానుబహదరు యం. బ. పార్థసారథి అయ్యంగారు నిన్నటి దినము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మరణించిరిని తెలుపుటకు చింతిల్లుచున్నాను. మరణించునప్పటికి వీరి వయస్సు 69 సంవత్సరములు. కడచిన రెండుమాసములనుండి వీరు అస్వస్థులై యుండిరి. వీరు క్రైస్తవ కళాశాలయందు చదివి పట్టభద్ర న్యాయవాదిపరీక్షలయందు ఉత్తీర్ణులై 1881 సంవత్సరమున రాజా 50 టి. రామరావుగారివద్ద ఆప్రెంటిసుగ చేరిరి. 1885 సంవత్సరమున అధ్యక్షులుగ హైకోర్టునందు చేరిరి. మొదటిసంజియ్య వీరు గొప్ప న్యాయవాదులను కీర్తి సంపాదించిరి. 1896 సంవత్సరమున వీరు స్కూలుకాజుకోర్టు జడ్జిగ నియమింపబడిరి. పిమ్మట గోదావరిజిల్లా సెషన్స్ జడ్జిగ నియమింపబడిరి. 1918 సంవత్సరమున వీరు ఉద్యోగమును వదులుకొనిరి. విద్యార్థుల విషయమై వీరు ఎక్కువ శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుచుండిరి. తిరునల్వేళ్ళి హిందూ హైస్కూలును వీరు శాంతకాలము నిర్వహించుచుండిరి. వీరు 6 సంవత్సరములు కార్యరేషను సభ్యులుగ నుండిరి. సంస్కృతివిగ్గున అభివృద్ధికి తెచ్చుటకై వీరు అధికముగ పాలుపకేరి. విద్యవిద్యార్థులకు విద్యార్థివేతనముల నిచ్చుచుండిరి. అంజ్ఞాక్షయలకు న్యాయమూర్తులు రామేశం, శ్రీనివాస అయ్యంగారు, 50 పి. సి. రామస్వామి అయ్యరు, పి. టి. శ్రీనివాసాచారి, జి. వెంకట రంగారావు గార్లు మరొకరినొకరు ప్రముఖులు వచ్చియుండిరి.

మితవాదులమహాసభ

అకోలాలోనేడుగూడుట

అధ్యక్షోపన్యాసము

కాంగ్రెసును నిరసించుట, ఆత్మస్తుతి, ప్రభుత్వమును సమర్థించుట, పిల్లలను ఆరువేన్నీలమాటకము నామోదించుట.

అఖిలభారత జాతీయ మితవాదుల మహాసభ

9-వ సమావేశము

ఈ నెల 27 తేదీని అకోలాలో జరిగిన మహాసభకు సర్ పి. యస్. శివస్వామి అధ్యక్షుడుగా అధ్యక్షతవహించిరి. వారి యుపన్యాసములో ముఖ్యముగా నీదిగువ విషయములను ప్రస్తావించిరి.

శాసనసభల ఎన్నికలు

సోదర ప్రతినిధులారా!

దేశములోని శాసనసభల ఎన్నికలు యీ మాడవ పర్యాయముకూడా జరిగినవి. దేశములోని వేరేరేరు రాజకీయపక్షముల సీతీగతుల నొకసారి పరీక్షించిచూడవలెను. 1928 సంవత్సరాంతమునందున్న సంఖ్యకంటె ఇప్పుడు మన మితవాదుల సంఖ్య శాసనసభలలో కొంచెము మెచ్చినను మొత్తముమీద విశేష విజయమును మనము సాధించెదము. 1928 ఫలరెపు ఎన్నికలలో నపజయమును సాధించిన మన మితవాదప్రముఖులు కొందరు ఈ ఎన్నికలలో విజయముసాధించిరి. కాబట్టి ఏవీసంఘముల తరఫున మీరు అభ్యర్థనల సభ్యత్వమునకునుచ్చిరి ఆయాసంఘములకు పట్టు గొమ్మలై వారు పనిచేయుగలరు. డాక్టరు ఆర్. పి. పరంజపై గారికిని సి. వై. చింతామణిగారికిని పండిత హృదేనాథకుంజ్రా గారికిని, సర్ పి. సి. మిత్రగారికిని, సర్ ఎన్. ఎన్. చిట్టా పీఠగారికిని మన హృదయ పూర్వకాభినందనముల నర్పించువము. నామిత్రులకు సర్ హరిసింగగారు ఏపార్టీలోనివారని నిర్ణయింపవలెనో నాకు స్పష్టపడుట లేదు. కాని వారు సంస్కరణముల నమర్చించి పనిచేయుటయందు నమృతముగలవారని నేతలంచెదను. గనుక వారు యీ మాడవసారికూడ సామ్రాజ్యశాసనసభను ఎన్నుకొనబడినందున వారికి నాయభినందనముల నొసంగుచున్నాను. వారియొక్క సహజోత్సాహముతోడను దీక్షాయత్ననిరంతర కృషితోడను సామ్రాజ్యశాసనసభలో ఆయన సంఘసంస్కర్తయై న్యాయశాసనమై వెలయుగాక! శాసనసభలు పుట్టిన యిన్నివార్లకు వారిరత్నము సభ్యురాలుగా నేటికి నియమింపబడినది. ఈగౌరవము నాపక్షమువారి కప్పినదు కున్నానుచున్నాను. ఈ నియామకముయొక్క అంతరార్థము చాలగలదు. మున్నుందు యువతీమణు లధికసంఖ్యాకముగ శాసనసభల నలంకరింపగలరు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు తీసిన క్రొత్తదారి సాంఘికక్షేమమునకును, స్త్రీసంఘమునకు నర్థింపు న్యాయ సంస్కరణమునకును, వారి యాస్పత్రిమునకును సహాయకారిగాగలదు. ఈగౌరవమును ప్రభుత్వము స్వీకరించిన డాక్టరు ముత్తులక్ష్మీఅమ్మగారికి జయవాదముల నర్పించుట ధర్మమగునా?

ఈదేశములో అనేకపేరులతో అనేక ఉద్దేశములతో అనేక రాజకీయ పక్షములవారు వెలసివారు. కాని వీరిలసందరిని రెండు ముఖ్యతరగతులుగా విడదీయవచ్చును. ఒకటి సంస్కరణములను అనుష్ఠింపవలసినవారు; రెండవది, సంస్కరణములను ధ్వంసముచేయువారు. మొదటితరగతిలో తిరిగి రెండువిభజనలు చేయవచ్చును. ఒకటి వర్ణభేదముతథేదానుసారము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములు కావలెనని కోరేవారును, రెండవది అట్టిభేదములు పాటించరాదనేవారును. మొత్తమీద దేశలాభమును ఆలోచించేయెడల ఇందులో ఎవరు దేశాపకారులలో నిర్ణయించుట కష్టసాధ్యము. సంస్కరణములను ధ్వంసముచేయుటకు సమకట్టిన స్వరాజ్యవాదులలో రేక జాతీయాస్పత్రిమునకు ముందు మూలభివృద్ధియే ఎక్కువైనవని వాదించే కులభేదవాదులలో ఎవరివల్ల ఎక్కువదేశమునకు హానికలుగునో చెప్పటకష్టమైనపని. ఎన్నికలఫలితములు సంతృప్తిగానే ఉన్నవని స్వరాజ్యనాయకులైన పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారును హిందూ మహాసభ పక్ష నాయక ప్రముఖుడైన లాలా లజపతిరాయి గారును ఇద్దరును నెలవిచ్చివారు. సంస్కరణములను

విధ్వంసము చేయవలెనని వాదించే వారికి ఏమాత్రపు విజయము చేకూరవలెనో పరిశీలించెదము గాక. ఈ స్వరాజ్యపార్టీవారికి మద్రాసు—బీహారు—ఒరిస్సా రాష్ట్రములలో తప్ప యితర ప్రదేశములలో సభిక సంఖ్యాకములు చేకూరలేదు. సంయుక్త రాష్ట్రములలోను మధ్య పరగణాలలోను వీరి పార్టీకి బెట్టుతగినది—స్వరాజ్య వాదుల యవిచ్చి వు ప్రాబల్యమువల్లనే మద్రాసు రాష్ట్రములో స్వరాజ్యపార్టీ వారికి విజయము చేకూరెనని చెప్పటకు వలదుకాదు. న్యాయముగా ఆలోచిస్తే—స్వరాజ్యపార్టీవారి విజయమునకు కారణము—కులభేద తగాదాలేయని చెప్పవలెను.

రాష్ట్రములో రెండే దిట్టమైన పార్టీలు కలవు—ఒకటి జస్టిసు పార్టీ—వీరికి అధికారులతో డాబ్బులు, ద్రవ్యసహాయము, అంగబలము బాగా ఉన్నది—రెండవది—స్వరాజ్యపార్టీ—వీరు కాంగ్రెసు పేరుతో వోట్లు కావలెనన్నారు. వీరికి కూడా చేతిక్రింద మంచి సిబ్బంది ఉన్నది—ఇండిపెండెంటు పార్టీ వారు జస్టిసు పార్టీతో గాని స్వరాజ్యపార్టీతో గాని కలియుటకు సమ్మతించలేదు. వీరిలో మితవాదులు, హోమరులర్లు చేరియుండిరి. అభ్యర్థిస్తాననులయందన్నిటికిని వీరి ప్రతినిధులను సంస్థపరచుటకు తగినంత అంగబలము వీరికి లేకుండెను. మద్రాసు సీటి మొదలైన నియోజకవర్గ ప్రదేశములలో స్వరాజ్య జస్టిసు పార్టీ ప్రతినిధులే ఎన్నికలకు ఆయత్తమై గాని ఇండిపెండెంటు వారు ఎవరును లేకుండిరి—కులభేదపు కొట్లాటలు గిట్టనివారందరు స్వరాజ్యపార్టీవారికి తప్పిలే ఇంకెవరికిని వోటునిచ్చుటకు మీలేకవచ్చెను. చాళామంది వోట్లకు ముందుపోతే నుయ్యి వెనుకకువెల్లిలే గొయ్యి లాగుండెను. కాని యీస్వరాజ్యపార్టీలోచేరి ఎన్నుకొనబడిన 45 మంది కూడా అంతరంగమందు సంస్కరణ విధ్వంసమును కోరునట్టివారో, కారో చూడవలసియున్నది. సంయుక్త రాష్ట్రములలోను పంజాబులోను హిందూమహాసభా ప్రతినిధులై నిచ్చిన సభ్యులందరును కాళావిభేదస్వరథలను సాధించుటకై శాసనసభలలో ప్రవేశించినయెడల సంస్కరణ విధ్వంసకన్య రాజ్యవాదుల యాగపనమునకన్న కడుంగడు దురదృష్టమైన విషయమైయున్నది. కాని లాలా లజపతిరాయి, పండిత మనమోహన మాలవ్యానంటి విశాలహృదయముగల నాయకుల నాయకత్వమున హిందూసభాప్రతినిధులు క్షేమంకరమార్గానుకర్తలై మహమ్మదీయ ద్వేషపూరితులై మెలంగకుండురుగాక—అన్యోన్య మిత్ర సంఘ్ను గతత్వరులైన రెండు తెగలవారికిని సమాధానము నొనగూర్చుటకు ప్రయత్నించినవో సంపూర్ణ స్వాతంత్య్ర సిద్ధికై దీక్షాకంఠులైనవారికి సంధిసమాధానవాక్యములు రుచింప నేరవు—మహమ్మదీయులను తలయెత్తకుండ జేయవలెననునది హిందూసభాపక్షింకల్పము కాదు—కాని హిందూమత హక్కుగౌరవములను పరమతముల దాడినుండి రక్షించుటయొక్కది. బ్రాహ్మణేతర నాయకులవలె పరపక్షద్వేషమును గాని—అన్యోన్యత కెదుర్పొద్దుటగాని—ప్రజలకు బోధించుటగాని—ప్రజలయందట్టితత్వము ను సహించుటగాని—లాలా లజపతిరాయి, మాలవ్యానంటివేకసంపన్నులును అనుభవైకవేద్యులును చేయరు. ఎన్నికలయొక్క ఫలితములను నింహానలోకము చేసేయెడల రెండువిషయములు గోచరింపగలవు. స్వరాజ్యపార్టీవారి చిరుపు కొంతతక్కు లాంగునాటులలోకి రాగలదు. కులభేదక్షులు అంతరించకపోయినను అభివృద్ధికాజాలవు.

మితవాద, స్వరాజ్యవాద సిద్ధాంతములు మనపార్టీయొక్క ప్రస్తుతస్థితిని కొంత పరీక్షించెను. మనకు ప్రసాదించబడినసంస్కరణములలో లోటుపాటు లక్షకములున్నప్పటికిని అంతకు పూర్వముం దున్న పరిపాలనాపద్ధతికన్న ఇది మెరుగుగానే యుండుటవల్ల మనమునొన్నంత భాగాలేకపోయినను సంస్కరణములను కొనసాగించి ఆచరణలో తెట్టవలసినదని మనము సంస్కరణములు వచ్చినప్పటినుండియు సిద్ధాంతపరచుకొన్నాము.

సంస్కరణములు మనము కోరుకొనినట్లుగా లేవనే కారణమువల్ల అతిగి కూర్చుంటుంటే ప్రయోజనములేదనిన్ని దేశాభివృద్ధికరనిర్యూకార్యక్రమము కొనసాగించుటకు నూతనసంస్కరణము లక్షకతరుముల నొసంగినవనిన్ని మనము నమ్ముచున్నాము. సంస్కరణపట్టుములో ననేక అవకతవకలు మూలసిదాంతములలోనే ఉన్నవి. అవకతవకలు నిబంధనలయొక్క సంధిగర్భవనల్లను అనిబంధనలను అమలులో పెట్టెడిగవర్నరులమూలమునను కలుగుచున్నవి. శాసనసభల మొదటిరోజులలో ప్రభుత్వమువారికికలిగిన డబ్బు యిబ్బందినల్లనుకూడా అట్టి అవకతవకలు కలిగినవి. ఇన్ని యిబ్బందులు కలిగినప్పటికి మనముమాత్రము గవర్న మెంటుతో కలిసి సంస్కరణానుష్ఠానమునకై పనిచేయనిశ్చయించితిమి. ఇచ్చిన సంస్కరణముల సంపూర్ణ ప్రయోజనమును దేశమునకు లభింపజేసి ఎక్కువ యధికారబాధ్యతలకు మన మధ్యలమని రుజువుచేయుటకు సంసిద్ధమైతిమి.

దేశములోని రాజకీయపక్షములవారందరికిని గూడ గమ్యస్థానమొక్కటే. కాని యాగమ్యస్థానముచేరుటకు రెండు మార్గములుకలవు. బ్రిటిషుపార్టీ మెంటు బ్రిటిషుజాతివారి యిష్టపూర్వకముగా మనహక్కులను మనముపొందుట—లేదా వారిని నిర్బంధించి కత్తిచేబట్టి తెచ్చుకొనుట. ఈరెండవపద్ధతి దుస్సాధ్యము. ఇండియాలోనిఏపార్టీ వారును దీనినామోదించలేదు. కాని, ఆయుధప్రయోగమునకు బదులుగా దౌర్జన్యరహిత సహాయ నిరాకరణమును క్రొత్తపద్ధతి ప్రవేశపెట్టివారు. ఈ అసహాయవాదమువల్ల కలిగే అపాయమును గూర్చిన్ని దౌర్జన్యరాహిత్యము ప్రజలకు దుస్సాధ్యమనిన్ని మొదటినుంచియు మనము శ్రేత్రై చూపుచుంటిమి. మనముచేసిన మండలింపులు సత్యమని రుజువైనవి. అసహాయోద్యమము ప్రారంభమైన రోజులలో జరిగిన అల్లకల్లోలములు ఘాతుకములు మనమాటల సత్యమును విశదపరచినవి. జనసామాన్యము శాసనోల్లంఘనమునకింకాసంసిద్ధముకాలేదని కాంగ్రెసు కమిటీవారు గ్రహించరు. మొదటిలో కాలేజీలు, కోర్టులు, శాసనసభలుకూడా బహిష్కరించినారు. ఈ బహిష్కరణయావత్తు రథంబుడింగె అయింది. అంతట స్వరాజ్యపార్టీవారు బయలుదేరి శాసనసభలలోకి వెళ్లి అక్కడ ప్రభుత్వమును అరికట్టివేసెవమని అన్నారు. ఇందుకు గాంధీ గారు అంగీకరింకపోయినప్పటికి సభలలోనికి వెళ్లి అక్కడ కూడా ఏమీ చెయ్యలేక పోయినారు. ఈబహిష్కరణలు—ఈఅరికట్టులు—జరుగగలవని ఊహించి ముందుగానే దూరదృష్టితో సంస్కరణపట్టుమును విధ్వంసకారకులు చెడగొట్టుకుండా ఇండియాగవర్న మెంటువారు బండ్ బస్తుచేసినారు. ఈసంగతి స్వరాజ్యపార్టీవారు ఇప్పుడు తెలిసికొన్నారు.

స్వరాజ్యపక్ష గర్వభంగము

భిల్లిలో జరిగిన గత సామ్రాజ్యసభలో స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడే తమపార్టీ వారికి సంకల్పసిద్ధికాలేదని ఒప్పుకొన్నారు. వారే యీశాసనసభ వట్టిబూటకమనిన్ని నివృత్తియోజనమనిన్ని గ్రామములలోకివెళ్లి ప్రజలకొరకు పాట్లుపడడమువల్లనే జాతియొక్క ఆత్మగౌరవము నిలువగలవనిన్ని చెప్పిరి.

ప్రజలయొక్క హృదయములలో నూతనఅభిమాన గౌరవభావములను పురికొల్పిననేగాని ప్రజల హక్కులను గవర్న మెంటువారు ప్రసాదించరు అనికూడా వారు నెలవిచ్చిరి. ప్రజలు మొర పెట్టినదానికి ప్రతివిషయములోను గవర్న మెంటు ససేమిర యని తిరస్కరించినందుకు ప్రజలు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసంగెదరనిన్ని తమపార్టీ వారిని అధికసంఖ్యాకముగా తిరిగి సభలలోనికి పంపెదరనిన్ని—ప్రజాతయములను కార్యరూపమునకు తెచ్చుటకు సంపూర్ణాధికారముతోను పార్టీ వానిని పంపెదరనియు ఆస్వరాజ్యనాయకు డప్పుచుచెప్పెను.

ఈ బొమ్మలాటల కాన్సిలులకై స్వరాజ్యపార్టీవారు వ్యామోహపడడములో విచిత్రమేమిలేదు. ఇదంతా బూటకంఅని అంటునే తిగ్గి కాన్సిలులోకి వచ్చారు. మద్రాసు రాష్ట్రంలో తప్ప ఇంకెక్కడను పూర్వంకన్నా ఎక్కువమంది స్వరాజ్య వాదులు కాన్సిలులోనికి రాలేదు. ప్రజల హక్కులకొరకు పోట్లాడుటకును వారి సత్యములను కీరపరిపించుటకు మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఇప్పుడు క్రొత్తగా సిద్ధపరచిన సాధన ప్రయోగములు ఏమిటో తెలియజేయవలసినదని అడుగుచున్నాను. వారు ప్రజలహృదయములందు నూతనాధికారమును పురికొల్పెదమని బెదరింపుగా నూచించిన క్రొత్త సాధనము శాసనోల్లంఘనమే అయియున్నది. 1924 మార్చి నెల 8 తేదీనుండి యంతలోగా రహస్యముగా గాని బహిరంగముగా గాని శాసనతిరస్కారమునకు దేశము తయారైనదా ఏమిటి? కాంగ్రెసు కమిటీవారు విచారణ చేసిన విషయాల నాటికన్నా యిప్పుడు క్రొత్త సాధన రద్దయి ఏమి వచ్చినది?

కానీ సత్యసాగరము చేయుటకు ప్రజలు తయారుకాలేదని స్వరాజ్యవాదులకు ప్రాతినిధ్యముగా వచ్చి యున్న యాదా ప్రజలలో కొంతకొంత నోటి బయలుదేరినదని మీరు చెప్పేటట్లు నీ దాబుచేసి బెదిరించుటకన్న వేరేమియు లేదు. ఈ మాదిరి ఉత్తరప్రజలు పలుకుటవల్ల గవర్నమెంటును మాడుకొట్టవచ్చునని స్వరాజ్యవాదు లనేకమంది నమ్ముచున్నారు. కాని, బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారు ఈ తాటి నాకువచ్చునట్లు బెదిరేవారుకారు. మనదేశముయొక్క లోతుపాతులు చిరకాలానుభవమువల్ల వారికి బాగా తెలియును. రాజకీయజేతలై అధికారుల శిష్యులైన అనేక సార్లు లెలియజేసినారు. బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు చేసినవాదానములను వెరవేర్చుచున్నది- దౌర్జన్యములకుగాని- దబాయంపులకుగాని జరిగిన గవర్నమెంటువారు ఏదిన్నీ అనుగ్రహించరని స్పష్టముగా తెలియజేసినారు.

కాంగ్రెసు సిద్ధాంతము ప్రాచీన మార్పులు

కాంగ్రెసు సిద్ధాంతము అనేక రూపాంతరములను పొందినది- అసహాయోద్యమంలో దీని గవర్నమెంటును అంటుకుండా మడికట్టుకొన్నవాడు కానననభలలోనికి ప్రవేశించి పనిచేయడానికి దీనినారు. సభలలో ప్రవేశపెట్టబడిన ప్రతిచట్టమును ఏకశీలిగా నిషేధించలేనట్లుగా మనిచేసి ప్రజాసకారకమైన చట్టములైనయెడల ఆమోదించుటలో బడినారు. కాని యీనివల్లమైన విమూల్యవ్యవస్థలని వనశీలి. ఈ అడవి గొడవలోనుండి వివేకవాదములోనికి స్వరాజ్యవాదులందరూ వస్తారని చెప్పి పీలులేదు.

రిస్పాన్సిబులీటీనారి ధిక్కారము

మహారాష్ట్రులు సహజముగా ప్రపంచజ్ఞానముగలవారగుటచేతను యుక్తాయుక్త వివేకవాదములను లభించేతను స్వరాజ్యవాదుల వ్యర్థసిద్ధాంతములను ధిక్కరించి యథానుకూలసహకారవాదమును పాటించి ఏర్పరచుకొనిరి. ఈపార్టీవారు మనసిద్ధాంతములనే ఆమోదించినవారలట్లు చేరికి స్వాగతమొసంగి క్లాఫియించుచున్నాము. "మితవాద" మనే ఖేరుపెట్టుకొనుట పీరికి సిగ్గుగానుండుటవల్ల మీరు మనలో చేరకపోయి యుండవచ్చును. పీరికి మనకు గలతారతమ్యములేమిటో వారియొక్క ముఖ్యలక్షణములేమిటో నేను పరిశీలించ గలుగలేదు. వారికి మనకు గల భేదములను లెక్కించుటకన్న యిద్దరికినిగల సమానలక్షణములనే పేర్కొనదలచినాను. ఈధిక్కారమును జయప్రథముగా కొనసాగించిన నాయకులకు అనగా కేల్కారు, జయకరు, ఆసేమున్నగువారికి యాగౌరవమంతయు జెందవలసియున్నది. రిస్పాన్సిబులీటీ పార్టీ అనేదియొకటి కొత్తగా ఏర్పడినదము మనమితవాద సిద్ధాంతముల వ్యాప్తిజయములను సూచించుచున్నది.

సశేషము

మాన హోలా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)
 బిలకులభూమి! (బొమ్మలవల్ల ప్రత్యేకము) గుణముధివహ! కరీరములో ఉన్నాధిక్యముచే కొంతకొంత కైకొకాకల మాత్రలు దివ్యామృతము. ఆదర్శము, ఆరుచి, ఆవులించిల, అగ్నిమాంద్యము, అతివాహము, ఎక్కిట్లు, సర్వాంగముల యందు బలత, యము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, కిరణు, వ్రేళ్లు, అగ్నులు మొదలగువానియందు గలిగి నోవ్వలను బోగొట్టి జేమామును మంచి అకౌగ్యముకున దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవారకౌవ్యలను వింటునే మాన్యును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడినవాచిన నిజము తెలియగలదు.

దివ్యావాహా: (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
 పోస్టు నిదుమోలు, ఎలమిట్ల, కృష్ణాజిల్లా.

"తీమదాంధ్ర మహాభారతము"

ఆది, సభాపర్వములు 3236
 పౌ 0-12-0 మాత్రమే.
 పుస్తకముల కేటలాగు పుచితము

గుజనరజసిముద్రాశాల కాకినాడ

చదువుడు!

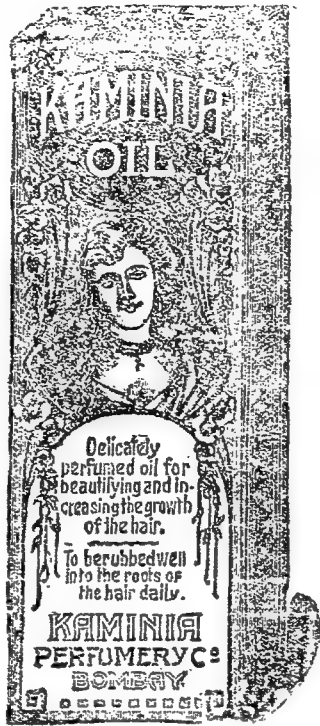
యోచింపుడు!!

కొనుడు!!!

జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

కామినియా నూనె (రిజిస్టరుచేయబడినది)

ఉష్ణప్రవేశముల కిది ఆమోఘమైన గాఢనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడుచు, వారి యొక్క అభివృద్ధిని, సౌగంధము మెచ్చించును. పుష్టయందు గలుగుమంటను పొందోలును, బట్టలను మాన్పును. రంగుమరిన వెంట్రుకలకు మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన నువాసన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచితోచనమును గలిగించును. జేనకు జీలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అభివృద్ధి గుణమును గుఱించి చాల గొప్పగా పొగడియున్నారు.

ఈ దిగున తెలుపబడిన యోగ్యతాపత్రము చదువుడు.

దివాకొందు భండారి, అమృతసగు పంజాబునుండి వ్రాసినది:—

"మీ కామినియా నూనెను పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసి పంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకు మనవకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్లి ధర రూ 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0- ప్రత్యేకము.

8 " " 2-10-0 " " " "

పాచ్చరిక:—కామినియా నూనె ప్రాచీనమునందును, గ్రామమునందును నుండు నాగరిక మె యందు ప్రతిదుకాణమునందు లభ్యక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తకుల సలకము నిచ్చి "ఇది పరసము, శ్రేష్ఠమైనదని" చెప్పుచును. అందుచే వారికి గొప్ప లాభము గలదని తెలుసుకొనుటకు గాని అట్టి చల్లని వ్యాపారకంఠములకు మీరు బోలడకును. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదియ వాడుగూడ దని స్థిరపరచుకొనుడు.

అత్తరుల బిడ్డటికి రాజవంటిది

టో దిల్ బహారు

వాదినవా రెండరిచే చాల గొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు మాలయందు కొన్ని చుక్కలను తేనెన కొత్తగా గోసిన భువ్యములపై మీ చుట్టుప్రక్కలకు దాని వాసన వ్యాపించును. దీనిని ఒకసారి వాడుడు.

తరువాతి మీ లెవ్వముక దీనినే వాడుదురు

1 టోన్ బుడ్లి 1-కి ధర రూ 2-0-0; వి. పి. ఖర్చులు అదా 0-5-0 ప్రత్యేకము. కాంపిల్ బుడ్లి 1-కి
 1 " " " 1-4-0; " " 0-5-0 " ధర అ.0-2-0

సోల్ ఏజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
 126, జుమ్మా మసీదు మార్కెట్టు, బాంబాయి.

126

అనేక యోగ్యతా పత్రములను బంగారు పతకములను పొందిన,

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రి.

ప. కె. ప. సి. వారి

క్షీర వర్షిని

తల్లులకు సస్యమును వృద్ధిచేయు దివ్యామృతము. పథ్యము లేని తియ్యని రసాయనము. దీనిని తల్లులు నేవించుటచే పిల్లలకు తృప్తిగా పాలు లభించుటయే గాక తల్లుల ఆరోగ్యము సహా వృద్ధియగును. దీని ఫలము అత్యద్భుతము.

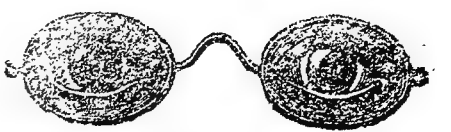
వెల రూ 1-8-0. పోస్ట్జి ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ.

వి.యన్.శాస్త్రి & సన్స్

తెనాలి, గుంటూరుజిల్లా.

సులోచనములు శాస్త్రప్రకారం ప్రదేశము ననుసరించి పరిశీలించి యివ్వగల సమర్థులు:

తేర్వాకమును బలపరమును జాతీయకూడుడును, రాజ
కీయసాయకునును, మరలసంస్కర్తయును శ్రద్ధాసంధస్యాయుయు
క్క మరణమునకై తమనంతాపమును వెలిబుచ్చిరి. హిందువు
లనేకులు స్వామిజీతో ధేవాభిప్రాయులై యుండినటులే
మహమ్మదీయులుగూడ పలువురు స్వామిజీగారి యభిప్రాయ
ములకు భిన్నాభిప్రాయములు గలిగియుండువచ్చును. కాని ఈ
యభిప్రాయధేవము నీటి తీర్వనశిలులను గలగజేయునని
మాత్రము ఎవ్వరును తలంబియుండలేదు. అందు నామతమునకు
బెండినవాచొక దీనియుగ పనుతుల్యుడై వధజేయుటనువినిన
హృదయవిచారితముగ నుండకమానదు. ఇస్లాముమతము ఆచార
నిమిషవగు పాపముగ నరేగజేందుచున్నది. ఈసాత్యవలన నాం
తకును స్వర్గమునకు బోచాలవనిమాత్రము నొక్కిచెప్పగలను.
ఈసంరక్షకును మతానోకవిధముగాని ఉన్నాతిగాని వయుండ

వలెనని నాటలంపు. కాళ్ళరులను కనీమసంకుటలను మహమ్మదీయులెన్నటికిని మోక్షపవని నొందజాలరు. ఈదేశమందలి మహమ్మదీయులెందుగాని నీచమును, ప్రాచీనునిహంతకుని వైదము నంగీకరింపజాలరు (వినుము, వినుము) మహమ్మదీయమతముడని చేరిమకూనిన వారొక రిట్టి పని గావించినందులకై మహమ్మదీయులను మేమెల్లరము అవమానము జేయుచున్నాము. మతములో నేమి ప్రముఖ నిర్బంధములనుంచుచు ఇస్లామునందు విధింపబడినది. శ్రద్ధానందుని పరమములను హిందూసోమరులకంటెను మహమ్మదీయులకై అధికనష్టము గలిగెనని నానాప్రచారము.

(హిందూవులు)

జనాబ్ దావూద్ సాహెబ్ గారు

తీర్మానమును తమిళభాషలో బలపరచుచు ఖురానులో మత సహనము బోధింపబడియున్నదనియు, సర్వమతములు, సర్వసంఘములును పరమేశ్వరుని భిన్నస్వరూపములయనియు ఒకరిదేవుని మరియొకరు నెదిరించుటయిన ఏకేశ్వరుడగు పరమేశ్వరుని నెదిరించుచున్నారనియు ఈమధ్యమధ్యనకై మహమ్మదీయులను నానాపక్షములతో తలలు పంచుకొనవలెననియు మహమ్మదీయుడగు డాక్టరు ఆస్సా రీగారు శ్రద్ధానందస్వామికి జైముగ నెవగావించిరి. గావున మహమ్మదీయ ప్రముఖులెవ్వరు నీచత్వమును సమ్యక్తజాలరని తెలియుచున్నదనియు ఇకనుంచియైనను ఆర్యసమాజములు వికమత్యమునకై పాటుపడెదరుగాక యనిగోరిరి.

శ్రీ. సి. ర. జగోపాలాచారిగారు:—అరవములో మాట్లాడుచు మహమ్మదీయులు పెక్కుమంది శ్రద్ధానందస్వామిని తినుమతమునకు శత్రువుగ భావించుట సస్సగజేచామనియు, ఇది కేవల మజ్జానజనిత మనియు, ఈ యజ్ఞానమును పారద్రోలుటకు మహాత్మాగాంధీ యున్నవలెననియు, హిందూ మహమ్మదీయులరైతరు నీచత్వముననుసరించి నేర్చుకొని సఖ్యమునకై పాటుబడిన శ్రద్ధానందస్వామియొక్క ఆత్మకాంతిండుగాని దివిలోవారి శూన్యకాంతిని బలమునకెవని నీచరవేదనయు, హిందూకు ఇస్లామును బలమునకెవని అర్థమును మహమ్మదీయులెల్లరు ఖండింపవలెననియుబల్కిరి. శ్రీ. కొలంబై గారు తీర్మానమును బలపరచుచు శ్రద్ధానందస్వామి వధింపబడుటలో జాతీయ మహానాయకులొకనిని గోల్పోతిమనియు, దేశమునందు మాడువపక్షముండవలెననియు ఇట్టి విశేషములుండి టదననియు బల్కిరి.

కాంగ్రెసులో విశ్వాసము

“40 సంవత్సరముల కాలమునకై ప్రకటనలతో భారత స్వరాజ్యమునకై నిరంతర కృషి సల్పుచున్న ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు మహాసభ ట్ట నీసభవారు తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడించుచు భారతకాసన సభయందామోదింపబడిన జాతీయోత్సవమునకు ప్రభుత్వమువారు తృప్తికరమగు సమాధాన మొసంగవలయు జేయుటకు ఆందుకు ప్రతిమరకుగ వంగదేశ నిర్బంధితులను వదులునట్లు జేయుటకును వికమత్యమునకై ప్రయత్నములు జేయవలసినదిగ ప్రతినిధులనుగోరుచున్నారు”. అను తీర్మానమును యమ్. కె. ఆచార్యగారుపాడింపగా సి. యస్. గోవిందరాజ మువలియారగారు, యమ్. యస్. స. బ్రహ్మశ్రయ్యగారు బలపరచిన పిదప పథముగింపబడినది.

బీజ్ బంద్:—నీచి పాటున పీర్మును గట్టికడకుటకు లోకప్రసిద్ధి జేరినది. స్వల్పమందుగాని మాత్రముతో గాని పీర్మును స్థిరముననున్న యెదుల తీక్షణం నిలిపిజేయును. మునలితమును, వస్తుసకల్యమును తొలగించి యానవశించును. ఎంతటిపీసాని కయినను రెండుగంటలలో నరములబయలు నిచ్చి సంపారముగము అనుభవించునట్లు జేసి పంకావంతులగజేయును. ఈ తీరములు రహస్యముగా నుండుదును. 20 మూత్రలు నీ 1-2-0-0 వి. పి. చార్జి నేడు

ఆర్య దేవ్యాశ్రమం.

1159-10x7 18, తెలంగాణం పిడి, చంద్రావతి.

అభ్యుదయము

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానము 800 పుటములు జేయబడి:ది, బహుమూత్రము. వేడి, దగ్గు, క్షయ, పీట్టుబోగొట్టును. ఇటును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంచును. అక్షులు వాడి మెచ్చునారు. కేలూరు ఉచితము. 2225 అరసాయనశాల ముక్త్యాల, కృష్ణా

7-వ వేజితరువాయి

మైత్రి చేకూరుటకు బాట్టుమే చాలవరకు సహాయము కాగలదు. నాజేమల సమన్వయముగూర్చి యిప్పుడు చాల చర్చ జరుగుచున్నదిగాన నేనాసమన్వయపుదు బాగుగ పరిశీలించుచున్నాను. నేను ఇదివరదానిబట్టి పట్టాములు గ్రామములపై నాభారపడుచున్నవి. మధ్యతేరగాండ్రు వ్యవసాయదారులను పీల్చి పిప్పి జేయుచున్నారు. కొట్టకొలది రూపాయలు మనదేశమునుండి విదేశమునకు పోవుచున్నవి. గ్రామములలో నివసించుచున్నవారు బుక్కాఫకరులవుచున్నారు. భారతదేశమందలి జనసంఖ్యలో కనీసము పదవ వంతు వారికి నూకే 0.50 నుండి కడుపు నిండ తిండి లేనేలేదు. అందరను పట్టెబారివారిపైబడి వారిని పూర్తిగ నష్టపరచుచున్నారు. అని దొరతనమువారి కలవరులు వ్రాసిన నివేదికల వల్లనే నేను జెప్పగలుగుచున్నాను. అట్టిచో నిన్నినష్టములకు పాలగుచున్న గ్రామవాసులకు ప్రత్యుపకారముగ నున్న ఖర్చునుపరించుచు కొంతసహాయము జేల చేయగూడదు? దేశోద్ధరణమునకు నింతకంటె అధికముగ నుపకరింపగల ఉద్యమము మరేదియును లేదు. భారతదేశమునందు గల ప్రజాప్రతినిధిసభ లన్నిటిలోను కాంగ్రెసుమహాసభయే అగ్రగణ్యముగల నిశ్చయమేగాని దేశమునందలి గ్రామములలోగల ప్రజలలో హెచ్చుమందితో కాంగ్రెసువారి కింకను పరిచయము కలగలేదు. కాంగ్రెసువారిచే ఏర్పాటుజేయబడిన తంతుకారక సంఘమునకు కాంగ్రెసువారు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నొసంగి యున్నారు. తంతుకారక సంఘమువారు యిప్పటికి 1500 గ్రామములలోని ప్రజలతో పరిచయమునకు కలిగియుకొనగోరి. 50,000 మంది స్త్రీలకు 4000 మంది నేత పనివాండ్రును జీవనాధారమును వృత్తిని యేర్పరచగలిగిరి. తీర్థయాత్రలకు వెళ్లెడివారు మనదేశమునందు భిక్షుకుల సంఖ్య యెంతో హెచ్చుగ నున్నదియు కొంతవరక గ్రహింపగగోయుచుదురు. పనిని గల్పించినచో పనిజేయుటకు శక్తిగలవారికి ఉచితముగ భనముసంగట గొప్పపాపమేయగును. ఇప్పుడు భారత సంఘమువారికింద పనిజేయుచున్న యీ 50,000 మంది స్త్రీలును యిదివరకు కేవలము నిరాధారులగు నున్నవారే. ఇంతకు పూర్వము వారి కొకచిల్లి గవ్వయైన ఆదాయము వచ్చుచున్నదియుండ నుండెను. పండిత మాలవ్యా, నైహూ, మహమ్మదాలిగార్లు మున్నగు నాయకులు స్వయముగ నూలువదుకుచున్నారను ధైర్యము నాకు గగ్గియున్నచో, అటుల నేను దేశీయులకు స్పష్టముగ జెప్పగల్గినచో భారతసంఘమువారు తమ పనిని యింకను అనేక గ్రామములలో వ్యాపింప జేయగల్గినచో, దేశీయులు నాసందేశమును ఆపరించినచో దేశమునందు యాచార్యులై తేకుండజేయుటకుగూడ మనము ప్రయత్నింపవచ్చును.

భారతదేశమునందు 7 లక్షల గ్రామములున్నవి. సంఘమువారు చేరగలవని 1500 మాత్రమే. ఇంకను ఎంత అధికమగు అనకాశము కలదో గమనించితిరా? 1921 లో ఒకరూ 1 వెలయుండిన బట్ట యిప్పుడు 8 ల. లకే లభించుచున్నది. ధరలు చాల తగ్గిపోయినవి. ఇప్పుడు ఖర్చు విస్తారముగ తయారగుట లేదనువార్త కేవలము అసత్యము.” అని మహాత్ముడు నుడివెను.

సాత్వికు లారెన్నుగారి సందేశము

25వ తేదీ ఉదయమునకు పార్లమెంటు, కార్మికసభ్యుడు లారెన్నుగారును వారిభార్యయును పాండవనగరము చేరిరి. వారు విషయనిర్ణయసంఘసభకుగూడ వెళ్లిరి. “నేను ఈమహాసభకు రాగలిగినందుకు మిక్కిలి సంతసించు చున్నాను. మమ్ములను విషయనిర్ణయ సంఘసభకుగూడ తోడ్కొని పోవుట అధికముగ గౌరవముగ నేను భావించు చున్నాను. సభలో జరుగుచున్న చర్చలను నేను చాల శ్రద్ధగ గమనించు చున్నాను. నాయకులలో పెక్కుమందితో వాకిడివరకే పరిచయము గలదు. తక్కినవారితోగూడ నిపుడువాకు పరిచయము లభించుచున్నది. 18 సంవత్సరముల క్రిందట గాంధీమహాత్ముడు లండను నగరములో మన్నపుడు స్త్రీలకు ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము గూర్చి మేమిరువురము కలసి పనిజేసియున్నాము.” అని లారెన్నుగారు నుడివెరి. కిరు సర్కూటు హాసులో బసజేసి యున్నారు. (అ. పై.)

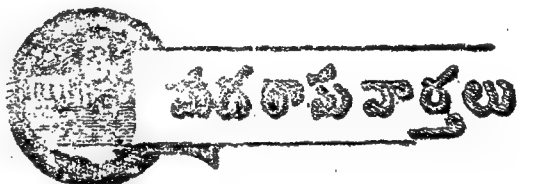
అధ్యక్షునకు తంతివార్తలు

బ్రిటిషు లేబరు కౌన్సిలువారి సందేశము
ఈ తంతివార్తపైని జార్జిలాస్సెబర్ జేమటిలేటు, కర్నూలు మెలోను, డబ్ల్యు. ఎన్. యా. వరు గార్లును, శ్రీధర్మయూనియను కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు జార్జి హిక్కుగార్లును

సంతకముల జేసిరి. “నీ నా దేశ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటకై యీసంఘ మెచ్చుచున్నది. చీనాజాతీయవాదులపై బ్రిటిషువారు యుద్ధమునకు గడంగకుండ జేయుటకు మేము దీక్షబూనియున్నాము. భారతజాతీయ మహాసభవారుగూడ చీనా జాతీయవాదుల హక్కులను కాపాడవలయు ననియును బ్రిటిషు దొరతనమువారు చీనాపై యుద్ధప్రయత్నములు చేయకుండను భారతీయ పైనికులను ప్రధానమంత్రిముగ చీనాకు పంపకుండను భారతజాతీయ మహాసభవారు గొప్ప ఆందోళనమును జేయవలయునని మేము కోరుచున్నాము. భారతదేశములయకే మును కాపాడుటకు మీరు బాధ్యులు గాన శిష్ట-పోలీసులను అ. భా. సైనిక పోలీసుదళమును భారతీయ వలంటిరుదళమును చీనాదేశమునుండి భారతదేశమునకు పంపివేయవలెనని బ్రిటిషు దొరతనమువారిని మీరు నిర్బంధింపవలెను.” అని వారు గౌవాలి కాంగ్రెసు అధ్యక్షునకు తంతినంపిరి.

ఇండియన్ టేబురువత్తుమువారి తంతి

“భారతదేశమునందు బ్రిటిషువారి ఆధిపత్యము తొలగవలెనని మీరు కోరుటలో మేముగూడ మీతో నేక్కినందుమున్నాము. అవఖ్యాతికరమగు నిర్బంధకాసనము పంగరాష్ట్రము నందింకను అమలులో నున్నందుకు మేముచాల చింతించుచున్నాము. భారతీయులకు స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్యము గలవని మేముంగీకరించుచున్నాము. భారతీయుల కోరికలకు బ్రిటిషువారు ఆమోదమును తెలుపుటకు వికమత్యము ముఖ్యముగ నుండవలెనగాన దానిని నృధిపరచవలెనని మేముకోరుచున్నాము.” అని బ్రిటిషు కార్మికపక్షమువారు తంతినంపిరి.

సుగుణవిలాస సభ :—రావుసాహెబు పి. సంబంధముదలియారుగారిచే రచింపబడిన “బుద్ధదేవుడు” అనే నాటకమును అరవములో ప్రెసగవారు విప్లవీయా హాలులో ఈనెల 28 తేదీన మంగళవారం సాయంత్రం 5-15 గంటలకు ప్రదర్శించెదరు.

శాకాహార సభ :—ఈసభకు డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి అమ్మగో. వి. యె., యం. వి. అండ్ సి. (యం., యం. యం. సి.) గారు అధ్యక్షతనహించెదరు. జస్టిసు వి. రామేశం పంతులుగారును, కే. స. బ్రహ్మశ్రయ్యం పిల్లగారును తదితరులును ఉపన్యసించెదరు. ఇతర వివరములు వివృట ప్రకటింపబడును.

రాకపోకలు :—కే. టి. పాలు (వై. యం. పి. యం. జనరలు కార్యదర్శిగారు) ఆదివారం ఉదయం నేలనుంచి మద్రాసువచ్చి ఆరాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి.

వీ. వై. జి. కాంబెలుగారు (మద్రాసు గవర్నమెంటు ఫిఫ్ సెక్రటరీ గారు) గత రాత్రి మద్రాసునుంచి మైసూరు వెళ్లిరి.

రైల్వే అక్కంటకుమిటి అధ్యక్షులగు సర్ ఆర్థరుడి క్లిన్సనుగారు జనవరి 4 తేదీని కలకత్తానుంచి మద్రాసుకు ప్రారంభించిరి. మద్రాసులో ఉండి జనవరి 9 వ తేదీని రాయచూరుకువెళ్లి అక్కడనుంచి 10 తేదీని బొంబాయి వెళ్లి ధరు.

కౌన్సిల స్తారక సభ

మహాత్ముని సందేశము
అహమదాబాదు, డిసెంబరు 25:—నిన్న రాత్రి కౌన్సిలముగూర్చి స్మరించుటకు సమావేశమైన సభలో చాలమందియు పాల్గొనిరి. మహాత్ముని అభ్యుత్తర వహింపమనిగంగా రాజాలనందులకు చింతించుచు ఈ దివస సందేశమునంపిరి. “ప్రభూయను ప్రతివాడునుగాదు, ఆ తండ్రి ధర్మమును నెరవేర్చువారే స్వర్గము చేరగలరు.” (క్రీ. సు.)

ధర్మాని బరుచాక
అపాధ్యకోగములందు జ్వరములందు వెదురులచేవాడవకు చున్న యంత్రము. అరనిమిషములో కరిగిపోయిని తెలుపును. అనేకమంది మెచ్చుకొనిరి. వెల 1-8-0 పోస్టుఖర్చులు వేరు. అమృతరత్నాకరము, 45, బందరువిగ్గి, మద్రాసు.

*The
hard-worked
Peon must have.*

DUNLOP

CYCLE TYRES

to get through his work!

ది డన్లప్ రబ్బర్ కంపెనీ (ఇండియా) లిమిటెడ్.

బొంబాయి, కలకత్తా, ఢిల్లీ, మద్రాసు, కరాచీ,
లాహారు, రావల్పిండి, బెంగళూరు, రంగూను, కొలంబో.

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

జనవరి 7 వ తేదీన సమావేశమగును
నాగపూరు, డిసెంబరు 25:— మధ్యపరగణాల శాసన
సభ ఏడవ జనవరిని సమావేశమగును. 4 కోశాలు అధి
కారవర్గ కార్యక్రమమునకు ఏర్పరుపబడెను. విశ్వవిద్యాలయ
మునకు 5 గురిని ఎన్నుకొనుట, ప్రమాణములు వైకొనుట, ఆ
ధ్యక్షుని ఎన్నిక, పబ్లిక్ అక్టోంట్ల కమిటీ ఎన్నిక, ఉన్నత
విద్యా సంఘసభ్యుల నెన్నుకొనుట మొదలగునవి జరుగును. 11
వ తేదీన గన్నరు సభవారి కుపన్యాసమిత్తురు. నవ్విమెంటరీ
శిక్షామండలు కోరబడును. 12 వ తేదీన డిప్టీ ఆధ్యక్షుడు ఎన్ను

కొనబడును. శ్రీ రాఘవేంద్రరావుగారు మధ్యపరగణాల
పురపాలకసంఘచట్టమునకు సవరణ సుపాదించుట, ప్రజాపక్ష
కాభివృద్ధిమునకును భూమిశిస్తుచట్టమునకు సవరణ లుపా
దించుట.
(ఆ. ప్ర.)

నంయ క్షవరగణాలు - నామినేషనులు

అలహాబాదు, డిసెంబరు 25:— ఈజిప్తవారిని కావవ
భక్త నామినేటు చేసిరి. సర్ కయదుల్లులాఫ్తు సీ. వి. యి.,
ఖాన్సూదరు మజూరులు హాస్సును దేశాంతము, యి. అహదు
దును, బాబురామకృష్ణగార్లు.
(ఆ. ప్ర.)

విస్తరను దంపతుల రాక

బొంబాయి, డిసెంబరు 25:— ఇంగ్లాండునుండి ఉపా
ధివచ్చిన కంచి పీఠలో విస్తరను దంపతులు వారి కార్యదర్శి,
సర్ విక్టరు వారండరు దంపతులు, బర్మాను మహారాజా వాటి
ను వారిఇరువురు పుత్రులును వచ్చిరి.
బర్మాను మహారాజావారు పత్రికా విలేజరి కిట్టుకె
రియజేసిరి. ఇంగ్లీషియట్ కాన్ఫరెన్సులో ఈ ప్రతినిధులను
తనదృష్టిని పూర్తిగా భారతదేశము తెలుప గలిగెను. రానున్న
సంస్కరణలగుర్చి ఏమియుచెప్పుట కిష్టములేదు. క్రైస్తానందు
ని హత్యవిని చాల విచారపడెను. ఉభయపుక వాయువును
తరు శ్రీచోపన్యాసముల మననగాని ఇట్టివి ఎన్నో ఇగ్మంతు
జరుగలవు అనిరి.
(ఆ. ప్ర.)

"STAR BRAND"

SULPHATE OF AMMONIA.

నక్షత్రపుమార్కు సల్ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియా

ఎరువులన్నిటిలో నుత్తమమైనది

విశేషముగ నుపయోగపెట్టబడుచున్నది.

అందరిచేతను మంచిగను సాగడబడ్డది.

ఓ వ్యవసాయకులా!

అమోనియాను సమానముగ తెలుపుకలరా? మీరు ఎప్పుడైన నుపయోగించియుంటిరా? వలమంది దానిని పరీక్ష చేసిరి. లాభకరముగానున్నందున, విశేషముగ కొనుటకు వచ్చుచున్నారు.

ఎరువులన్నిటికిని రాజైన యాసోఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాను, వరి చెరుకు, పొగాకు, రాగి, సజ్జలు, జొన్నలు, తవలపాకులు, ద్రాక్షతీగలు, నిమ్మచెట్లు, నారింజచెట్లు, ఉంగుడ్డలు, బంగాళాదుంపలు, పసుపు, అరటి, కొబ్బరిచెట్టు మొదలైనవాటికి ఉపయోగించవచ్చును. నీటిలో వేయగానే కరుగును. వెంటనే పైకకు వినియోగపడును. చెడువాసన యెంతమాత్రమును లేదు. మతాచారములకు వ్యతిరేకమైన వస్తువు యెంతమాత్రమును చేర్చబడలేదు. అంతే గాక, ఇంతకంటె చాకడైన యెరువు మరొకటిలేదు.

ఒక్కొక్కచెట్టుకు ఎంతెంతవేయవలసినది, యేలాగు వేయవలసినది, మొదలైన వివరములను మాకుగాని, యీ క్రింద తెలుపబడిన మాకంటె ప్రచారకులకుగాని, సర్కారు వ్యవసాయపు యిలాకావారికిగాని వ్రాసినయెడల వివరములు తెలియగలవు.

డిపోజిటులు.	విలాసములు.	ప్రచారకులు.
సామర్లకోట	ఇండ్లో అగ్రిడిపో బోల్స్ పెత్తయ్యగారింట్లో	వి. రామశేషశర్మగారు
బెజవాడ	ఇండ్లో అగ్రిడిపో (వెల్ల పోస్టాఫీసు దగ్గర)	R. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు
తెనాలి	ఇండ్లో అగ్రిడిపో (రైలుస్టేషనుదగ్గర)	"
చినగంజాము	కరణం చినరామయ్యగారు	కరణం చినరామయ్యగారు
నెల్లూరు	చెరుకుమూల లక్ష్మీనరసయ్యగారి డిపో	C. పట్టాభిరామయ్యగారు
కొడవలూరు	వైదా సుబ్బరామయ్యశెట్టిగారు	వైదా సుబ్బరామయ్యశెట్టిగారు
నాయుడుపేట	కే. కృష్ణరావుగారు	కే. కృష్ణరావుగారు
కోడూరు	సి. వి. సుందరరాజముగారు	సి. వి. సుందరరాజముగారు
కడప	ఇండ్లో అగ్రిడిపో	M. సర్వజ్ఞరావుగారు
వేంజల్లి	ఏటూరు వెంకటసుబ్బయ్యశెట్టిగారు	ఏటూరు వెంకటసుబ్బయ్యశెట్టిగారు

వీరివద్ద లభించును

80 పానుల తూకముగల 'నక్షత్రపు' మార్కుగల సోఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాబస్తా 1 కి రు 8-8-0 వంతునైన వ్రాయబడినవారిద్దరు లభించును.

ఫలితము చాలయెక్కువగా నుండవలెననుకొరిక గలరైతులకు, సోఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాతో, నక్షత్రపు మార్కుగల నూపర్ ఫాస్ఫేట్లను వేరులకు నుపయోగించవచ్చును. ఇదికూడా మాడిపోలలో నమ్మబడుచున్నది. 112 పానుల తూకముగల బస్తా 1 కి రు 5-8-0 మాత్రమే.

ఒకేమాదిరిగాని లేక రెండుమాదిర్ల యెరువులను ఒకేపర్యాయము నాలుగుబస్తాలు కొనువారికి, రైతుకర్షులు కంటెనెవారు భరించి, ఆచేలకే కొనువారికి సమీపముగల రైల్వేస్టేషనుకు పంపుదురు, టోకుగా కొనుగోరి ఇంకను చాకగా నమ్మబడును

Fertiliser Propaganda of India, Limited.
Secretaries:—SHAW WALLACE & Co., MADRAS.

వెలస్వల్పము!

ఫలమధికము!!

పూర్ణచంద్రోదయము.

ఇది బంగారముతో రయారుచేయబడిన వంట బొమ్మగమని ప్రతివారికిని తెలిసినవిషయమే. దీనిని అనేక ప్రయోగములలో రయారుచేయబడియున్నదని వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. ఆయుర్వేదియ బొమ్మములలో దీనికే అగ్రస్థానమివ్వబడియుండుటచేగాక, అనుభవజ్ఞులందరు దీనిని నంజీవి తుల్యముగా భావించుచున్నారు. ఇది బలహీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము, వ్యాధుల పాలిటి వజ్రాయుధము, శ్మశ్శములు, క్షయము, పాండువు, పురాణజ్వరములు, నిక్కాక, నిస్సరువు, ఎల్లప్పుడూ పాలుయాశిక, త్యాగ, కాస, (దగ్ధ) అశీర్ణము, అన్నిమాంద్యము, ఆకుకీర్తిము, అంతర్గత జ్వరము, మాలిన్యాధి, శోగరోగము, కుష్ఠసప్తము, స్త్రీల కుమమవ్యాధులు, మొదలగు సమస్త వ్యాధులను ఖండించుచుండేగాక, వకవలన పలుత్వమునిచ్చి దేహమునకు కాంతిని బలుగును గలిగించి, పిర్వపలుత్వమును, సంతాన ప్రాప్తిని పుట్టించి, నవయాశ్వర్యమును గలిగించుటలో అద్వితీయమయిన బొమ్మరాజము. దీనిని తాంబూలములోగాని, తవలపాకులోగాని, లేక ఆచూవ్యాధులకు తన అనుపాసములతోగాని పర్యాయలేకనే 40 రోజులుగాని, ఇంకా హెచ్చుకాలముగాని నేవించినచో సర్వరోగ వినిర్ముక్తులగుట కేంద్రియములేదు. 1 కులం 40 రోజులకు వచ్చును. వెలస్వల్పము. కులం 1 కి రు 12-0-0 20 మాత్రల సీసా 1 కు. 2-8-0 మకరధ్వజ - వై ఆన్ని వ్యాధులకు మంచిమందు. కులం 1 కి రు 12-0-0 16 గ్రాములు సీసా కు. 1-0-0

వి. వి. శిర్దులు ప్రత్యేకము.

ఇంకా మానవ అన్నివిధములకు బొమ్మగమని సిద్ధముగానున్నది. వ్యాధిగ్రస్తుల తమవ్యాధిని గురించి సంబాధి తెలుసుకొనగోరితచో, లేక సలహా నిచ్చెదము.

కోరివచో, మా క్యాటలాగును, సందరము మా క్యాలండును, సుచితముగా పంపెదము.

అడ్రసు:-పి. సి. వి. ఆంధ్ర కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం

వెరి దేవి - నెల్లూరు జిల్లా.

బెజవాడ తిలక్ టెన్ని సు పోటీలు

ఆంధ్ర జింఖానావారి యాజమాన్యమున

జరుగుట

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

శ్రీ ఆంధ్ర జింఖానావారి యాజమాన్యమున తిలక్ టెన్ని సు పోటీలు జరిగెను. సింగిల్సుకు 22 రును డబ్బుల్సుకు 12 రులును ప్రోటోజేసిరి. జింఖానావారి మామూలకొద్దలందును ఆటలు జరుగుచున్నవి.

హైదరాబాదు, మద్రాసు, గంటూరు, రాజమహేంద్రవరము, మచిలీపట్నము, సికింద్రాబాదు, మొదలగు దూరస్థలములనుండియు పోటీచేయ విచ్చేసియున్నారు. స్థానికముగ ప్రసిద్ధిచెందిన ఖేలకులుగలరు. ఇంతవరకు 16 పోటీలు జరిగినవి. మొదటిపోటీయే చాల ఉత్సాహకరముగ జరిగినది. హైదరాబాదునుండి వచ్చిన ఆఫ్ఘాన్, వి. వి. మూర్తిగార్లు బందరునుండి వచ్చిన పి. వి. సుబ్బారావుగారును వారి స్నేహితునితోను నాడిరి. హైదరాబాదువారు చాల ఉత్సాహకరముగ నాడిరి. మొదటి సెట్టులో ఒక గేమును మాత్రము గెలిచిరి. రెండవ సెట్టులో ఇరువురకును సమముగ ఆరు గేములు వచ్చెను. ఆ సెట్టులో ఆరుటలో గేముతోయెను. సుబ్బారావు ఒక గేము గెలిచెను అందువలన రెండు సెట్టులును గెలుచుటచే బంధువాళే గెలిచిరి. యువకులలో గంటూరునుండి చాలమంది యుత్సాహ పూరితులు పోటీ చేసిరి. వారిలో ముఖ్యులు శ్రీ. కె. వి. సుందరరావు, వి. సుబ్బారావుగార్లు ఇరువురు మదరాసు లాకాలేజీ విద్యార్థులు, ఆటయందు చాల వైపుకొను చాక చక్కములు చూపిరి. బంతికొట్టుట యందును సెట్టువద్దకు పరుగిడుటలోను, ఇటునటు జరిగి బంతుల దీయుటలోను, అనుకొనినచోటునకు కొట్టుటయు, సెర్విస్ నందు దూరముగ చేయుటయు వారియటుయందలి ముఖ్యలక్షణములు. టెన్ని సు నందు ఆంధ్రభీష్మ బిరుదునువహించిన శ్రీ అంకమ్మనాయుడుగారు గంటూరునుండి వచ్చిరి. వారికిప్పుడు 50 సంవత్సరముల వయసు. పోటీచేయుటకు వచ్చి ప్రేక్షకులకు ఆనంద ఉత్సాహముల గల్పించిరి.

ఇంతవరకు జరిగినపోటీలలో జయాపజయములు.

డబ్బులు

శ్రీ పి. వి. సుబ్బారావు, స్నేహితుడు శ్రీ ఆస్తిపు వి. వి. మూర్తిగార్లు నోడించిరి 6: 1, 8: 7.

2 శ్రీ ఎలిరామానుజయ్య స్నేహితుడు శ్రీ రామనూ స్నేహితుని ఓడించిరి. 6: 4, 6: 4.

3 శ్రీ యం. హనుమంతరావు స్నేహితుడు శ్రీ కొల్లూరు అమెచ్చూరు క్లబ్బును ఓడించిరి. 6: 3, 6: 4.

4 శ్రీ వి. వి. సుబ్బయ్య, స్నేహితుడు, శ్రీ జి. లక్ష్మీ నారాయణ, స్నేహితుని ఓడించిరి. 8: 6, 6: 3.

5 శ్రీ అశ్వేష్ట యూనియను (భీమడోలు) శ్రీ అంకమ్మ నాయుడు, స్నేహితుని ఓడించిరి. 6: 1; 6: 0.

సింగిల్స్

1. శ్రీ ఎలిరామానుజులు నాయుడుగారు, శ్రీ వి. పి. రాజుగారిని ఓడించిరి.

2. శ్రీ కె. వి. సరసింహారావుగారు, శ్రీ గోపాలరావు గారిని ఓడించిరి. 8: 5, 6: 2, 6: 2,

3. శ్రీ రామకోటిశ్వర రావుగారు, శ్రీ వి. వి. మూర్తి గారిని ఓడించిరి. 4: 6, 9: 7, 11: 9.

4. శ్రీ వై. రామమూర్తిగారు, శ్రీ సరసింహారావు గారిని ఓడించిరి. 6: 2, 6: 3.

5. శ్రీ జె. వి. కె. సుబ్బారావుగారు, శ్రీ వై. రామ మూర్తిగారిని ఓడించిరి. 6: 1, 6: 7; 6: 4.

6. శ్రీ ఆర్. వి. వి. యస్. ప్రసాదగారు, శ్రీ వి. సుబ్బారావుగారి నోడించిరి. 8: 6; 6: 2, 6: 4.

7. శ్రీ అంకమ్మనాయుడుగారు, శ్రీ పి. భాష్యము గారిని ఓడించిరి. 8: 8, 8: 8.

8. శ్రీ యం. హనుమంతరావుగారు, శ్రీ ఆస్తిగారి నోడించిరి. 6: 8, 6: 4.

9. శ్రీ యం. కృష్ణమూర్తిగారు, శ్రీ సీతారామ శాస్త్రిగారి నోడించిరి. 6: 4, 9: 7.

10. శ్రీ టి. రామలింగస్వామిగారు, శ్రీ యం. కృష్ణ మూర్తిగారి నోడించిరి. 6: 4, 6: 4.

11. శ్రీ కె. వి. సుందర రావుగారు, శ్రీ టి. ఆర్. రావుగారి నోడించిరి. 7: 5, 6: 8.

12. శ్రీ కామేశ్వర రావుగారు, శ్రీ సాంబశ రావు గారి నోడించిరి. 6: 2, 6: 4.

జీవకారుణ్యము

శ్రీ భాగ్యరత్నవర్మగారి సచ్చిత్తోపన్యాసము

అహింస, ధూత్యము, కాకాహింసశక్తిలను గూర్చి మొన్నటి సాయంత్రము హైదరాబాదు సంస్థానవాసులును జీవ రక్షక సమితినిర్వాహకులును శ్రీయుత భాగ్యరత్న వర్మగారు మాజీకులగునందులను సచ్చిత్తోపన్యాసమును చేసినారు. ఆ సభకు గౌరవ సభ్యులు ఉపన్యాసమును సంగీతమును వర్మపురి శాసనసభ్యులు డాక్టరు బి. యస్. మల్లయ్యగారు సభకర్తృత్వము వహించిరి. సభకు గౌరవ రాజీ మార్యగీ ప్రముఖులనేకులు ఆధికముగ ఆరుదించిరి.

ప్రథమమున మురళీ కృష్ణుని చిత్రమునుజూపి శ్రీకృష్ణుని మృదుమధురవేణుని నాదములన విశ్వమంతయు నెట్లునమ్మో హింపబడుచున్నదో, తజ్జగన్మోహన మంజులారముచే సర్వప్రాణిజీవీయ భవబంధములబాసి ఈశ్వరసాన్నిధ్యము నెట్లుజీరణము చేసిరి. పిదప గరుడవాహనుడగు శ్రీ మహావిష్ణువును, నందీవాహనముతో శంకరుని, గజలక్ష్మిని, మయూరముతో సక స్యుతిని, సుబ్రహ్మణ్యుని, వినాయకుని, మత్స్య కూర్మ, వరాహ నారసింహావతారములను శ్రీరామ పట్టాభిషేకమును జూపెట్టి అవతారపురుషులతో నీజంత్రుకోటియందొక్కొకదానిని జేర్చుటయందలి భావమును వెల్లడించిరి. హిందూమతానుసారము, హిందూవత్సరగ్రంథము లన్నిటను సకల ప్రాణిజీవీయ మనవున కెట్టి కారుణ్యము, సహకారముగలదో పురాణగాధలనల విశేష మగుచున్నదని బోధించిరి. ప్రతిదేవతతోడను ఏదేనియొక జీవము మజేర్చి యారాధించుటలన మనప్రార్థనలు సర్వప్రాణుల నే విధముగ సంరక్షించెడివారో తెలియగలదనిరి. పిదప హిందూ మతమునుండి చోరకాజులయొక్కయు, భద్రాచల రామ దాసు చిలుకనుజేంచి బైదుబడుటనుగూర్చియును బాధనలను జైన, క్రైస్తవ, మహమ్మదీయాది మతములనుంచి మత కొన్ని గాధలను ప్రదర్శించి, అన్ని మతములందు జీవకారుణ్య సుతంత్ర పవిత్రవిధిగ పరిగణింపబడినదని చెప్పిరి. యజ్ఞయాగాదులకడ జాతరలవద్ద జలులనొసంగుట ఎట్టి పాపకార్యమో, స్వలాభము నకై నోరులేనిజంతువుల బోమిని కత్తికెరవేయుట ఎంతటి దుష్కార్యమో అరివద్యులను జయించు ప్రోవగానక ప్రాణి హింసలన మోక్షసిద్ధి గలుగగలదని తలంచు తెంతటి మాధ్యమ విఫలముగ చర్చించిరి. శైవమతమున, వృద్ధాప్యమునకు ముఖ్యహారముగ క్షీరములనొసంగెడి గోమాతనెట్లు నిగ్ధయతో బాధించు చున్నదియు వర్ణించి, భారతదేశము అధోగతి పాలగుటకు గోమాతకు దరింపకుంటుందే కారణమనిరి. గాంధీమహాత్ముడు జెప్పినట్లు ఆంధ్రజాతులవారసు, ఎడ్లను, మనముగడ కావశ్యమగువనల ను జేయునుగాన వారినుద్ధరింపనిచో ధర్మమునకు తప్పనివార యొదలనిరి. విలాసమునకై గుడ్డములు, ఎడ్లుమొదలగు వానిని క్రూరముగ తోలెట, అలంకారమునకై పక్షులకెక్కులను కత్తి రించివేయుట, కోళ్లను, మేకపోతులను, పండ్లములను సమయించుట, దూడలగతించిన ఆవులపాలు ద్రావుట మొదలగు కార్యముల నమానుషములుగ ఖండించి క్రూరజంతువులనుగూడ విశ్వాసముగలదనియు, అట్టియెడ యుక్తాయుక్తముల నెరుంగ గలమానవప్రాణులపట్ల నెట్లు వర్తింపవలెనో తెలియగోరిరి. మానవునకును, మాంసభక్షణజేయు మృగములకును, దంతములందు, సేత్రములు, జిహ్వ, త్వక్, నఖములు మొదలగు బాహ్యేంద్రియములందుగల అంతరమును నూచించి మానవుడు మాంసభక్షకుడు గాడని నిరూపించి జీవరక్షక ప్రచారమును విరివిగ కొన సాగింపవలసినదిగ గోరిరి. యస్. పి. సి. పి. సంఘకార్యదర్శి రంగస్వామయ్యగారు తమిళభాషలో ఉపన్యాసముజెప్పిరి.

అధ్యక్షులు డాక్టరు మల్లయ్యగారు మానవులలో సర్వ జాతులకాక సమస్త ప్రాణిజీవీ అన్యోన్య ప్రేమతో మెలగ వలెనని బల్కుచు జీవరక్షణ జేయ నిట్టి సంఘములు గావించు ప్రచార మత్సర్యతను ప్రోత్సహించిరి. అధ్యక్షులకు ఉపన్యాస కులకు వందనములతో సభ ముగింపబడెను.

2113 ('నంజీవి' రక్షతాయతు) (2) Mesmerised Talisman.

దీని ధరించిన ప్లేగు, కలరా, స్ఫోటకము మొదలైనవి సోకవు. వ్యాధులు, ఆపదలు, గండములు తొలగును. విశ్వరక్షము. ఆరోగ్యము, బలము, బుద్ధిశక్తి, తెలివి, అందము నిచ్చును, పరీక్షలో జయము కలుగును. గొప్పవారి దయ లభించును. పని చేయరును. వ్యాపారమున లాభమువచ్చును. అనేక మందిచే మెప్పు పొందినది. 1-కి రూ 1-8, 2-కి రూ 2-12, 8-కి రూ 8-12, 6-కి రూ 6, 12-కి రూ 9, పోస్టేజి యిహం రతిరాజ వీర్యవృద్ధి మూర్తము. ఇంద్రియమును గట్టిపరచును. స్వప్నమును, మూత్రములతోను వీర్యము నష్టముగచున్న నిలుపును. ముదిమి, నపుంసకత్వమును పోగొట్టి యౌవన మొనరించును. ఎంతటిపానని కయిన నరములకు బలమునిచ్చి ఎక్కువ కామార్ద్రకమును కలిగించి మనుషటికన్న అనేకరెట్లు సంసారముఖునిచ్చును. డబ్బి రూ 2 పోస్టేజి వేరు. డి. ఆర్. బాగ్యవర కామము, ఆంగ్లం, (గుంటూరు పబ్లి.)

గౌతమీలంకల రహితాంగ మహాజననభ మూలసానం

వేలంపాటలంకలు తూర్పుగోదావరి మండలములో సుమారు 60 వేల యకరములన్నవి. గతన్న మెంటువారికి సాలీ నామా 6 లక్షల రూపాయిలను యిచ్చి వైము చెల్లించబడుచున్నది. ఈసాలు కాలమాన 31 దేమియు బాంబలేదు. సెప్టెంబరు 1 నుంచు ఒకచినుకైనను పడలేదు. లంకలలోని ఆరంభములన్నియు యెండిపోయినవి. జొన్న రాగి కొర్ర మిచ్చి బొత్తిగా చెడిపోయినవి. పన్నులు చెల్లించుటకు లంకలలో యెవేజా యేమికానుపడదు. సుమారు రైతులు 4 లక్షల రూపాయిలైన లంకలో పెట్టుబడి పోగొట్టుకొని యందురు. కిస్తీవచ్చుచున్నది. ఇట్లు వాకిట్లు అమ్ముకొని పన్ను చెల్లించవలసినదే గాని వేరు ఆకేమియు లేదు. రహితాంగపు దుస్థితి విషయమై సంప్రదించుకొనుటకు కిస్తీబంధీ జూను నెలాఖరు వరకు కాపు చేయమని సర్కారును కోరుటకు ను పూర్తిగా చెడిపోయినందులకు లంకలోని మిగిలిన నులు కోరుటకును, లంకల రహితాంగము ఒకసభ యేర్పాటు చేసి యివిషయమై తగు చర్య తీసుకొని ప్రభుత్వమువారికి మన సిలిగతులు నివేదించుట అగత్యమై యున్నది. మిగిలిన ప్రాంతానామై యీ సమావేశమును ఆలమారు డివిజన్ మూలసానం గ్రామములో జరుపుటకు నిశ్చయించితిమి. జనవరి 5 వ తేదీ 1927 సంవత్సరము బుధవారం మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మహారాజకాజశ్రీ దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు పంతులుగారి ఆధిపత్యమున యీ సభ సమావేశమగును. ఈ సభకు లంకలలోని రైతు సోదరులందరు విచ్చేసి, తమ కష్టము ఖములు నివేదించి యీ సంవత్సరము అనావృష్టివలన కలిగిన నష్టమునకు ప్రభుత్వమువారిని పరిహారము కోరుటకు, తగు సలహాలను తోడ్పాటును యిచ్చి సభను జయప్రథముగా జరిపింప వేడుచున్నాము.

ఇట్లు విన్నవించు రైతుసోదరులు జటావల్లభ సుబ్రహ్మణ్యం. పిండి అబ్బాయి. గన్ని వెంకట సుబ్బారాయుడు. చిట్టూరి వెంకట సుబ్బారాయుడు.

మద్రాసుపార్కు ఫేరు

మొనరు ఇ.డి. సస్సాన్ & కంపెనీ లి మి టెడ్.,

వారు పైన తెలుపబడిన ఫేరునందు బొంబాయిలో పలుకరముల విల్లులందు తయారుకాబడిన అనేకరకముల జవిరీ దినుసులను ప్రదర్శించబోవుచున్నారని యిందుమూలముగా అందరికిని తెలియజేయుచున్నాము. ప్రస్తుతము హిందూదేశము నందు అనేక దుకాణములందు విక్రయింపబడుచున్నట్టి వాటి యొక్క శ్రేష్ఠత్వము మీకు తెలియుటకొరకే ఈ ప్రకారము చేయబడుచున్నది. హిందూదేశమునందున్న ఏయారీవారైనను ధరలకు, ఇతర వివరములకు మాకు నేరులో తెలుపగోరెదము. మద్రాసు రాజధానివారినద్దకుండి వచ్చు విచారణలు ప్రత్యేకముగా గమనింపబడి, ఏరకము కావలసినను విక్రీలి జాగ్రత్తతో వారికోరికమేరకు పంపబడును.

వైకంపెనీ ప్రతినిధి బొంబాయి విల్లు ఓనర్స్ స్ట్రాలువద్ద ప్రతిరోజును హాజరుగా నుండి మీకు కావలసిన వివరములను తెలుపును. మీరు మేలురకము ఇండియా జిల్లీ వినుసులను చౌక ధరలకు కొనుటకు వీలుగా నున్నప్పుడు ఏల మీరు మీవైకమును విడచిములకు పంపవలెను?

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

8851 మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తున కుళ్లనష్టము, ఆలిసా-త్రము మొలవాటిని పోచించి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, గలిగించుట నిర్వహింపదు. 20 రు. డబ్బి రు 1-4-0. వి. సి. 0-6-0. డి.సి.సి. అంతు 9, అమృత్యుదనమాజం, పోతేడి. (నల్లూరు.)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 27-12-26

ఇరునదిగజముల : 11.5, ధరలు

కారిక కొమ్మలు—22 x 22 ముంగిసూదులు (బి) రు 8-12-0. సరాసరి రకము రు 7-10-0.

కారిక కొమ్మలు—22 x 22 వేరు రకములు (బి) రు 8-2-0. సరాసరి రకము రు 7-2-0.

తెలుపుముల్లు—1703 (నెట్) రు 12-10-0; గ్లాస్ 9000 (నెట్) రు 12-10-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 78 రు 8-4. ఇ. సి. 78 రు 8-8-0, 881888. రు 12-12-0; 8973 రు 7-10-0 1702 రు 10-4, ఆక్. 734 రు 7-14-0, Z. 78 రు 10-12.

నూలు 40 నెంబరు సీమ (రెహ్లాకట్టు)—టూక్రి—రు 4-12-0 దలువ (కొంగ) రు 8-4-0, చలువ ('ఎనిటిక్స్-ట్') సవరను రు 7-11-0.

40 నెంబరు జనాను (పదిపానులకట్టు)—నత్తు—రు 9-8-0.

60 నెంబరు సీమ (5 పా|| కట్టు) అడక తెర నెమలి రు 16-4; గడ్డిబంకి రు 8-11-6, ఎడ్లుగడియారము రు 8-10-0; వేటకాసు రు 8-6-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—భూగోళము—నీలంచేప రు 16-12-0.

లోహములు ఇనుము:—తెజ్జయను చట్టకమ్మిలు ఒకబారుశకు ధర 29-0, రు 32.

ఇత్తడిరేకు:—జర్మన్ (31వేమన్) రు 245. రాగిరేకు రు 257; 269.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటి) రు 20-0.

కలాయి వెంతురే:—24" కేజీ 6" 7' 16-0-0 8" 9" 10" రు 16-4-0

సిమెంట్ పేపారు వెల:—

నార్వే ఆవుమార్కు రు 17-8, నెమలి రు 11-12-0, "జింక"

చక్కెర (రెడి) రు 33-8-0.

జనవరి రు 36-8-0 ఫిబ్రవరి రు 36-8-0 మార్చి రు 36-12-0.

వాలుదాధరలు జనవరి రు 87-0-0.

వేరు సెనగపప్పులు మార్కెట్ ధరలు:—"మిషీన్" రు 46.

సాదాపాను రు వేరు సెనగనూనె "గాసుగ" రు 105, "ప్రెస్"

అమురుము (గ్రామధర) రు 108.

పదును చేసినతొలు రతి 1 టిక్

ఎడ్లుతోలు (8½ మొదలు 9 రకులు) రు 0 14 9	రు 0 15 9
" (7½, 8) రు 0 13 9	రు 14 8 9
" (రేలిక్) రు 1 1 8	రు 1 2 0
" బెంగళూరు (8½ మొదలు 9½) రు 0 15 10	రు 1 0 6
" " (రేలిక్ నరకము) రు 1 1 9	రు 1 2 6
" (విజయనగరం 7½ 8) 0 14 9	రు 1 0 0
" (ఏలూరు 7, 7½) రు 0 15 8	రు 1 0 8
కేదతోలు రు 0 10 8	రు 0 10 11
కేదమాడతోలు రు 1 1 0	రు 1 1 9
అవుమాడతోలు రు 1 13 6	రు 1 14 6
మేకతోలు రు 2 8 0	రు 2 12 0
గొడ్డతోలు రు 2 10 0	రు 3 0 0

పదును చేయని పచ్చితోలు

బెంగళూరు మేకతోలు 100.2	రు 165 0 0
బెజవాడ మేకతోలు	రు 160
బెంగళూరు గొడ్డతోలు	రు 18
బెజవాడ గొడ్డతోలు	రు 7
ఆవారముపట్ల బాదన 1-3	రు
కొన్నంట్ల	"
కొక్కాళ్లు	"

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0 ప్ర తియింట నుండవగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మ ద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

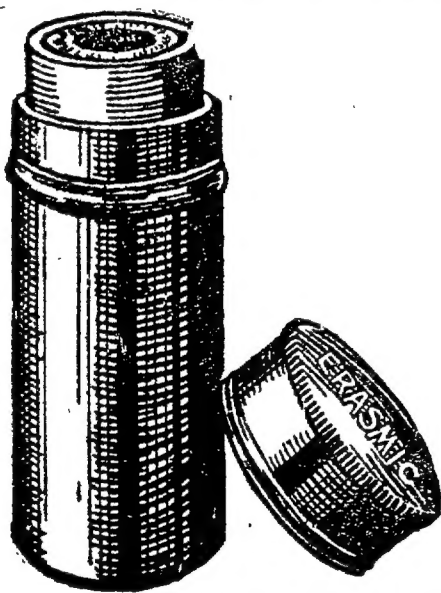

జలహితము, వర్షముల బలహితము

రక్త హా జ

Deschens' Syrup

అది, అశోగ్యము, దాని, ముఖ్యముగా, వివిధ రుచులు, ముఖ్యముగా, వివిధ రుచులు, ముఖ్యముగా, వివిధ రుచులు.
To be had of all Chemists (Wholesale & Retail) I. HARI Co., 1374, Broadway Madras.

మీగడవలె నమృద్ధిగా నుండు
నురుగువలన నుఖముగా
క్షౌరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖము ఎండవీయదు.

ఎ రా సి మి క్
వే వి ం గు స్టి క్

ఎరాస్మిక్ పర్ ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్థానములందును దుకాణములందున్నవి దొరకును.

స్వాతంత్ర్య లక్షణము

“మ్యూసీ” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్య లక్షణములు అను అంగ్రీకమునకు అనువాదము.
దేశభక్తి కలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.
తపా భిర్య ప్రత్యేకము. వెల ప్రతి 1-కి ర్వు 1-0-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

6, 7, తంబుళెట్టి వీధి

మదరాసు.

జాంచేజుంట్టు:—భవానీ ఆండు కో వారు, నల్లగొండ దక్కన్

రవిబండ్

గంటలూ నీరసమీయము గట్టిపరచి పంపార ముఖమిచ్చును. మూత్రము, పుష్పములూ వర్షమునకున్న నిల్వ పంపార మొనగును. వెల 2-0-0
రతిరంజన్:—పీర్స్ ప్రభువకు దాంపత్య సౌఖ్యమునకు 2-0-0
తెలుగు పొగొట్టుకొనిన పుస్తకము తిరిగియిచ్చినపుడత్యము
కోలించును 2-0-0. అశోకశ్రీల కుమమవ్యాసులకు పంపి 2-0-0
అమృతరత్నాకరము 45 బుందరువీధి, మద్రాసు.

ముఖ్యమైన మూడువిషయములు

అశోగ్యమును, విశ్వరూపు, ధనము వీటిని మానవుడే
వృద్ధుడు కావించును. వీటిని పంపించుటకు మరేమియు
కష్ట పడనవసరములేదు అయితే 150 పుటలు గల

కామశాస్త్రమును

చదివినచాలును. ఒకకాడ్డు వ్రాసిన మీకు యినాము గా
తపాభిర్య లేక పంపబడును.

అతంకనిగ్రహపార్శ్వ, 28, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

బ్రాంచి:—మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ.

1926 - 1927 సం॥రమునందు చెన్న పురి పందెములు

గిండ్రి

వింటరు మీటింగు (5 దినములు)
నాలగవదినము, మంగళ వారము

28-12-1926

ప్రథమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకు

హిందూఇన్స్ రెన్సు (18-10-26)

జాంచాయి శివభీమాకంపెనీ లిమిటెడ్; స్థాపితము 1908.
అన్ని విధములైనటువంటి శివభీమాపాలనీలను ఇచ్చు
మొదటితరగతి ఇండియాకంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194

(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము,
(3) ఆల్మోమేటిక్ కాన్ఫర్మిటర్, (4) ధారాళమైన శుర
తులు, (5) దయగల సిస్టమాకము, (6) తమని నిరూపించిన
తక్షణమే పొమ్మును తెల్లించెదరు.

వివరములు విడిచివేసికి వ్రాసిన బడయగలను.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,

Secretary Madras Branch

Post Box No. 337 Mount Road, Madras